

Republika e Kosovës / Republika Kosova / Republic of Kosova
Komuna e Podujevës / Opština Podujevo / Municipality of Podujeva

KUVENDI I KOMUNËS

Në bazë të neneve 11, 12.2 shkronja d) ndërlidhur me nenin 17 shkronja e) të Ligjit për vetëqeverisjen lokale nr.03/L-040, neneve 19, 20, 21, 22, 23 dhe 24 të Udhëzimit Administrativ (MAPL) nr. 04/2023 për administratë të hapur në komunë, nenit 13 paragrafi 1.1 të Rregullores (MAPL) nr.02/2021 për procedurën e hartimit dhe publikimin e akteve të komunës, dhe nenet 14, 15 paragrafi 2.4 ndërlidhur me nenin 19 paragrafi 1.5 të Statutit të Komunës së Podujevës, nr.prot.01-020/01-0050862/18, në propozim të Drejtorisë së Planifikimit Urban dhe Mbrojtje të Mjedisit, Kuvendi i Komunës së Podujevës, në mbledhjen e mbajtur më 04 nëntor 2024, miratoi këtë,

V E N D I M **PËR VËNIE NË KONSULTIM PUBLIK**

Neni 1

Vëhet në konsultim publik:

- **Draft Plani Lokal për Veprim në Mjedis 2024-2029**

Neni 2

Diskutimi publik zgjat 30 ditë përkatësisht prej datës **20.11.2024 deri më 19.12.2024**, brenda së cilës Drejtoria e Planifikimit Urban dhe Mbrojtje të Mjedisit, mund të organizoj diskutime / konsultime të ndryshme publike, kurse Debatit i përgjithshëm publik me qytetarë mbahet më datë **03.12.2024** duke filluar nga **ora 10:00**, në ndërtesën e re të Komunës, kati përdhës - salla e mbledhjeve.

Neni 3

Propozimet, sugjerimet apo vërejtjet eventuale paraqiten gjatë debateve publike, gjithashtu në formë të shkruar mund të paraqiten gjatë kohëzgjatjes së diskutimit / konsultimit publik në Zyrën për Marrëdhënie me Publikun dhe Informim, ndërtesa e re e Komunës zyra nr.54, si dhe në formë elektronike mund të dërgohen në e-mail adresën; artiola.zeneli@rks-gov.net; remzi.kodraniu@rks-gov.net, të cilat pastaj përcjellën në Drejtorinë e Planifikimit Urban dhe Mbrojtje të Mjedisit, brenda periudhës së diskutimit / konsultimit publik.

Neni 4

Dokumenti sipas nenit 1, është pjesë përbërëse e këtij vendimi dhe i njëjti publikohet në ueb-faqen zyrtare të Komunës: <http://kk.rks-gov.net/podujeve> (**rubrika; aktet për diskutim publik**), në Platformën qendrore të konsultimeve publike, si dhe në lokalitete të ndryshme aty ku Komuna e vlerëson të nevojshme.

Neni 5

Konsultimi / debati publik zbatohet nga Drejtoria e Planifikimit Urban dhe Mbrojtje të Mjedisit, në bashkëpunim dhe koordinim me Zyrën për Marrëdhënie me Publikun dhe Informim, e cila përgatit raportin nga konsultimi dhe debati publik dhe jep sqarime për arsyeshmërinë e pranimin ose mospranimin të propozimeve dhe sugjerimeve konkrete, dhe të njëjtin e publikon ashtu siç përcaktohet me dispozitat ligjore në fuqi.

Neni 6

Ky Vendim hyn në fuqi 15 ditë pas regjistrimit në zyrën e protokollit të Ministrisë së Administrimit të Pushtetit Lokal si dhe 7 ditë pas publikimit në ueb faqen zyrtare të Komunës, përkatësisht konform nenit 81 të ligjit për vetëqeverisje lokale nr.03/L-040, dhe Rregullores (QRK) nr.10/2019 për shqyrtimin administrativ të akteve të komunave, me plotësim ndryshimet e bëra me Rregulloren nr.06/2021.

Nr.Prot. 01-016/01-0072297/24
Podujevë, datë; 04 nëntor 2024

Kryesuesi i Kuvendit
Hilmi Hoxha

PLANI LOKAL PËR VEPRIM NË MJEDIS 2024 - 2029

Komuna e Podujevës

PLANI LOKAL PËR VEPRIM NË MJEDIS 2024-2029

Fjala e Kryetarit të Komunës

Të nderuar qytetarë të komunës tonë ju prezantoj Planin Lokal për Veprim në Mjedis, I cili është një dokument planifikues strategjik, që adreson zgjidhjen e problemeve mjedisore në nivel lokal. Ky plan ka për qëllim kryesor përmirësimin e gjendjes së mjedisit në territorin e komunës. Në kuadër të planit është bërë vlerësimi i gjendjes ekzistuese të mjedisit, janë identifikuar problemet kryesore mjedisore, janë përcaktuar prioritetet kryesore si dhe janë planifikuar afatet, veprimet, aktivitetet dhe projektet kryesore që do të ndërmerren për periudhën e ardhshme 5 vjeçare për mjedisin e komunës së Podujevës. Plani Lokal i Veprimit në Mjedis është në harmoni me Planin Zhvillimor Komunal dhe Hartën Zonale Komunale si dhe me dokumente tjera strategjike dhe zhvillimore të komunës.

Hartimi dhe miratimi i këtij plani është i një rëndësie të veçantë për komunën, meqenëse është kërkesë ligjore që del nga Ligji për Mbrojtjen e Mjedisit dhe po ashtu është pjesë e angazhimeve të komunës veçanërisht të Drejtorisë për Urbanizëm, Planifikim dhe Mbrojtje të Mjedisit për përmbushjen e përgjegjësisë për fuqizimin e qeverisjes lokale. Objektivi kryesor i këtij plani, është që Komuna e Podujevës, të ketë një Plan Mjedisor, në harmonizim me normat ligjore të infrastrukturës mjedisore. Në kuadër të këtij plani është përgatitur edhe harta online në të cilën qytetarët mund të qasen për ti parë objektet e mbrojtura natyrore.

Zhvillimi i qëndrueshëm i përcaktuar brenda këtij plani , nuk nënkupton vetëm ruajtën e mjedisit por edhe shfrytëzimit racional të resurseve për zhvillimin ekonomik duke bërë Podujevën qytet ekologjik dhe destinacion turistike.

Përkushtimi im, si Kryetar i Komunës, do të jetë i përqendruar në përmirësimin e jetës së qytetarëve të komunës tonë, duke e mbështetur fuqishëm zhvillimin dhe përmirësimin e standardit jetësor dhe mjedisor.

Përzemërsisht !

Sh. Bulliqi – Kryetar i Komunës

Përmbajtja:

1. Hyrje	8
1.1 Çka është PLVM.....	8
1.2 Arsyeshmëria e Planit.....	9
1.3 Rëndësia e Planit Lokal të Veprimit në Mjedis.....	9
1.4 Baza ligjore për hartimin e Planit Lokal i Veprimit në Mjedis.....	10
1.5 Qëllimi dhe objektivat e PLVM-së.....	13
1.6 Procesi dhe Metodologjia për përgatitjen e PLVM-së.....	14
2. Profili I Komunës.....	15
2.1 Pozita Gjeografike.....	15
2.2 Gjeologjia dhe Relievi.....	17
2.2.1 Gjeologjia.....	17
2.2.2 Relievi.....	19
2.3 Klima dhe Hidrografia.....	21
2.3.1 Klima.....	21
2.3.2 Hidrografia.....	23
2.4 Pedologjia dhe Biogjeografia.....	25
2.4.1 Pedologjia.....	25
2.4.2 Biogjeografia.....	26
2.5 Shëndeti Publik , Arsimi dhe Mirëqenia Sociale.....	28
2.5.1 Shëndetësia	28
2.5.2 Arsimi.....	30
2.5.3 Mirëqenia Sociale.....	32
2.6 Trashëgimia Natyrore dhe Kulturore.....	34
2.6.1 Trashëgimia Natyrore.....	34
2.6.2 Trashëgimia Kulturore.....	36
2.7 Turizmi.....	41
3. Presionet në Mjedis.....	44
3.1 Popullsia dhe Vendbanimet.....	44
3.2 Industria dhe Bizneset.....	46
3.3 Infrastruktura.....	47
3.3.1 Transporti.....	47
3.3.2 Transporti Rrugor.....	47
3.3.3 Transporti Hekurudhor.....	48
3.3.4 Sipërfaqet e rrjetit të transportit- ajror.....	49
3.3.5 Ndriçimi Publik.....	50
3.3.6 Shërbimet e Telekomunikacionit.....	50
3.3.7 Ujësjellësi dhe Kanalizimi.....	51

3.3.8 Rrjeti Elektrik.....	51
3.4 Bujqësia.....	53
4. Gjendja e Mjedisit.....	57
4.1 Resurset Ujore dhe Menaxhimi I tyre.....	57
4.1.2 Menaxhimi Ujërave të ndotura.....	58
4.2 Ajri dhe Zhurma.....	59
4.2.1 Cilësia e Ajrit.....	59
4.2.2 Zhurma.....	60
4.3 Menaxhimi I Mbeturinave.....	61
4.4 Shfrytëzimi I Tokës dhe Cilësia e Dheut.....	67
4.4.1 Shfrytëzimi I Tokës.....	67
4.4.2 Tokat dhe Cilësia e Dheut.....	69
4.5 Natyra dhe Biodiversiteti.....	70
5. Problemet Kryesore Mjedisore.....	73
5.1 Ujërat.....	73
5.2 Ajri.....	74
5.3 Biodiversiteti.....	75
5.4 Peisazhi dhe Ekosistemet Specifike.....	76
5.5 Mjedisi Social dhe Ekonomik.....	77
5.6 Tokat.....	78
5.7 Turizmi.....	79
5.8 Zhurma.....	80
6. Prioritetet Mjedisore.....	81
6.1 Prioritetet mjedisore për periudhën 2024-2029.....	81
7. Plani i aktiviteteve dhe veprimeve.....	83
7.1 Plani i aktiviteteve dhe veprimeve për periudhën 2024-2029.....	83
8. Plani I monitorimit dhe zbatimit të PLVM-së.....	93
9. Referencat dhe Burime të Informatave.....	101
9.1 Referencat.....	101
9.2 Burimet e Informatave.....	102

Indeksi i Shkurtesave:

AEM –Agjencia Europiane e Mjedisit
AKK – Agjencia Kadastrale e Kosovës
AMF- Ambulancë e Mjekësisë Familjare
AMMK- Agjencia Për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës
ASK- Agjencia e Statistikave të Kosovës
DB- Data bazë
DBPZHR- Drejtorati për Bujqësi Pylltari dhe Zhvillim Rural
DPUMM- Drejtorati Për Planifikim Urbanizëm dhe Mbrojtje e Mjedisit
DSHMS- Drejtorati Për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale
FSHMN- Fakulteti I Shkencave Matematike Natyrore
GAP- Instituti për kërkime dhe avokim për politika
GIS – Sistemi i Informacionit Gjeografik
HZK- Harta Zonale Komunale
IADK- Iniciativa për Zhvillimin e Bujqësisë së Kosovës,
IHMK- Instituti Hidrometeorologjik i Kosovës
IKMN- Instituti Kombëtar Për Mbrojtjen e Natyrës
IPKO – Operator i Telefonisë dhe Internetit
KMDK- Kompania e Menaxhimit të Deponive të Kosovës
KPMM – Komisioni I Pavarur Për Miniera dhe Minerale
KRM- Kompania Rajonale e Mirëmbajtjes
KRU- Kompania Rajonale e Ujësllësit
MAPL- Ministria e Administrimit dhe Pushtetit Lokal
MKRS- Ministria e Kulturës Rinisë dhe Sportit
MMPHI- Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës
NJOU – Njësia Operative e Ujësllësit
PKVM – Planin e ri të Veprimit Kombëtar në Mjedis
PLMMK- Plani Lokal Për Menaxhimin e Mbeturinave Komunale
PLVM- Plani Lokal Për Veprim në Mjedis
PTK- Posta dhe Telekomunikacioni i Kosovës
PZHK- Plani Zhvillimor Komunal
QKMF- Qendër Kryesore e Mjekësisë Familjare
QMF- Qendër e Mjekësisë Familjare
REC - Qendra Rajonale e Mjedisit për Evropën juglindore
SEZHL- Strategjia Ekonomike për Zhvillim Lokal
SIDA - Agjencisë Suedeze për Zhvillim Ndërkombëtar
SISH- Sistemi Informativ Shëndetësor
SKMM - Strategjinë Kombëtare për Mbrojtjen e Mjedisit
SZHT- Strategjia e Zhvillimit të Turizmit

Indeksi i Tabelave

- Tabela 1. Ligjet mjedisore, qëllimi dhe fushëveprimi i tyre
- Tabela 2. Dokumentet strategjike dhe planifikuese të Komunës së Podujevës
- Tabela 3. Numri I shërbimeve të kryera në QKMF 2023 - Podujevë
- Tabela 4. Numri I Nxënësve sipas shkollave në komunën e Podujevës
- Tabela 5. Vlerat e mbrojtura Natyrore në komunën e Podujevës
- Tabela 6. Lista e Trashëgimisë Kulturore në komunën e Podujevës
- Tabela 7. Trafo stacionet në komunën e Podujevës
- Tabela 8. Kultivimi I kulturave lavërtare dhe prodhimtaria
- Tabela 9. Prodhimtaria e Perimeve
- Tabela 10. Prodhimtaria e Pemëve
- Tabela 11. Statistika - mbajtja e kafshëve
- Tabela 12. Vlerat Kufitare të burimit të zhurmës varësisht sipas llojit të trafikut
- Tabela 13. Amvisëritë dhe institucionet të cilat shërbehen me dy kompanitë e menaxhimit të mbeturinave
- Tabela 14. Përçindja e mbulimit të njësisive në Komunë me shërbim
- Tabela 15. Zonat Funktionale për menaxhimin e mbeturinave në komunën e Podujevës
- Tabela 16. Shfrytëzimi i tokës në ha
- Tabela 17. Boniteti I Tokave
- Tabela 18. Lloji I Tokave në sipërfaqe
- Tabela 19. Problemet Kryesore Mjedisore - Ujërat
- Tabela 20. Problemet Kryesore Mjedisore - Ajri
- Tabela 21. Problemet Kryesore Mjedisore - Biodiversiteti
- Tabela 22. Problemet Kryesore Mjedisore - Peisazhi dhe Ekosistemet Specifike
- Tabela 23. Problemet Kryesore Mjedisore – Mjedisi Social dhe Ekonomik
- Tabela 24. Problemet Kryesore Mjedisore – Tokat
- Tabela 25. Problemet Kryesore Mjedisore – Turizmi
- Tabela 26. Problemet Kryesore Mjedisore – Zhurma
- Tabela 27. Prioritetet mjedisore për periudhën 2024-2029
- Tabela 28. Plani I Aktiviteteve dhe Veprimeve Për Periudhën 2024 -2029 dhe përgjegjësit për implementim
- Tabela 29. Plani i monitorimit për zbatimin e PLVM, indikatorët e suksesit dhe ndikimi i pritshëm

Indeksi i Grafikoneve

- Grafikoni 1. Institucionet Arsimore në bazë të numrit të nxënësve
- Grafikoni 2. Numri i Konsumatorëve sipas daljeve të trafo stacioneve
- Grafikoni 3. Prodhimtaria sipas kulturave bujqësore kg/ha
- Grafikoni 4. Llojet e mbeturinave në deponitë ilegale në territorin e komunës
- Grafikoni 5. Llojet e tokave në komunën e Podujevës

Indeksi i Hartave

- Harta 1. Pozita Gjeografike e komunës së Podujevës
- Harta 2. Gjeologjia e Terrenit në Komunës së Podujevës
- Harta 3. Relievi në komunën e Podujevës
- Harta 4. Klima në komunën e Podujevës
- Harta 5. Hidrografia (Ujërat Sipërfaqësore) në Komunën e Podujevës
- Harta 6. Harta 6. Pedologjia e Komunës së Podujevës
- Harta 7. Monumentet e mbrojtura Natyrore në komunën e Podujevës
- Harta 8. Monumentet e Trashëgimisë Kulturore në komunën e Podujevës
- Harta 9. Vendbanimet sipas numrit të banorëve në komunën e Podujevës
- Harta 10. Zonat Bujqësore në komunën e Podujevës s
- Harta 11. Deponitë Ilegale të Mbeturinave në komunën e Podujevës
- Harta 12. Shfrytëzimi I Tokës në komunën e Podujevës
- Harta 13. Zonat Pyjore në Komunën e Podujevës

Indeksi i Figurave

- Figura 1. Lumi Llap në qendrën e qytetit të Podujevës
- Figura 2. Peizazh i Mbrojtur “Ushton Lumi”- Popovë
- Figura 3. Xhamia e Brainës
- Figura 4. Kulla e Zahir Pajazitit dhe kompleksi memorial
- Figura 5. Liqeni I Batllavës
- Figura 6. Liqeni I Batllavës pamje me dron
- Figura 7. Peizazh Natyror në komunën e Podujevës – Lokacioni “Malet e Kopaunikut”

Legjislacioni në fuqi i Republikës së Kosovës në fushën e mbrojtjes të mjedisit harmonizuar me standardet evropiane që është përdorur si referencë për përgatitjen e PLVM-së:

Ligji për Ujërat e Kosovës (2013/04/L-147);
Ligji për Mbrojtjen e Mjedisit (2009/03/L-025);
Ligji për Mbeturinat (2012/04/L-060);
Ligji për Mbrojtjen e ajrit nga ndotja (2022/08/L-025);
Ligji për Mbrojtjen e bimëve (2013/ 04/L-120);
Ligji për Mbrojtjen e natyrës (2010/ 03/L-233);
Ligji për Mbrojtjen e varieteteve të bimëve (2008/02-L98);
Ligji për Mbrojtjen nga zhurma (2008/02-L102);
Ligji për Mbrojtjen nga zjarri (2011/ 04/L-012);
Ligji për Bujqësi dhe zhvillim rural (2023/ 08/L-072);
Ligji për Bujqësi organike (2012/ 04/L-085);
Ligji për Gjuetinë (2007/ 02/L-53);
Ligji për Plehrat Artificiale (2007/2003/10);
Ligji për Planifikim Hapësinorë (2013/ 04/L-174);
Ligji për Pyjet ndryshim (2023/03/L-137);
Ligji për Ujitjen e tokave bujqësore (2007/ 02/L-9);
Ligji për Vlerësimin e ndikimit në mjedis (2023/08-L-181);
Ligji për Vetëqeverisje Lokale (2008/03-L040);
Ligji për Zonat e veçanta të mbrojtura (2008/03-L039);
Ligji për Vlerësimin Strategjik Mjedisor (201/ 03/L-230);
Ligji për Ndërtim (2012 04/L-110);
Udhëzimi administrativ Nr 02/07 për mbeturina nga Bateritë dhe Akumulatorët;
Udhëzimi administrative Nr. 01/2017 për dhënien e lejes mjedisore komunale;
Udhëzimi administrativ Nr 03/07 për administrimin e vajrave të përdorura mbeturinë;
Udhëzimi administrativ Nr. 19/2012 për automjete e hedhura dhe mbeturinat e tyre;
Udhëzimi administrativ Nr. 12/2008 për asgjësimin e mbeturinave medicinale;
Udhëzimi administrativ Nr. 05/2008 për administrimin me mbeturinat medicinale;
Udhëzimi administrativ Nr. 07/2023 për ambalazhin dhe mbeturinat e ambalazhit;
Udhëzimi administrativ Nr. 14/2015 për ndëshkime dhe gjopa mandatore;
Udhëzimi administrativ Nr.15/2017 për kriteret për përcaktimin e zonave të mbrojtura sanitare të burimeve të ujit;
Plani Kombëtarë për Veprim në Mjedis i Kosovës, 2006-2010;
Harta Zonale e Kosovës 2020 – 2030.

1.Hyrje

Mjedisi, është tërësia e rrethanave përreth një organizmi ose grup organizmash, veçanërisht ndërthurja e kushteve të jashtme fizike, natyrore që veprojnë dhe ndikojnë në rritjen, zhvillimin, dhe mbijetesën e organizmave. Mjedisi përkufizohet si tërësia e elementeve biotike dhe abiotike në Tokë, e ndarë në mjedis natyror dhe jo natyror ose të ndërtuar. Mjedisi natyror përfshin çdo gjë që nuk është krijuar nga dora e njeriut. E kundërta e mjedisit natyror është mjedisi jo natyror ose i ndërtuar. Mjedisi në një fare mënyre përfaqëson vetë njeriun. Ai pasqyron jetën e njeriut si një libër i hapur. Që në momentin që lind e deri kur vdes njerëzit janë në kontakt të pa ndërprerë me mjedisin. Ne nga ai marrim të gjitha elementet e nevojshme për jetën. Më pak fjalë ne ekzistojmë sepse mjedisi ekziston. Natyra na ka falur një të mirë të jashtë zakonshme. Ne i'a kuptojmë rëndësinë vetëm në çastin kur e humbasim. E njëjta gjë po ndodh edhe me mjedisin. Pak e nga pak mjedisi po shkatërrohet dhe nuk po i plotëson nevojat tona. Në të ardhmen nuk do të mund të plotësoje pothuajse asnjë nga këto nevoja. Jemi pikërisht ne që kemi çuar në këtë stad, edhe pse deri para pak kohësh nuk e kuptonim.

1.1 Çka është PLVM

Në prill 1993, Ministrat e Mjedisit nga Evropa Perëndimore dhe Lindore dhe Shtetet e Bashkuara ranë dakord për një strategji të gjerë për trajtimin e problemeve mjedisore në rajon të njohur si "Plani Lokal i Veprimit në Mjedis për Evropën Qendrore dhe Lindore". Plani i Veprimit përshkruan një proces për qeveritë kombëtare për të vendosur prioritetet mjedisore dhe për të ndërmarrë veprimet e duhura për të përmirësuar kushtet mjedisore në rajon (*AEM 2020*).

Plani Lokal i Veprimit në Mjedis është një dokument strategjik që bashkon interesat e komuniteteve, vlerat dhe perspektivat e ndryshme, dhe kjo në kuadër të një Plani Zhvillimor për një zhvillim të qëndrueshëm, i cili përveç vlerave duhet gjithashtu të njohë dhe të identifikoi problemet mjedisore.

Planet Lokale të Veprimit për Mjedisin në Kosovë u lansuan për herë të parë nga një projekt rajonal "Planifikimi i Veprimit të Mjedisit Lokal për Qëndrueshmërinë në Ballkanin Perëndimor" i mbështetur nga Qeveria Suedeze përmes Agjencisë Suedeze për Zhvillim Ndërkombëtar (Sida) në vitin 2008. Ky projekt lansoi metodologjinë e PLVM në pesë komuna të Kosovës duke udhëzuar këto komunitete për të përgatitur PLVM.

1.2 Arsyeshmëria e Planit

Kosova po përballlet me sfida serioze mjedisore dhe ka trashëguar një numër të madh të problemeve mjedisore të akumuluar gjatë dekadave të përdorimit të pakontrolluar të burimeve natyrore dhe minerale dhe prodhimit industrial të shoqëruar me nivel të lartë të ndotjes. Gjendja e përgjithshme mjedisore në Kosovë është përkeqësuar gjatë viteve të fundit, me rritje të ndërtimeve dhe ndotjen nga trafiku dhe objektet industriale. Problemet serioze mjedisore lidhen me ndotjen e ajrit, ujit dhe tokës, të cilat ndotje kërcënojnë biodiversitetin dhe shpyllëzimin.

Përkundër progresit të konsiderueshëm që është bërë në vitet e fundit si rezultat i shumë iniciativave dhe përmirësimeve, dëmtimet dhe degradimi i burimeve natyrore (pyjet, bujqësia dhe toka pyjore, burimet ujore, flora dhe fauna) vazhdojnë të jenë nën presion.

Për kundër faktit se komuna e Podujevës ka hartuar PLVM 2012-2017 nga komuna e Qendra Rajonale e Mjedisit për Evropën Jugë Lindore (REC Kosova), ku kemi implementuar shumë projekte nga PLVM, ende përballemi me një seri problemesh mjedisore të pa zgjidhura plotësisht siç janë menaxhimi i mbeturinave, menaxhimi i ujërave të ndotura, ndotja e ujerave sipërfaqësore dhe furnizimi me ujë cilësor të pijshëm.

Planet Lokale për Veprim në Mjedis janë një mundësi e mirë për adresimin dhe zgjidhjen e problemeve mjedisore në nivel lokal dhe gjithashtu janë pikë fillestare për një planifikim dhe zhvillim të qëndrueshëm.

PLVM e komunës së Podujevës ka skaduar dhe i njëjti duhet të përditësohet nga se është edhe obligim ligjor sipas nenit 24 të Ligjit për Mbrojtjen e Mjedisit Nr. 03/L-025. Gjithashtu PLVM duhet të jetë në harmoni me Planin e ri të Veprimit Kombëtar në Mjedis (PKVM) dhe Strategjinë Kombëtare për Mbrojtjen e Mjedisit (SKMM)..

1.3 Rëndësia e Planit Lokal të Veprimit në Mjedis

- PLVM-ja ofron pikë nisjet për zhvillimin të qëndrueshëm të komuniteteve.
- PLVM-ja ndihmon dhe siguron që komuniteti të shqyrton në mënyrë adekuate dhe të adreson çështjet kryesore mjedisore, siç është minimizimi i ndotjes dhe mbeturinave, përdorimin e burimeve natyrore efikiente, ri pretendimi i zonave të degraduara, promovimi i preventivave për ndotje duke siguruar burime të qëndrueshme për përdorime afatgjate;

- Bënë autoritetet lokale autonome duke përmbushur kështu politikën qeveritare të decentralizimit;
- PLVM-ja është forum i cili tubon grupe të shumë llojshme, individëve me interesime të ndryshme dhe vlerave dhe perspektivave të bashkuara për vizionin e përbashkët;
- PLVM-ja ka natyrë pjesëmarrëse në program dhe;
- Mundëson që komuniteti të identifikohet me projektet dhe të ketë një ndjenjë të pronësisë mbi to.

1.4 Baza ligjore për hartimin e Planit Lokal i Veprimit në Mjedis

Plani Lokal i Veprim në Mjedis (PLVM). është dokument planifikues - strategjik, për të adresuar zgjidhjen e problemeve mjedisore në nivel lokal. Hartimi dhe miratimi i tij është paraparë me Ligjin për Mjedis (2009/03-L-025), i cili ligje ua përshkruan komunave përgjegjësinë për përgatitjen e planit, për mbrojtjen e mjedisit dhe zhvillim të qëndrueshëm brenda territorit të tyre po ashtu i njëjti udhëzon: “planin për mbrojtje të mjedisit dhe zhvillim të qëndrueshëm brenda territorit të komunës, e aprovon Kuvendi komunal përkatës”. Ndërkaq, në mënyrë më specifike, specifikon që “Komunat të miratojnë planet e veprimit lokal në mjedis ose programe mjedisore për mbrojtjen e mjedisit, në përputhje me Planin e Kosovës për Veprim në Mjedis sipas interesave specifike të saj”. Gjatë hartimit të këtij Plani janë marrë për bazë edhe kërkesat e Strategjisë së Kosovës për Mjedisin 2013-2022. E zhvilluar nga Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës, në përputhje me Ligjin për Mbrojtjen e Mjedisit, kjo strategji paraqet bazën për hartimin e Planit të Kosovës për Veprim në Mjedis, orientimet strategjike dhe kornizën e veprimeve për mbrojtjen e mjedisit në nivel nacional. Në hartimin e dokumentit janë marrë në konsideratë edhe ligjet e fushës së mjedisit që prekin interesat në nivelin lokal. Një përshkrim i këtyre ligjeve është prezantuar në tabelën 1.

Ligji	Qëllimi dhe Fushëveprimi
Ligji nr.04/l-147 për ujërat e Kosovës	Me këtë ligj rregullohen çështjet që kanë të bëjnë me menaxhimin, planifikimin, mbrojtjen dhe përgjegjësitë institucionale në lidhje me ujërat dhe burimet ujore, duke përfshirë edhe kompetencat e komunave për ujërat.
Ligji nr. 03/l-233 mbi mbrojtjen e natyrës	Me këtë ligj përcaktohet sistemi i mbrojtjes dhe ruajtjes së përgjithshme të natyrës (e tërë laramanisë biologjike dhe peisazhore) dhe vlerave të saj, duke përfshirë edhe kompetencat e komunave për mbrojtjen e natyrës.
Ligji nr. 03/l-160 për mbrojtjen e ajrit nga	Ky ligj ka për qëllim të rregulloj dhe garantoj

ndotja	të drejtën e qytetarëve për të jetuar në një mjedis me ajër të pastër, d uke mbrojtur shëndetin e njeriut, faunën, florën dhe vlerat natyrore e kulturore të mjedisit. Po ashtu përcakton edhe kompetencat e komunave për menaxhimin e cilësisë së ajrit.
Ligji nr. 02 / I-102 për mbrojtjen nga zhurma	Qëllimi i këtij ligji është shmangia, parandalimi ose zvogëlimi në baza prioritare të ndikimeve të dëmshme, duke përfshirë edhe bezdisjen si rezultat i ekspozimit ndaj zhurmës. Ligji përshkruan edhe kompetencat e komunave për rregullimin e problemeve nga zhurma.
Ligji nr. 04/L-060 për mbeturina	Ky ligj rregullon menaxhimin e mbeturinave, planet për menaxhimin e mjedisit, të drejtat dhe detyrimet e personave të licencuar të cilët merren me menaxhimin e mbeturinave, mënyra dhe kushtet e mbledhjes së mbeturinave, transportit, trajtimit, përpunimit, magazinimit dhe deponimit përfundimtar, importin, eksportin dhe transitin e mbeturinave, monitorimin, sistemin informativ dhe financimin. Ligji definoi edhe kompetencat e komunave për menaxhimin e mbeturinave.
Ligji nr. 03/I-153 për pyjet e Kosovës	Ky ligj i definoi pyjet e Kosovës si resurse kombëtare, andaj ka për qëllim që ato të udhëhiqen në atë mënyrë që të ofrojnë rendimente me vlerë dhe në të njëjtën kohë të ruhet biodiversiteti për të mirën e gjeneratave të tashme dhe të ardhshme. Ligji definoi edhe kompetencat dhe detyrat e komunave për menaxhimin e pyjeve.
Ligji nr. 03/L-040 për vetëqeverisje lokale	Ky ligj përkufizon statusin ligjor të komunave, kompetencat dhe parimet e përgjithshme të financave komunale organizimin dhe funksionimin e organeve komunale, marrëdhëniet brenda komunale dhe bashkëpunimin ndërkomunal, duke përfshirë bashkëpunimin ndërkufitar dhe marrëdhëniet ndërmjet komunave dhe pushtetit qendror

Tabela 1: Ligjet mjedisore, qëllimi dhe fushëveprimi i tyre (Gazeta e Republikës së Kosovës <https://gzk.rks-gov.net/>)

Në tabelën 2 janë prezantuar dokumentet planifikuese dhe strategjike të komunës së Podujevës që janë marrë në konsideratë gjatë përcaktimit të objektivave dhe aktiviteteve të PLVM.

Dokumenti	Qëllimi dhe fushëveprimi
Statuti i Komunës së Podujevës	Rregullon organizimin e brendshëm të komunës dhe përcakton përgjegjësitë vetanake të organeve komunale.
Plani Zhvillimor Komunal i Komunës së Podujevës 2016- 2026	Planit Zhvillimor Komunal është një projekt strategjik për komunën dhe të ardhmen e saj. Projekti përcakton kahet e zhvillimit të ardhshëm të komunës, duke adresuar të gjitha problemet hapësinore dhe gjithashtu jep zgjidhjet e dëshiruara të këtyre problemeve përmes strategjisë së këtij plani, e cila duhet të realizohet në hapësirë dhe kohë të caktuar. Gjithashtu, hartimi i Planit Zhvillimor Komunal është edhe obligim ligjor për të gjitha komunat e Kosovë në bazë të Ligjit mbi ndryshimin e ligjit për planifikim hapësinor.
Harta Zonale Komunale e Komunës së Podujevës 2022 - 2030	Qëllimi i Hartës Zonale të Komunës (HZK) është përveç përmbushjes së kërkesës ligjore, t'i ofrojë qeverisjes komunale një instrument për kontroll të zhvillimit. HZK është dokument multi-sektorial me karakter rregullues, përmes së cilës definohet në hollësi ndarja e territorit të komunës së Podujevës në zona (të tilla si hapësirat e lira, banim, industri, bujqësia, aktivitete ekonomike, etj), ku për secilën zonë përcaktohen shfrytëzimet e lejuara dhe ato të ndaluara të tokës, kushtet zhvillimore dhe ato të ndërtimit si dhe masat e veprimit për periudhën së paku 8 vjeçare
Plani Lokal Për Veprim Në Mjedis 2012 - 2017	Plani Lokal I Veprimit në Mjedis (PLVM) është dokument i politikës mjedisore vendore, të cilat paraqesin prioritetet mjedisore dhe listën e veprimeve për zgjidhjen e tyre. Përgatitja e këtij plani zhvillon më tej aftësitë e pushtetit vendor dhe subjekteve të tjera të interesuara për mjedisin dhe komunitetin. Gjithashtu, PLVM nxit bashkëpunimin midis shoqërisë civile, publikut, pushtetit vendor dhe atij qendror, biznesit dhe subjekteve të tjera mjedisore, duke përkrahur shkëmbimin e lirë të informacionit dhe pjesëmarrjen publike në procesin e

	vendimmarrjes.
Plani Lokal I Menaxhimit të Mbeturinave I Komunës së Podujevës 2017- 2022	Qëllimi i kryesor është krijimi i një kornize masash, të cilat do të synojnë zvogëlimin e sasisë së mbeturinave që krijohen në burim, zvogëlimin e sasisë së tyre që shkojnë në deponi dhe zhvillimin e një infrastrukture për ngritjen e një sistemi të integruar për menaxhimin e mbeturinave. Gjatë periudhës kohore 10 vjeçare 2013-2022 të zbatimit të saj, strategjia ka vendosur tre periudha kohore të rëndësishme (2015 – 2019 – 2022).
Rregullore Për Mbrojtjen e Mjedisit Në Komunën e Podujevës	Me këtë rregullore është krijuar baza juridike për mbrojtjen e mjedisit në nivel lokal për qytëtarët e Komunës së Podujevës, në mënyrë që të jetë e përballueshme dhe në përputhshmëri me zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik të komunës.

Tabela 2: Dokumentet strategjike dhe planifikuese të Komunës së Podujevës (Komuna e Podujevës <https://kk.rks-gov.net/podujeve/>)

1.5 Qëllimi dhe objektivat e PLVM-së

Qëllimi i përgjithshëm i Planit Lokal për Veprim në Mjedis për komunën e Podujevës është që të identifikoj problemet mjedisore, të përcaktojë prioritetet në sektorin e mjedisit dhe të ofrojë zgjidhje për problemet prioritetet mjedisore, duke synuar një menaxhim më efektiv të tyre, duke i vendosur ato në agjendën e institucioneve përgjegjëse. Objektivat specifike të planit janë:

- Të bëjë vlerësimin dhe analizën e gjendjes ekzistuese të mjedisit dhe ndikimeve në mjedis nga sektorët e ndryshëm zhvillimor;
- Të identifikoj dhe përcaktoj problemet dhe mangësitë kryesore mjedisore në territorin e komunës së Podujevës;
- Të identifikoj dhe përcaktoj prioritetet kryesore që do të adresohen në kuadër të PLVM-së për periudhën 5 vjeçare dhe rekomandimet për përmirësimin e gjendjes;
- Të planifikohen dhe përcaktohen afatet, aktivitetet dhe projektet që do të ndërmerren për adresimin e prioriteteve të identifikuara si dhe indikatorët përkatës për monitorimin e zbatimit të planit dhe autoritetet përgjegjëse për zbatimin e tyre.

1.6 Procesi dhe Metodologjia për përgatitjen e PLVM-së

Në kuadër të aktiviteteve për hartimin e këtij plani, Komuna e Podujevës , ka ndërmarr këto veprime: Kryetari i Komunës së Podujevës ka miratuar vendim për hartimin e PLVM-së, me qëllim që të koordinojë aktivitetet për hartimin dhe miratimin e tij. Sipas Vendimit bartës të aktivitetit gjatë procesit të hartimit të PLVM-së është caktuar Drejtoria për Urbanizëm, Planifikim dhe Mbrojtje të Mjedisit. Drejtoria në fjalë ka hartuar një plan dinamik për mbledhjen e të dhënave dhe koordinimin e aktiviteteve për hartimin e planit. Metodologjia e hartimit të planit dhe përcaktimit të prioriteteve të tij është orientuar duke u bazuar në:

- Identifikimin e problemeve kryesore në mjedisin e komunës së Podujevës që vijnë nga sektorët e ndryshëm zhvillimorë bazuar në të dhënat ekzistuese dhe trendet e tyre.
- Analizën dhe vlerësimin e gjendjes ekzistuese të mjedisit në Komunën e Podujevës ku është bërë prezantimi i gjendjes aktuale mjedisore bazuar në të dhënat në dispozicion. Në kuadër të analizës së gjendjes është prezantuar gjendja e komponentëve mjedisor. Kjo analizë shërben për të pasur një ide më të qartë të problemeve mjedisore që ka komuna dhe ndikimeve në mjedis nga sektorët e ndryshëm.
- Identifikimi i problemeve kryesore mjedisore të cilat do të trajtohen për zgjidhje në kuadër të PLVM-së duke marrë për bazë kapacitetet financiare dhe zhvillimore të komunës dhe mundësitë e zgjidhjes së tyre.
- Duke u bazuar në këto probleme mjedisore janë përcaktuar prioritetet mjedisore për periudhën 5 vjeçare dhe janë grupuar ato sipas tematikave përkatëse mjedisore.
- Bazuar në prioritetet kryesore mjedisore është propozuar edhe plani i veprimeve për përmbushjen e këtyre prioriteteve, që do t'i shërbejnë komunës për të hartuar projektet konkrete të mbështetura nga buxheti i komunës apo nga sigurimi i fondeve nga donatorët.
- Për të siguruar një implementim më efikas të PLVM është propozuar Plani i monitorimit për zbatimin e tij, ku janë përcaktuar edhe treguesit përkatës të monitorimit sipas prioriteteve.

2. Profili I Komunës

2.1 Pozita Gjeografike e komunës

Harta 1. Pozita Gjeografike e komunës së Podujevës

Llapi si rajon është i rrethuar me male. Nga ana perëndimore kufiri paraqet një vije natyrore kufizuese kundrejt komunës së Mitrovicës, sepse i mbahet shpateve lindore të maleve të Shalës së Bajgores. Nga ana veriore dhe lindore shtrihen malet, të cilat e ndajnë rajonin e Llapit nga Serbia, ku edhe Qafa e Përpellacit, Qafa e Merdarit dhe Qafa e Tullarit, ndërsa nga ana e jugut luginës së Llapit del në Fushën e Kosovës, e cila fillon nga fshati Besi-Barilevë. Territori i Llapit

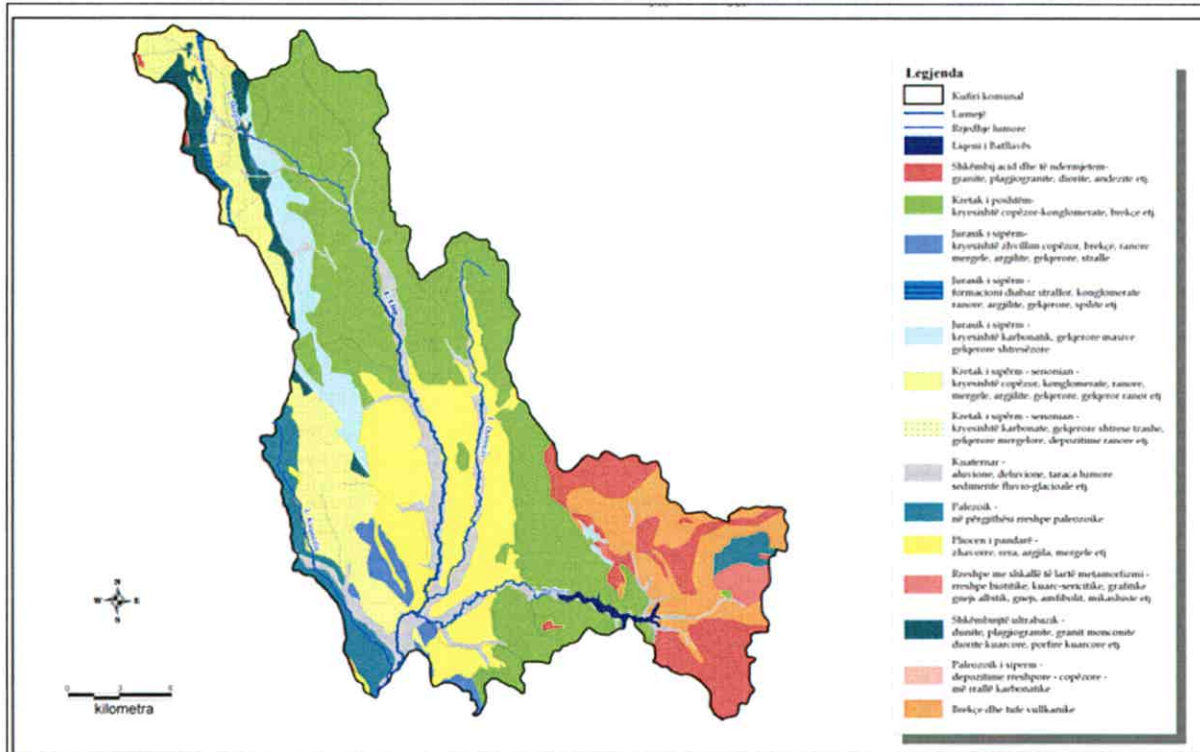
është vend malor, por e ka edhe fushëgropën e Llapit si toke pjellore. Llapi si tërësi mikrogjeografike ndahet ne tri pjesë:

1. Fushëgropa e Llapit, e cila shtrihet prej fshatit Repë ne veri dhe ne jug deri te fshati Besi-Barilevë, me një gjatësi prej më se 35 km dhe ne me një gjerësi prej 12-15 km ne vijën Batllavë-Llapashticë e Epërme.
2. Gryka e Llapit, e cila përfshinë territorin prej fshatit Repë deri ne fshatin Murgull, me një gjatësi prej rreth 14 km, dhe nga Bellasica deri te Kepi i Uglarit, qe është rreth 14 km në gjerësi dhe
3. Gallapi i Llapit, i cili shtrihet nga fshati Batllavë e deri ne fshatin Medergofc dhe nga fshati Turuqicë deri në Keqekollë dhe Koliq.

Rajoni i Llapit ka lartësinë mesatare prej 826 m. ne vetëm 4,8km të sipërfaqes së Llapit. Ky territor ka ma shumë vise kodrinore- malore. Komuna e Podujevës ka sipërfaqe prej: 632.97.km², është qendër e urbanizuar dhe përveç saj janë edhe 76 fshatra. Podujeva me rrethinë shtrihet në shkallen prej 42-41-35 deri 43-08-13 të gjatësisë gjeografike veriore dhe 20-58-35 deri 21-26-35 te gjatësisë gjeografike lindore. Territori i rajonit te Llapit fillon nga Kepi i Uglarit dhe shtrihet rrjedhës se lumit Llap i cili e lidh me Kosovën dhe me qafën e Përpellacit me Nishin (shteti I Serbisë). Territori i rajonit të Llapit ka pozite të rëndësishme gjeografike e strategjike. Në këtë mënyrë, ky territor ndodhet në qendër të Ballkanit. Nëpër rajonin e Llapit kalon rruga transitore që e lidh Kosovën me magjistralen e Adriatikut dhe magjistralen e Shkupit. Podujeva si qendër me e rëndësishme e Llapit, nga Prishtina është larg 30 km. Me Prishtinën lidhet me vijën hekurudhore që nga viti 1948. Nga Podujeva degëzohen rrugët rajonale. Prej tyre me të rëndësishnet janë: Podujeve-Kërpimeh-Pollate dhe Lluzhan-Orllan. Në këtë rajon janë 20 km rruge magjistrale, 100 km rruge rajonale dhe 150 km rrugë lokale. Podujeva është e ngritur ne qendër të fushëgropës se Llapit në lartësi absolute prej 608 m të lartësisë mbidetare dhe karakterizohet si vendbanim subalpike. Për trojet etnike shqiptare është me rendësi të veçantë strategjia kufitare me Serbinë. Pozita gjeografike e këtij rajoni ka qenë me rendësi edhe gjatë historisë qe nga koha e lashtë. Në aspektin kadastral në bazë të të dhënave nga AKK komuna e Podujevës ka 78 Zona Kadastrale (*Kk Podujevë 2024*).

2.2 Gjeologjia dhe Relievi

2.2.1 Gjeologjia

Harta 2. Gjeologjia e Terrenit në Komunës së Podujevës (Pzhk Podujevë)

Kufijtë natyror fiziko-gjeografik të kësaj hapësire bëjnë pjesë në zonën tektonike të Vardarit, duke u përfshirë në nën zonën Qendrore dhe atë të Jashtme të saj. Pikërisht me këtë shtrirje gjeologjike lidhet një përbërje litologjike e larmishme dhe trajta tejet të ndryshme të deformimeve të tyre, përfshi strukturat rudhosëse dhe ato shkëputëse. Trajtimi i tyre ka një rëndësi të veçantë, pasi nëpërmjet të tyre është realizuar formimi dhe evolucioni morfotektonik dhe morfoklimatik i relievit në tërësi të kësaj pjese. Kontaktet tektonike ndërmjet këtyre dy nën zonave, të cilat përgjithësisht kushtëzojnë edhe ndarjen midis njësive morfologjike VL (Gollakut e pellgun e Llapit) dhe atyre JP (Kopaonikun dhe pjesën VP të Fushës së Kosovës), janë të tipit të mbihijjes. Kjo dukuri tektonike ka ndikuar drejtpërdrejtë në krijimin e brezave të fuqishëm të shkatërrimit midis shkëmbinjve terrigjen dhe atyre magmatikë, të cilët paraqiten me rëndësi të veçantë në drejtim të evolucionit morfologjik të relievit të kësaj zone. Shtrirjen shumë më të gjerë hapësinore e ka nën zona Qendrore, e cila ndërtohet kryesisht nga shkëmbinj të magmatikë

të jurasikut e miocenit, pastaj ato terrigjen të metamorfizuar të paleozoit dhe të kretakut (*Sh. Bulliqi 2006*).

Kurse nën zona tektonike e brendshme, e cila përfshinë kryesisht relievin kodrinoro-malor të Gollakut dhe pellgun e Llapit, ndërtohet në pjesën më të madhe prej shkëmbinjve flishor të metamorfizuar të kretakut dhe pjesërisht nga magmatikët efuziv të jurës. Kështu ndryshimi i këtyre dy nënzoneve vërehet se te kjo e fundit mbizotërojnë shkëmbinj të terrigjen, kurse te ajo qendrore magmatike, duke ndikuar kështu drejtpërdrejtë edhe në morfogjenezë. Natyrisht ndryshimi më i rëndësishëm midis këtyre dy nënzoneve është ndryshimi i theksuar i vlerave të diferencimit tektonik të ri të strukturave të tyre, të cilat kanë ndikuar drejtpërdrejtë në veçoritë morfologjike të kësaj pjese.

Sipas Pzhk-së Komuna e Podujevës nga aspekti gjeologjik është e ndërtuar prej formacioneve të ndryshme. Marrin pjesë formacione të Paleozoikut, Triasiku, Jurasiku, Kretaku i Sipërm, Neogjenit, Pliocenit dhe sedimentet e Kuarternarit

Paleozoiku - Formacionet me të vjetra janë ato të rreshpeve sericite dhe filite të cilat ndërtojnë një brez në luginën e lumit Kaqanodoll, përkatësisht shtrihen në komunat e kadastrave Lupç i Poshtëm, pjesën perëndimore të Majacit, Lupç i Epërm dhe pjesën perëndimore të Popovës. Në pjesën lindore paraqiten shkëmbinj të acid dhe të ndërmjetëm si janë: granitet, dacitet, riolitet etj. Këto formacione shtrihen kryesisht në vendbanimet Orllan Turuqicë, Muhazob etj. Jurasiku - formacionet e Jurasikut shtrihen pothuajse paralel me ato të paleozoikut. Përbëhen nga formacioni diabaz stallor dhe nuk ka shtrije aq të madhe në këtë komunë. Kanë shtrirje gjatësore prej Bellopoje në jug deri në Tërnavicë në veri. Në disa vende janë të ndërprera me formacione tjera. Përgjatë prishjeve të reja tektonike në kontak me formacionet e jurasikut paraqiten serpentinitet që nuk kanë shtrirje të madhe. Hasen në lokalitetet: Dobratin, Katunisht, Sallabajë, Zhiti etj.

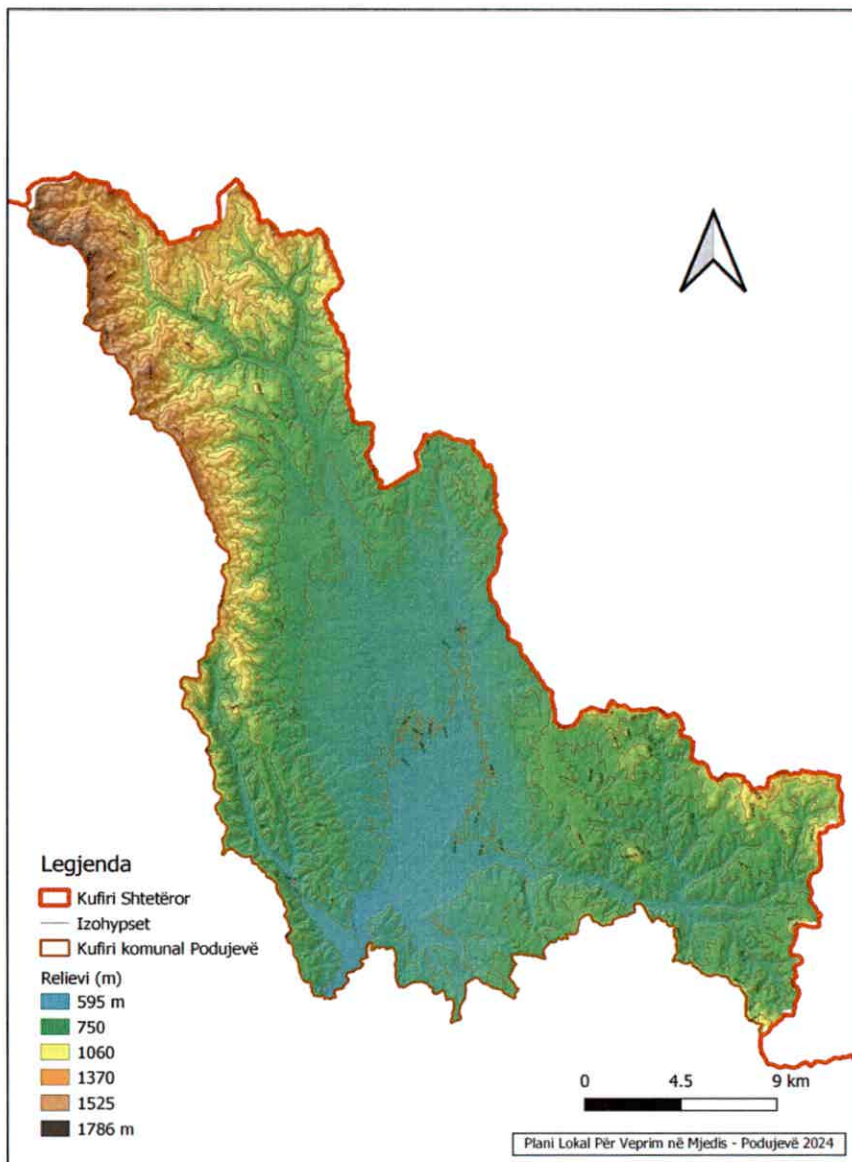
Kretasiku - Në territorin e Podujevës janë mjaftë të përhapura formacionet e kretasikut të cilat përfaqësohen me disa njësi. Kretaku i poshtëm shtrihet si në pjesën veriore, verilindore dhe vazhdon kah jugu me një brez i cili tutje kah jugu zgjerohet dhe arrin deri te fshatrat Dyz dhe Brainë. Përfaqësohet prej formacioneve alevrolite, mergelet, gëlqerorët konglomeratik. Kretaku i sipërm senonian shtrihet në pjesën jugperëndimore të komunës. Përfaqësohet nga konglomeratet, mergelet, argjilitet, gëlqerorët ranor etj. Plioceni – shtrihet në pjesën e ulët të komunës,

përkatësisht në fushëgropën e Llapit. Shtrihet në të dy anët e Lumit Llap. Është i përfaqësuar me zhavorre, rëra, argjila, mergele, etj. Kompaktësinë e këtij formacioni e prishë lumi Llap, Dumnica, Batllava ku janë shtresuar formacione tjera. Kuaternari - Sedimentet aluviale, në formë të terracës lumore, janë të përfaqësuara përgjatë të dy anëve të rrjedhave ujore dhe përbëhen nga zhavorret, rëra, dhe suargjillat. Zhavorri përbëhet nga zajet (guralecët) e kuarcit dhe shkëmbinjtë metamorfik. Sedimentet deluviale janë konstatuar në pjesën veriore të komunës, përkatësisht në rrëzë të shpateve malore (Metehi, Godishnjak, Penuhë). Sedimentet aluviale janë prezentë përgjatë të dy anëve të rrjedhave lumore dhe degëve të tyre, që përfaqësohen nga depozitimet zhavorreve dhe rërës. Shtrirja e këtyre sedimenteve si për kah trashësia ashtu edhe gjerësia është e ndryshme (*Pzhk Podujevë 2016 - 2025*).

2.2.2 Relievi

Karakteristikat morfologjike - Rrethi i Llapit përbëhet nga tri tërësi. Relievi malor i jep karakteristikën e hapësirës gjeografike. Kategorisë së territorit kodrinor dhe malor i përkasin 3/4 e sipërfaqes dhe për këtë cilësohet rajon me pak fushor. Nga tri anët shtrihen malet dhe vetëm në derdhjen e lumit Llap lidhet me Fushën e Kosovës. Rajoni i Llapit ka lartësinë mesatare prej 826 m dhe për 4 m është më i ulët se rajoni i Kosovës. Pamja e përgjithshme ndryshon për shkak të përbërjes morfologjike dhe gjeologjike.

Ne anën veriore dhe ne anën perëndimore ngritën malet që i përkasin sistemit të maleve të Argjendta (Kopaunikut). Pjesa e maleve me te larta të këtij sistemi shtrihen me ne perëndim, në kufi me Shalën e Bajgores, respektivisht me komunën e Mitrovicës dhe Vushtrrisë si: Maja e Mprehte e Ostrokopja (1.879 m), Bareli (1.583 m), Mali i Ukshin Kovaqices (1.379 m), Kepi i Sokolit, Mali i Mus Popoves, Gerdec (838 m), Hunda e Lugut (763 m). Në pjesën lindore të Llapit janë këto male: Mali i Uglarit ose Kepi i Uglarit (1.297 m), Kertinjaku (1.147 m), Perpellaci (947 m), Mali i Kravarices (963 m), Malet e Batllavës (1.213 m), Mali i Merkonjes (1.017 m), Mali i Brainës (933 m), Gallapi, Suka e Shakovicës (671 m) dhe Mali i Rumanishtes. Te gjitha këto male ndahen njeri prej tjetrit në forma të izoluara kodrinore dhe malore dhe shpesh me lumenj malor. Këta lumenjë e kanë bërë erozionin duke formuar lugina të thella sidomos në malet e sistemit të Malit të Argjendte, në pjesën veriore dhe perëndimore.

Harta 3. Relievi në komunën e Podujevës

Pamjes morfologjike i ka paraprire predispozicioni i lëvizjeve tektonike të kohës së terciarit, kur në shtresat gëlqerore janë formuar shtresa të trasha të shkëmbinjve vullkanik, të cilët, si rezultat i proceseve postvullkanike, janë bartës të xeheve të plumbit dhe të zinkut. Këto xehe janë shfrytëzuar gjatë historisë në Labucë, afër burimit të lumit Llap.

Qafat dhe vendkalimet më të njohura që e lidhin Llapin me viset tjera janë: rruga që kalon në perëndim të Kepit të Uglarit dhe lidhet me Banjën e Llukovës e pastaj vijën Qafa e Tashefcit, Qafa e Përpellacit (814m), Qafa e Merdarit dhe Qafa e Tullarit. Nëpër këto vende lidhjet bëhen

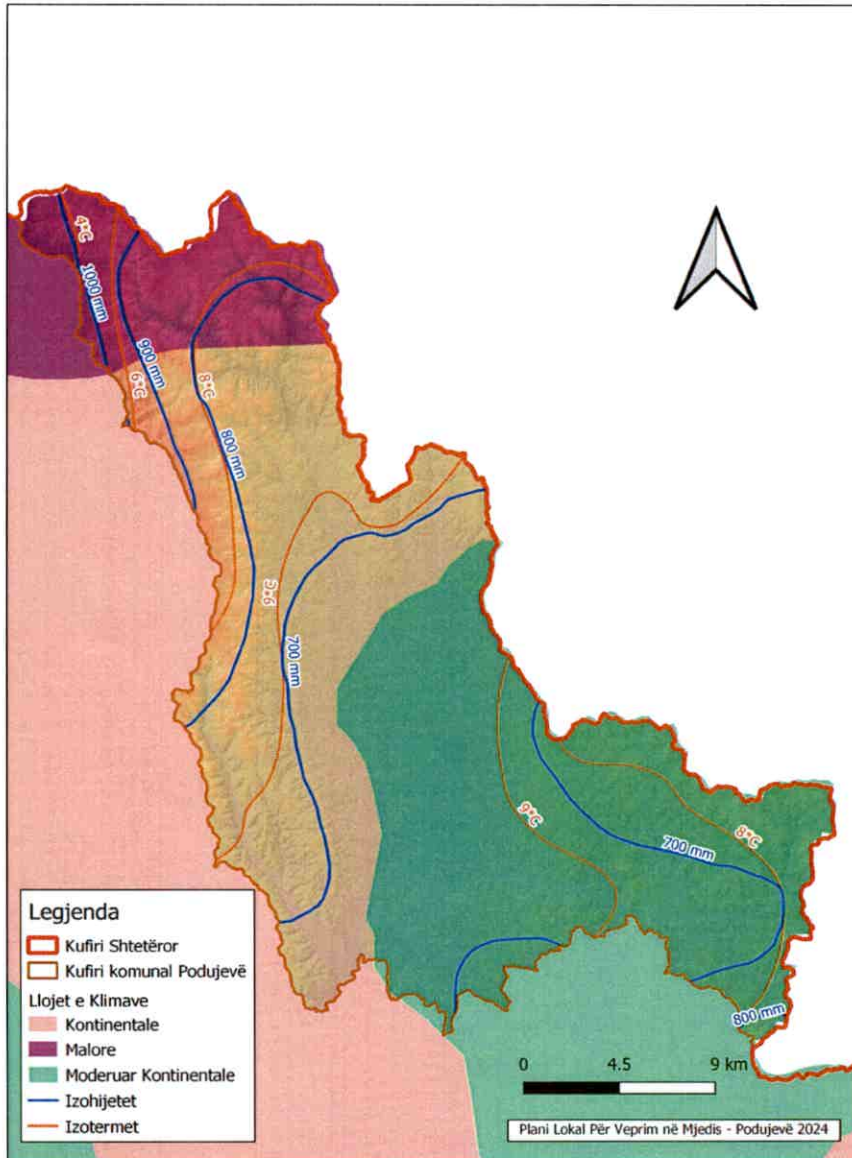
me Serbinë. Neper Ballaban-Keqekollë-Qafa e Bubarit të Thate lidhet me Prishtinën. Me Prishtinën lidhet edhe me Gryken e Kulinës ose Ngushticën e Teneshdollit. Me Mitrovicën e lidhin Qafa e Gurit të Mullirit, Qafa e Kaqandollit dhe Qafa e Rzhanës.

Tërësinë morfologjike të rajonit të Llapit e përbënë kryesisht fusha aluviale e lumit Llap dhe degëve të tij: lumit të Dumnicës, lumit të Batllavës, lumit të Kacanollit si dhe lumenj dhe përroje të tjera me të vogla. Para fazës liqenore bëhet shfaqja intensizive vullkanike. Nga kjo kohë kanë mbetur tarra fluviale anësore të brigjeve të lumit Llap dhe me këtë u bë ngushtimi i shtratit të lumit. Llapi në pjesën e tij me veriore shtron zallë të trash dhe në rrjedhën e mesme dhe të poshtme rërë dhe lym. Me këtë toka bëhet pjellore dhe e përshtatshme për bujqësi dhe kopshtar.

2.3 Klima dhe Hidrografia

2.3.1 Klima

Në hartën e klimës së Kosovës bazuar në të dhënat e Institutit hidrometeorologjik të Kosovës llojet e klimave të cilat mbizotrojnë në komunën e Podujevës janë pak a shumë tipike për regjionin e rrafshit të Kosovës: në pjesën Veriore Malore, duke ardhë në pjesën qendrore kah jugu kontinentale, kurse në pjesën lindore dhe jugore klimë e moderuar kontinentale (*IHMK*). Prej faktorëve mikroklimatik më të rëndësishmit janë fushëgropa e Llapit dhe malet që e rrethojnë nga të gjitha anët. Temperaturat në këtë komunë oscillojnë dhe kanë mjaft dallime mujore dhe sezonale Temperatura mesatare është $9,6^{\circ}\text{C}$, muaji më i ftohtë është janari me temperaturë mesatare $-2,1^{\circ}\text{C}$, muaji më i ngrohtë është korriku dhe gushti me $20,1^{\circ}\text{C}$. Muaji më i ftohtë me temperaturë ekstreme është janari me $-27,2^{\circ}\text{C}$, ndërsa muaji me temperaturë më të lartë është gushti me $37,0^{\circ}\text{C}$. Amplituda më ekstreme për këtë periudhë është $64,2^{\circ}\text{C}$. Në periudhën vegjetative paraqiten temperature negative që nganjëherë sjellin dëme në bujqësi. Reshjet paraqesin vetëm një pjesë të qarkullimit të ujit dhe ripërtëritjes së tij për një hapësirë të dhënë sidomos për territorin e komunës së Podujevës. Në territorin e kësaj komune nuk kalon asnjë lumë transit që kishte për të ushqyer ujërat nëntokësore. Niveli i ujërave në këtë hapësirë varet drejtpërdrejt nga reshjet (*Pzhk Podujevë 2016 - 2025*).

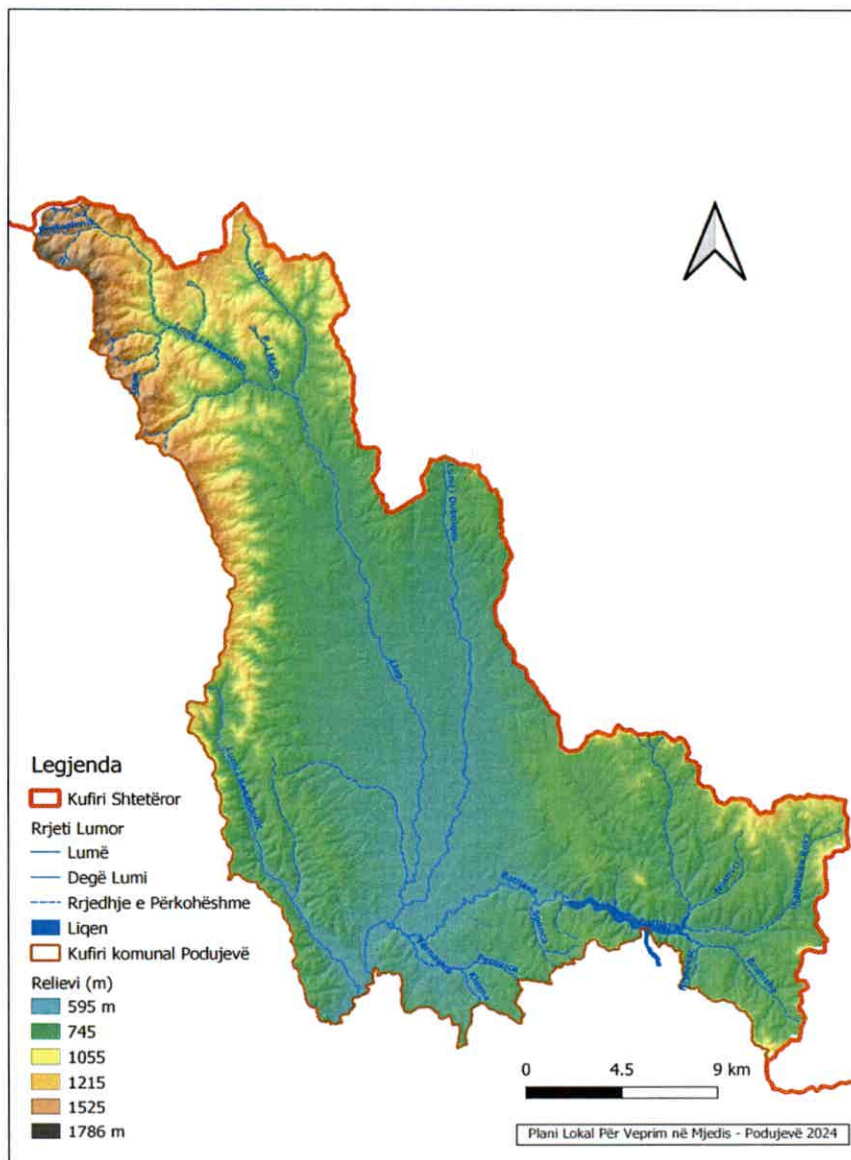

Harta 4. Klima në komunën e Podujevës

Bazuar në hartën e klimës së komunës së Podujevës shihet që izohijetet me 1000 mm reshje në vit kalojnë në zonën malore me lartësi mbidetare mbi 1500 m kurse duke ardhur më nga qendra këto reshje pakësohen deri në jug ku kalon izohijetja me 700 mm reshje në vit. Në Komunën e Podujevës me së shumti fryjnë erërat veriore, jugore dhe më pak verilindore. Reshjet Mesatarisht me borë janë 26 ditë, ndërsa me mbulesë bore janë 48,4 ditë, ose një muaj e gjysmë. Pjesa më e madhe vitit është pa mbulesë bore. Muaji që ka ditë me mbulesë bore më së shumti është shkurti me 11,7 ditë. Shtresa maksimale e borës është mjaft e lartë edhe pse e rrallë,

megjithatë ndodhë ngase shkakton një varg problemesh në jetën e përditshme. Në muajin janar trashësia maksimale e borës mund të jetë edhe 96 cm që jep sinjal të çartë së mund të paralizojë të gjitha aktivitetet (R. Pllana 1981).

2.3.2 Hidrografia

Harta 5. Hidrografia (Ujërat Sipërfaqësore) në Komunën e Podujevës

Territori i komunës së Podujevës ka një rrjet hidrografik i cili i drenon ujërat në drejtim të pellgut të Detit të Zi. Ujërat sipërfaqësor paraqiten në formë të përroskave, përrenjëve burimeve dhe lumenjëve. Nëpër këtë territor buron dhe shtrihet lumi Llap, i cili njëkohësisht është dega më

e rëndësishme e lumit Sitnica. Lumi Llap buron nga malet e Kopaunikut, ndërsa si burim i tij meret bashkimi i lumit Murgulla me atë të Sllatinës në fshatin Pollatë. Mirëpo si degë duhet të merret lumi Murgulla²⁰. Pjesa burimore e lumit rrjedh nëpër lugina relativisht të ngushta dhe të rrëpita. Në fushëgropën e Llapit lumi hyn në fshatin Pollatë ku shpejtësia e lëvizjes zvogëlohet dhe merr karakteristika të lumit fushorë. Sistemi lumor i lumit karakterizohet me rrjet relativisht të dendur të rrjetit lumor. Gjerësia e lumit ndryshon për shkak të dinamikës që kanë lumenjtë, ajo sillet në nivele normale rreth 9-12 metra në pikën hidrometrike në Lluzhan, thellësi deri në 1,2m. Thellësia gjithashtu nuk është e njëjtë ngase shtrati ndërtohet nga thellimet ku uji është më i qetë dhe pjesët e cekëta ku thellësia është më e vogël. Gjatësia e këtij lumi në komune është 61 km, ndërsa deri në grykëderdhje në lumin Sitnica 82,7 km. Gjatë reshjeve intesive dhe shkrires së borës gjatë stinës së dimrit kur temperaturat rriten, lumi del nga shtrati dhe i përmbytë pjesët rreth tij duke shkaktuar dëme të konsiderueshme (*R. Pllana 1981*). Lumi Llap vrojtohet në pika hidrometrike, në Lluzhan dhe në Milloshevë. Pika hidrometrike në Lluzhan funksionon prej vitit 1950 me disa ndërprerje. Në këtë pikë prej vitit 1981 është thelluar shtrati i lumit dhe nivelet janë shënuar me vlera negative (*AMMK 2020*). Treva e Llapit është e pasur edhe me ujëra termo-minerale, si: Burimi mineral në fshatin Sallabaj dhe burimet termo-mineral në Shakovicë (*Plvm Podujevë 2012-2017*).

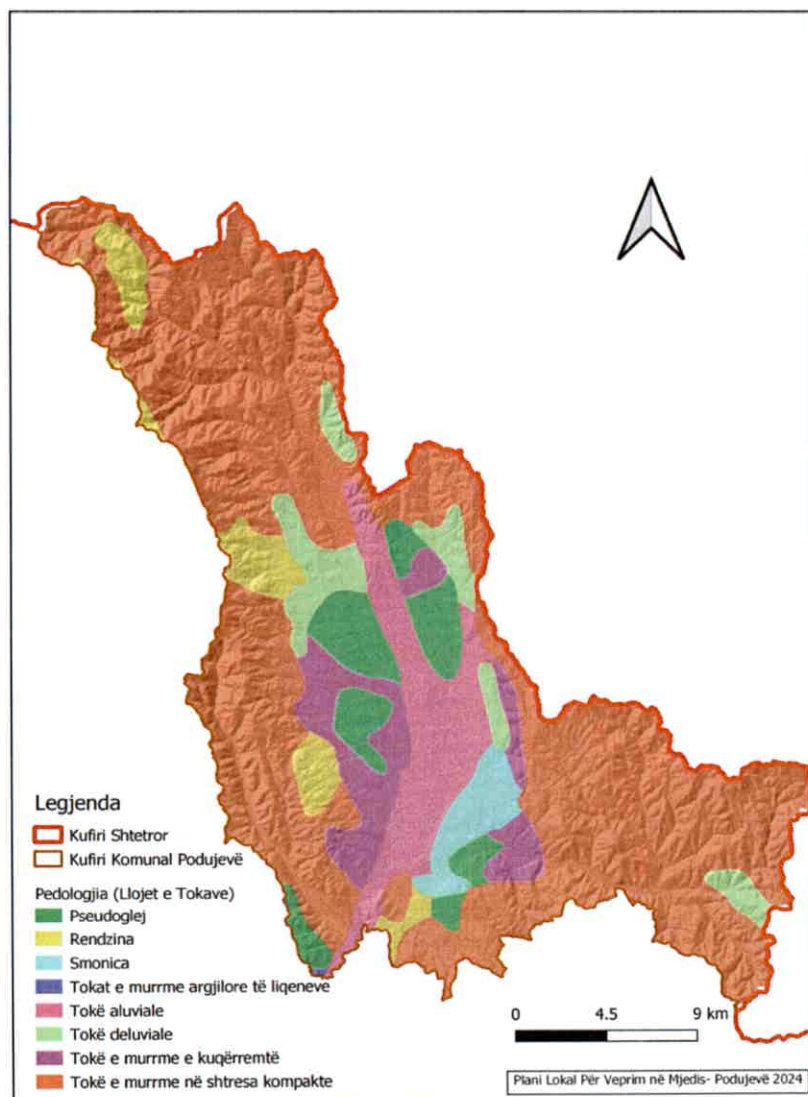

Figura 1. Lumi Llap në qendrën e qytetit të Podujevës (fotografi Neturale.com)

2.4 Pedologjia dhe Biogeografia

2.4.1 Pedologjia

Bazuar në të dhënat e hartës Pedologjike të komunës së Podujevës (*DB GIS KPMM 1:200,000*) Komuna Podujevës ka llojllojshmëri të tokave siç janë: toka aluviale, deluviale, rendzinë, ranker, murme argjilore liqenore, e mesme e kuqërremtë, pseudogleje etj. Tokat aluviale, si toka hidromorfike të cilësisë së lartë, shtrihen përgjatë lumit “Llap”, si dhe tokat të tjera që kanë cilësi të mira kultivimi, siç janë: deluviale, e mesme e kuqërremtë, rendzinat shtrihen, po ashtu, në fushëgropën e Llapit me trashësi mbi 25cm - b80> cm.

Harta 6. Pedologjia e komunës së Podujevës

Tipi i llojeve të tjera të tokës kanë përhapje në tërë territorin e Komunës, si: rankere, psudoglej, murrme argjillore etj.

Shpërndarja hapësinore e llojeve të tokave është paraqitur në hartën nr.4. Ku ndikim shihet që ka pasur hidrografia (lumenjtë), relievi, kushtet klimatike, gjeologjia dhe shumë faktorë tjerë të cilët janë përshkruar më lartë.

2.4.2 Biogjeografia

Llojet e tokave (pedologjike), klima, lartësia e shprehur mbidetare kanë ndikuar që të ketë lloje të ndryshme bimore dhe shtazore. Ky biodiversitet më karakteristik është për pjesën e maleve të Kopaunikut. Kjo hapësirë është e pasur me lloje të ndryshme të faunës të cilat nuk janë karakteristike vetëm për këtë zonë. Në ekosistemet pyjore jetojnë:

Ujku (*Canis lupus*), derri i egër (*Sus scrofa*), dhelpra (*Vulpes vulpes*), lepuri (*Lepus europaeus*), iriqi (*Erinaceus europaeus*) etj.

Kohëve të fundit, jo vetëm në këtë hapësirë, ka filluar të paraqitet kaprolli (*Capreolus capreolus*), I cili dikur ka qenë mjaft i përhapur. Prej shpezëve jetojnë mjaft lloje, si: trishtili kokëzi (*Parus major*), zogu i malit, pëllumbi i egër (*Columbia livia*), qukapikthi (*Dryobates major*), laraska (*Pica pica*), qyqja (*Cuculus canorus*) etj. Shpezë grabitqare që jetojnë janë: shqiponja e zezë (*Aquila chrysaetos*), petriti (*Falco tinnunculus*). Shpezë shtegtarë që jetojnë janë: dallëndyshja, lejleku (*Ciconia ciconia*) etj.

Në lumenjë jeton gjarpri i ujit (*Natrix natrix*), Gjarpri i gurit (*Vipera ammodytes*) dhe bollujca (*Tropidonatus natrix*) të cilët jetojnë në mjedise të thata si: shkëmbinj, male, lugina etj. (*Vipera ammodytes*), bollujca (*Tropidonatus*)

Natrix), kërmilli i vreshtës (*Helix pomatia*) i cili jeton në vende me lagështi , pyje dhe oborre etj, po ashtu breshka e rëndomtë (*Testudo hermanni*) e cila jeton nw Kryesisht në pyje të hapura, shkurre, kodrina, vende shkëmbore etj.. Sipas hulumtimeve të bëra nga Gashi 2006, në lumin “Llap” hasen këto lloje të peshqve: trofta (*Salmo trutta m.Fario*), mustaku (*Barbus barbus*), mlyshi (*Squalius cephalus*), gjuca (*Leucaspius delineatus*), barburiqi (*Gobio gobio*), karashi (*Carassius gibelio*), njila (*Chondrostoma nasus*), krap i egër (*Cyprinus carpio*), lloska (*Scardinius erythrophthalmus*), sharroku (*Perca fluviatilis*), lina (*Tinca tinca*) dhe vimba (*Vimba vimba*). Brigjet e liqenit të Batllaves dhe lumit Llap shfrytëzohen për peshkim. Insekte ka shumë lloje, siç janë: fluturat, milingonat që bëjnë koloni dhe janë disa lloje merimanga, kacadreri (*Lucanus cervus*) etj.

Në zonat malore dhe kodrinore malore dominojnë pyjet, ka edhe sipërfaqe të zhveshura e barishta. Prej drunjëve dallohen pyjet gjetherënëse, siç: ahu (*Fagus sylvatica*), qarri (*Quercus cerris*), bingu, shkoza (*Carpinus orientalis*). Disa trungje sipas Institutit për Mbrojtjen e Natyrës janë shpallur si monumente natyrore, si plepi në Bajçinë, plepi Orllan, trungu i qarrit në Pollatë, Dumnicë dhe Dobratin. Trungjet e ahut janë me dimensione mjaft të mëdha (gjatësia dhe trashësia e drurit). Përhapje më të kufizuar kanë llojet tjera që paraqiten si të vetmuara, si: brekia, bliri (*Tilia cordata*), frashri etj. Përhapje kanë edhe tipet tjera që janë të ulëta, sikurse lloji i shkurreve: thana (*Comus mas*), murrizi (*Crataegus monogyna*), kaça (*Rosa canina*), manaferra e egër (*Rubus fruticosus*), mshtogu (*Sambucus nigra*), kulumbria (*Prunus spinosa*), lajthia (*Corylus avellana*), në vise të larta fieri shqiponje (*Pteridium aquilinum*) etj. Po ashtu edhe disa trungje të tjera: Trungu i shpandhit (*Quercus frainetto*) në Dyz, trungjet e dushkut (*Quercus sp.*) në Llapashticë të Epërme, trungu i dushkut (*Quercus sp.*) në Llapashticë të Epërme, trungu i plepit (*Populus tremula*) në Murgullë, Trungu i plepit (*Populus tremula*) në Gerdoc.

Nga bimët barishtore dallohen lloje të ndryshme, si ato që rriten në ambient të hapur pa presence të drunjtëve, si edhe ato që rriten Brenda pyjeve. Këtu rriten edhe bimë që përdoren në mjekësinë popullore, që përdoren, si çaj: çaji i malit (*Origanum vulgare*), kantarioni (*Hypericum perforatum*), kamomili (*Matricaria chamomilla*), dredhëza (*Fragaria vesca*) etj. Prej drunjëve gjethembajtëse janë mbjellur disa hapësira pranë liqenit të “Batllavës”, mandej afër fshatit Dobërdol. Në hapësirat e rrafshëta të Komunës, fushëgropën e “Llapit” zakonisht rritet shelgu (*Salix Alba*) në brigje të lumenjve, si dhe plepi (*Populus tremula*) që u përmend më lartë. Bimë të ulëta ka mjaft, si lulëkuqja (*Papaver rhoeas*) që rritet zakonisht në grunaja (*Papaver rhoeas*), hithi (*Urtica dioica*) formacionet e livadheve, si tërfili dhe shkurre të rralla (*Pzhk Podujevë 2016 - 2025*).

Sipas librit të kuq nga AMMK në komunën e Podujevës kemi edhe këto lloje të faunës: Flutura Njollablu e Zezë (Zimbajtësja- *Nymphalis antiopa*) e përhapur në dy lokalitete në Podujevë, Lloji i habitatit: zona shkëmbore [p.sh., shkëmbinj kontinentalë, maja malore], artiiciale/tokësore (zona urbane). Është lloj që haset në lartësi të ndryshme mbidetare. Në rrethinën e Podujevës është vërejtur edhe në toka të kultivuara. Barkverdhja (*Bombina variegata*) e përhapur në disa lokacione Lloji i habitatit: Pyje (pyje boreale, pyje të klimës mesatare), shkurre (shkurre boreale, shkurre të klimës mesatare), kullosa (kullosa të klimës mesatare), vende ujore (kontinentale) (lumenj, përrenj, përroska periodike/të përkohshme/të parregullta,

ligatina të dominuara nga shkurret), artificiale – ujore (basene të akuakulturës, toka të ujitura [përfshirë kanalet ujitëse]). Zakonisht jetojnë përgjatë lumenjve dhe përroskave ujore, por i gjejmë dhe në gropa argjile dhe zhavorresh. Mund të hasen në mjedise të ndryshme të lartësive mbi detare, prej 100 deri në 2100 m. Bretkosa e kënetës (*Pelophylax ridibundus*), Lloji i habitatit: shkurre (shkurre boreale, shkurre të klimës mesatare); Vende ujore (kontinentale) (Ligatina të dominuara nga shkurret), shpella dhe habitate 2/2 nëntokësore (jo ujore), artificiale/tokësore (kopshte rurale). Ky lloj kryesisht haset në ujëra të ndenjura. Bretkosa e gjelbër (*Bufo viridis*) Lloji i habitatit: pyje (pyje të klimës mesatare), shkurre (shkurre boreale, shkurre të klimës mesatare), kullosa (kullosa të klimës mesatare), vende ujore (kontinentale) (ligatina të dominuara nga shkurret), artificiale/ tokësore (kopshte rurale, zona urbane), artiiciale Ujore (basene të akuakulturës). Ky lloj mund të jetojë në pyje, stepa pyjore, stepa, gjysmëshkretëtira dhe shkretëtira. Mund të gjendet edhe në vende të lagështa, por edhe në vende të thata;

2.5 Shëndeti Publik, Arsimi dhe Mirëqenia Sociale

2.5.1 Shëndetësia

Në kuadër të Qendrës Kryesore të Mjekësisë Familjare në Podujevë janë të angazhuar gjithsej 338 punëtorë shëndetësorë. Sa i përket relacionit mes kuadrit shëndetësor dhe popullsisë, Komuna e Podujevës është në mesin e atyre komunave ku relacioni është mesatarisht i ulët (*Instituti Gap 2021*).

Shërbimet në QKMF:

- E Promovimit shëndetësor, informimin, komunikimin dhe edukimin;
- Brenda institucioneve dhe në komunitet;
Shërbimet e imunizimit dhe vaksinimit dhe shërbime tjera parandaluese;
- Shërbime esenciale kurative dhe ndërhyrje të vogëla kirurgjike;
- Shërbime kujdesit shëndetësor për sëmundje kronike;
- Shërbimet e kujdesit akut dhe urgjent;
- Shërbimet e shëndetit mendor;
- Shërbimet e kujdesit shëndetësor për fëmijë , adoleshent dhe të rinjë;
- Shërbimet e shëndetit riprodhues;
- Shërbimet e shëndetit oral dhe parandalues;

- Shërbimet e kujdesit shtëpiak përfshinë shërbimet e kujdesit ndaj nënës dhe fëmijës, kujdesi paliativ si dhe kujdesi shtëpiak bazuar në nevojat e popullatës dhe prioritetet e shëndetit publik;
- Shpërndarja e barërave nga lista esenciale.

Kurse Struktura e QKMF-së në Podujevë është si vijon:

- Sektori i Mjekësisë Familjare;
- Njësia e SISH-it;
- Njësia e Vaksinimit dhe Imunizimit;
- Sektori I Shëndetit Oral Preventiv;
- Sektori I Kujdesit urgjent;
- Sektori Konsultativ dhe Diagnostik;
- Shërbime konsultative;
- Kabineti Radiologjik;
- Laboratori.

Kurse Departamenti I administratës së QKMF-se organizohet në:

- Njësia ose Zyra e Personelit;
- Njësia ose Zyra Juridike;
- Njësia për Buxhet dhe Financa;

Njësia ose Zyra për Shërbime Teknike. (DSHMS 2023).

Shërbimi shëndetësor në komunën e Podujevës është i organizuar në nivel parësor, këto shërbime ofrohen në QKMF, QMF dhe AMF dhe gjithashtu në sektorin privat si mundësi plotësuese organizative në zhvillimin e sistemit shëndetësor. Institucionet shëndetësore janë të shpërndara dhe mbulojnë me shërbime gjithë territorin e komunës.

Tabela 3. Numri I shërbimeve të kryera në QKMF 2023 - Podujevë

Të dhëna të përgjithshme statistikore për vizitat - shërbimet e kryera në QKMF në vitin 2023	
Qendra (QKMF) Numri I Vizitave	214743
Terreni(QMF, AMF) Numri I Vizitave	48613
Qendra QKMF + Terreni (QMF +AMF) Numri I Vizitave	263356
Qendra (QKMF)+ Terreni (QMF +AMF) Numri I shërbimeve	373588

Totali I vizitave dhe shërbimeve qendër dhe terren	636944
---	---------------

Numri I QKMF, QMF dhe AMF sipas vendbanimeve në komunën e Podujevës:

- QKMF- 1 qytet Podujevë;
- QMF- Lluzhan, Orllan Kërpimeh;
- AMF- Pollatë, Bajqinë, Dobratin, Bradash, Llapashticë, Gllamnik, Dumnicë, Herticë, Shajkoc, Sfeqël, Batllavë, Dyz, Majac, Lupq, Lagja e Kuvajtit, Obranqë, Halabak) (DSHMS 2023).

2.5.2 Arsimi

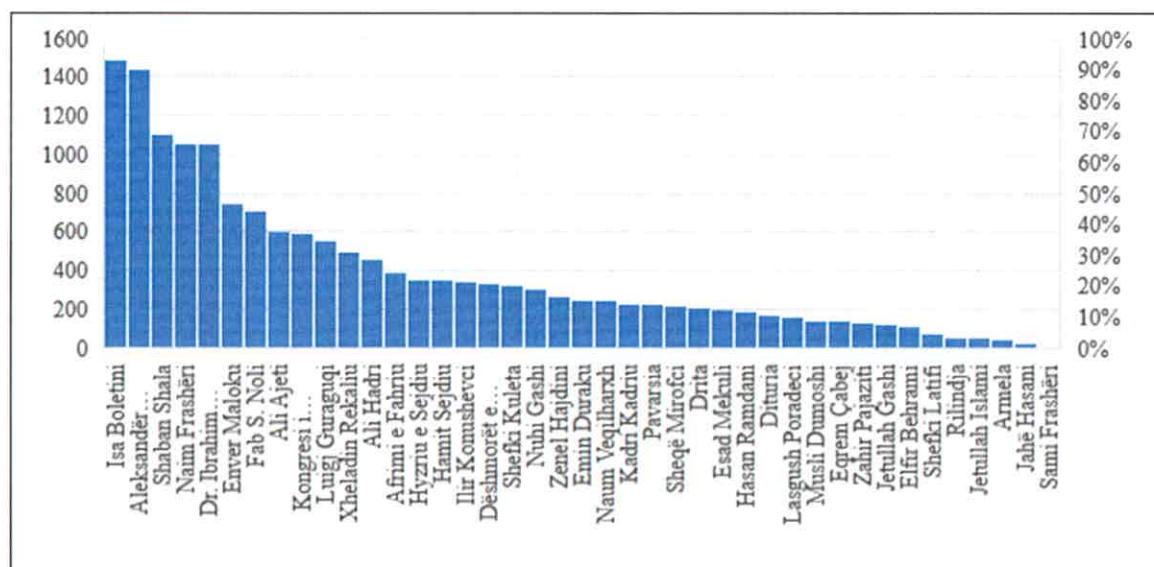
Në Komunën e Podujevës mësimin e ndjekin 17,600 nxënës në të gjitha nivelet e arsimit para universitar. Për shkak të emigrimit, numri i nxënësve në shkollat e Podujevës ka rënë dukshëm, ku në vitin shkollor 2019/2020 ka 25% më pak nxënës se sa në vitin shkollor 2008/09 (*Instituti Gap 2020*).

Gjithsej në komunën e Podujevës janë 41 Institucione Arsimore, 37 shkolla fillore të mesme të ulëta, 3 shkolla të mesme të larta, 1 institucion parashkollor 16,037 nxënës (2021 – 2022), rreth 1380 të punësuar. Kurse në tabelën e mëposhtme është paraqitur shkollat sipas vendbanimit dhe numrit të nxënësve (*Drejtoria e Arsimit 2022*).

Shkollat e komunës së Podujevës janë të pajisura me infrastrukturë moderne, po ashtu me mjete të punës dhe kabinete të nevojshme për zhvillimin mësimor. Shumica e shkollave janë të pajisura me kompjuter, projektor, kabinete të Muzikës, Kimisë, Fizikës, elemente tjera të nevojshme për zhvillimin e aktiviteteve të edukimit sportive, kulturor dhe artistik.

Nr.	Emri i Shkollës	Vendi	Nxënës
1	Aleksandër Xhuvani	Podujevë	1445
2	Isa Boletini	Podujevë	1488
3	Fab S. Noli	Podujevë	710
4	Armela	Podujevë	45
5	Shaban Shala	Podujevë	1102
6	Naim Frashëri	Podujevë	1060
7	Dr. Ibrahim Rugova	Podujevë	1059
8	Enver Maloku	Podujevë	745
9	Ali Ajeti	Sfeqël	605
10	Kongresi i Manastritit	Gllamnik	596
11	Luigj Guraguqi	Batllavë	554
12	Xheladin Rekalju	Podujevë	501
13	Ali Hadri	Obrançë	457
14	Afrimi e Fahriu	Lluzhan	396
15	Hyzriu e Sejdiu	Letanc	358
16	Hamit Sejdiu	Kërpimeh	354
17	Ilir Konushevc	Lluga	347
18	Dëshmorët e Kombit	Podujevë	337
19	Shefki Kuleta	Tërrnavë	326
20	Nuhi Gashi	Bradash	305
21	Zenel Hajdini	Lupç i Poshtëm	270
22	Emin Duraku	Bajçinë	253
23	Naum Veqilharxh	Llapashticë e Epërme	251
24	Kadri Kadriu	Llaushë e Epërme	230
25	Pavarsia	Siboc	230
26	Sheqë Mirofci	Shtedim	217
27	Drita	Majac	206
28	Esad Mekuli	Dobratin	201
29	Hasan Ramdani	Shajkoc	189
30	Dituria	Llapashticë e Poshtme	175
31	Lasgush Poradeci	Dumnicë	160
32	Musli Dumoshi	Dumosh	139
33	Eqrem Çabej	Buricë	138
34	Zahir Pajaziti	Orllan	137
35	Jetullah Gashi	Doberdol	124
36	Elfir Behrami	Metehi	109
37	Shefki Latifi	Pollatë	71
38	Rilindja	Hërticë	59
39	Jetullah Islami	Dyz	51
40	Jahë Hasani	Bërvenik	28
41	Sami Frashëri	Zhiti	9
Gjithsej			16037

Tabela 4. Numri I Nxënësve sipas shkollave në komunën e Podujevës

Grafikoni 1. Institucionet Arsimore në bazë të numrit të nxënësve

2.5.3 Mirëqenia Sociale

Në mars të vitit 2021 ishin 4,559 anëtarë të familjeve të Komunës së Podujevës në skemën e ndihmës sociale. Nëse e krahasojmë me të dhënat e vlerësimit të popullsisë në fund të vitit 2019 del se 6% e banorëve të Podujevës janë në skemën e ndihmës sociale (*Instituti Gap 2020*).

Hapja e vendeve të reja të punës do ta ketë efektin e vet duke tentuar në zbutjen e papunësisë, e cila do të arrihet përmes ngritjes së gjithmbarshme të zhvillimit ekonomik. Stimulimi i bujqësisë, përkrahja e ndërmarrjeve të vogla dhe të mesme, do të përmirësojnë situatën sociale. Tërheqja e investitorëve për të investuar në këtë territor gjithashtu do të zbus problemet sociale. Organizimi i trajnimeve profesionale, sipas kërkesave të tregut, do të ndikoj pozitivisht në shkallën e papunësisë dhe varfërisë. Në zonën qendrore aktive zbutja e papunësisë dhe varfërisë do të arrihet duke krijuar kushte të favorshme për bizneset e vogla dhe të mesme pastaj në krijimin e kushteve për tregtarët që kryejnë veprimtaritë e tyre dhe stimulimin e bujqësisë dhe sigurimi i punës sezonale.

Me zhvillimin e veprimtarive bujqësore, industriale dhe komerciale do të krijohen kushte më të mira për jetë, duke e zvogëluar shkallën e papunësisë, varfërisë dhe duke i bërë këto vendbanime përditë e më shumë joshëse për qytetarët (*Pzhk Podujevë 2016 -2025*).

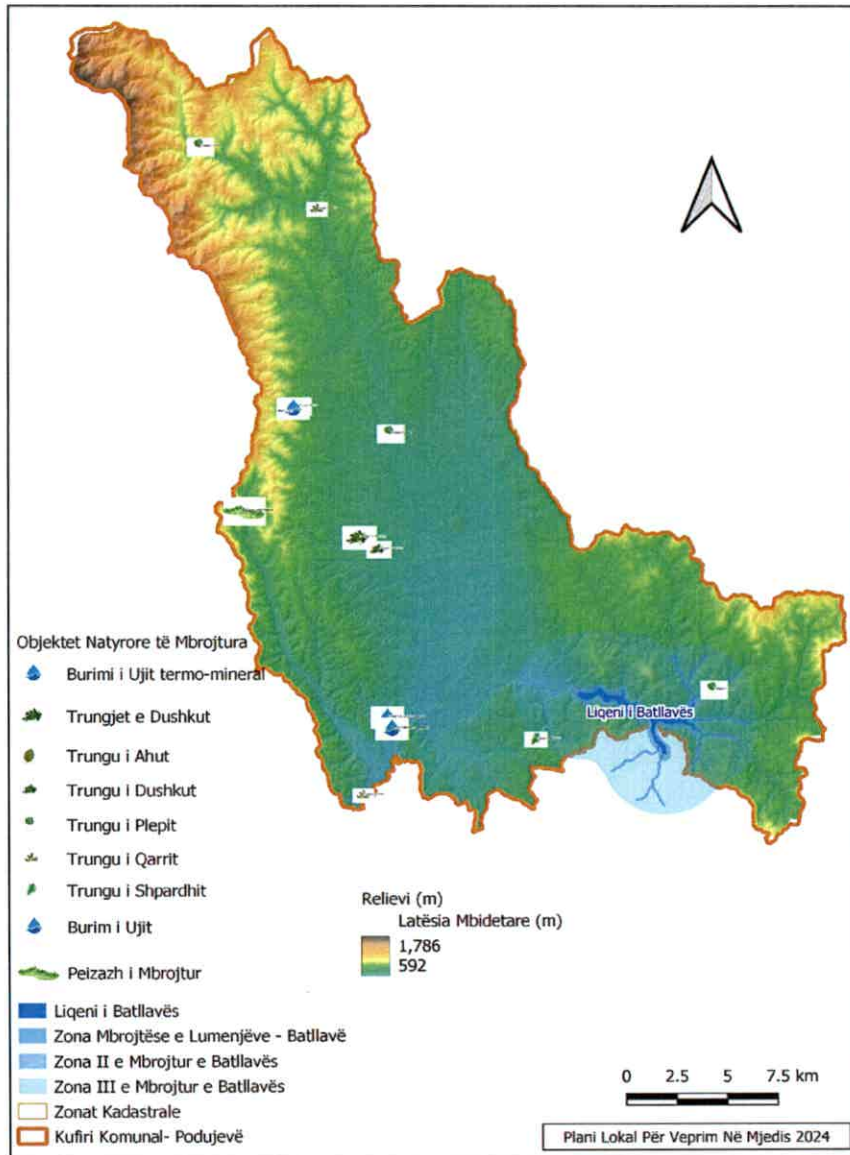
Në qendrën për punë Sociale në Podujevë gjegjësisht në shërbimin social trajtohen raste të ciat ofrohen shërbime social të drejtpërdrejta për përfituesit e këtyre shërbimeve. Qendra për punë social në vitin 2023 ka trajtuar raste sin ë vijim

- Mbrojtja e fëmijëve të braktisur një rast përgjatë 2023, ndërsa të bartura nga viti paraprak, të cilët janë strehuar familjet strehuese në Komunën e Vitisë dhe Dragashit;
- Strehim Familjar tri raste të reja gjatë 2023, gjithsej nën menaxhim 24 raste;
- Kujdestaria për fëmijë pa përkujdesje prindërore 2 raste të reja gjatë vitit 2023;
- Të mitur në konflikt me ligjin 31 raste të reja përgjatë vitit 2023, prej tyre kanë qenë 27 raste vepra penale, 3 raste sulme seksuale, 1 përdorues I narkotikëve;
- Fëmijë me sjellje Sociale 2 raste;
- Adoptim të fëmijëve 2 raste në vitin 2023;
- Kontaktim prind-fëmijë 5 raste në 2023, kurse nën menaxhim 20 kontakte të bartura nga vitet paraprake;
- Dhunë në familje 49 raste në 2023;
- Bashkim Familjar 6 raste më 2023;
- Këshilla Martesore 6 raste në 2023;
- Besim I Fëmijëve 8 raste më 2023;
- Sanim I marrëdhënieve bashkëshortore 3 raste më 2023;
- Mbrojtja e të moshuarve 1 rast kurse të bartura nga vitet paraprake 4 raste;
- Fëmijë me aftësi të kufizuara 6 raste kurse nën menaxhim 135 raste;
- Klientë të tjerë 277 raste prej tyre;
 - Regjistrim I mëvonshëm I fëmijëve 2 raste;
 - Shpallja e personit të vdekur 6 raste
 - Vërtetim mbi zotësinë e veprimit 103 raste;
 - Vërtetim për lirim nga shtetësia e Kosovës 143 raste;
 - Vërtetim mbajtës I fëmijëve 11 raste;
 - Konstatime zyrtare 12 raste.

Në shërbimin e asistencës sociale në vitin 2023 kemi 693 përfitues së skemës sociale në komunën e Podujevës (*DSHMS 2023*).

2.6 Trashëgimia Natyrore dhe Kulturore

2.6.1 Trashëgimia Natyrore

Harta 7. Monumentet e mbrojtura Natyrore në komunën e Podujevës

Gjatë periudhës 1999- 2004 Instituti për Mbrojtjen e Natyrës së Kosovës - ka bërë evidentimin e vlerave të reja të natyrës. Njohja dhe evidentimi i vlerave të reja të natyrës është kryer në 12 komuna edhe atë në: Gjakovë, Skenderaj, Drenas, Burim, Rahovec, Kastriot, Vushtri, Gjilan, Malishevë, Mitrovicë, Klinë dhe Podujevë. Gjatë këtij procesi janë evidentuar 206 vlera të reja

që mund ti përkasin kategorive të ndryshme menaxhuese ndërsa në disa komuna tjera në vitin 2002-2003 (Malishevë, Gjilan, Gjakovë, Podujevë, etj) propozimet e IKMN-së për marrjen e vlerave natyrore nën mbrojtje, janë në procedim (143 objekte) (IKMN 2005). Zonat natyrore me vlera të mbrojtura të natyrës Zonat natyrore me vlera të mbrojtura të natyrës përfshijnë:

- Rezervatet strikte të natyrës;
- Parqet kombëtare;
- Zonat e veçanta të mbrojtura të natyrës;
- Zonat e veçanta të ruajtura;
- Parqet natyrore;
- Monumentet e natyrës;
- Peizazhet e mbrojtura;
- Monumentet e arkitekturës së parkut.

Lista e monumenteve të natyrës në komunën e Podujevës, duke referuar regjistrin të MMPHI-së/Institutit për mbrojtje të natyrës është sikur në tabelën vijuese .

Monumente me karakter botanik	Sipërfaqja mbrojtëse	Zona buferike e përfshirë në kuadër të sipërfaqes	Pronësia	
Trungu i Qarrit - Pollatë	5 ari	10 m rreth projeksonit të kurorës		
Trungu i shpardhit në Dyz	5 ari		Private	
Trungu i dushkut në Llapashticë të Epërme	5 ari		Private	
Trungjet e dushkut në Llapashticë të Epërme	10 ari		Shoqërore	
Trungu i plepit në Murgull	5 ari		Shoqërore	
Trungu i plepit në Orllan	5 ari		Komunës	
Trungu I Qarrit – Lupç I Poshtëm	5 ari		Private	
Trungu i plepit (<i>Populus tremula</i>)-Bajqinë	5 ari			
Monumente me karakter hidrologjik				
Burimi i ujit termo-mineral në Shakovicë	1 ha 40 ari 54 m			
Burimi i ujit termo-mineral në Sallabajë	31 ari e 47 m 2			

Monumente me karakter botanik dhe hidrologjik			
Trungu i Ahut dhe Vrella në Dobratin	10 ari	10 m rreth projeksionit të kurorës dhe burimit të ujit	Private
Peizazhe të Mbrojtura			
“Ushton Lumi” në Popovë	92 ha		

Tabela 5. Vlerat e mbrojtura Natyrore në komunën e Podujevës

Figura 2. Peizazh I Mbrojtur “Ushton Lumi”- Popovë

2.6.2 Trashëgimia Kulturore

PZHK i referohet mbrojtjes së vlerave të trashëgimisë kulturore për të cilat propozon që komuna në bashkëpunim me Ministrinë e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve (MKRS) duhet të përgatis planin menaxhues me qëllim të mbrojtjes së monumentit nga çfarëdo zhvillimi që mund të ketë efekte negative tek ato. PZHK propozon përpilimin e katalogut të hartës për shfrytëzimin e trashëgimisë kulturore për nevojat e turizmit, dhe vënien nën mbrojtje të lokaliteteve arkeologjike dhe monumenteve historike e ushtarake të luftës së UÇK. Sipas PZHK në komunë ekzistojnë edhe

shumë vlera të trashëgimisë të cilat kanë mbetur jashtë përfshirjes në listën për mbrojtje nga MKRS. Sipas raportit të vlerësimit të zbatimit të PZHK-së, brenda dy viteve të zbatimit të planit është punuar pjesërisht në veprimin vënie në mbrojtje të lokaliteteve arkeologjike dhe monumenteve historike e ushtarake të luftës së UÇK-së, kurse nuk ka progres të shënuar për hartimin e planit menaxhues për mbrojtjen e integruar të natyrës dhe monumenteve natyrore dhe përpilimi i katalogut turistik për shfrytëzimin e trashëgimisë natyrore dhe kulturore. Pavarësisht këtyre, vlerësimi ka vënë në pah realizmin e të tjera projekteve që nuk kanë qenë të përfshira me plan si: mbledhjen e eksponateve në terren, inicimin e trashëgimisë shpirtërore, ekspozita të prezantimit të etno-trashëgimisë dhe fushata sensibilizimi për grumbullimin e eksponateve të trashëgimisë. Në vijim është dhënë tabela që prezanton vlerat sipas Listës së Trashëgimisë Kulturore për Mbrojtje të Përkohshme e vitit 2019 dhe ato të përcaktuara sipas PZHK. Me HZK janë lokalizuar këto vlera dhe për to është përcaktuar zona mbrojtëse sipas përcaktimeve të ligjit respektiv (*HZK Podujevë 2022-2030*).

Kategoria: Trashëgimia Arkeologjike					
A	Nënkategoria: Monument / Ansambël	Periudha	Vendndodhja	PZH K	Lista 2018
1	Lokalitet Arkeologjik	Antikë	Sallabajë	x	x
2	Gërmadhat e Kishës	Mesjetë	Sallabajë	x	x
B	Nënkategoria: Lokalitet arkeologjik/rezevat				
1	Lokalitet arkeologjik-Maja e Llapit ('vërhlab')	Antikitet i vonë	Bellasicë	x	x
2	Varret e vjetra, gjurmët e kishës	Antikitet i vonë, Mesjetë	Pollatë	x	x
3	Lokaliteti arkeologjik- Çuka e Brainës	Antikitet i vonë, Mesjetë	Brainë	x	x
4	Gërmadhat e Kishës 'Perandori Konstantin dhe Perandoreshës Jelena'	Mesjetë	Orllan	x	x
5	Kisha e vjetër e braktisur e Shën Arkangjel Mehillit	Mesjetë	Rakinicë	x	x
6	Lokaliteti arkeologjik Vindenis 'Polanicë'	Romake, antikitet i vonë	Gllamnik	x	x
7	Gërmadhat e kishës së Marisë së Zjarrit	Mesjetë	Batllavë	x	x
8	Lokaliteti arkeologjik-Kalaja (qyteaza)	Antikitet i vonë	Lupç i Poshtëm	x	x

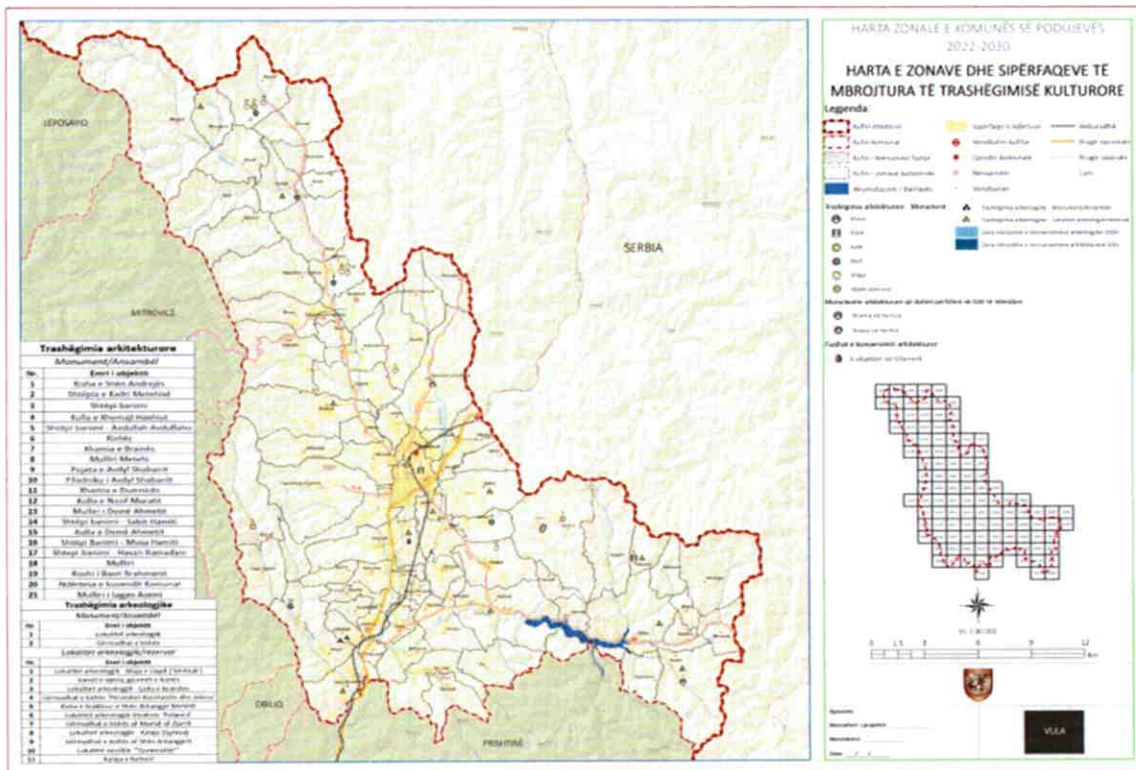
9	Gërmadhat e kishës së Shën Arkangjelit	Mesjetë	Bradash	x	x
10	Lokaliteti neolitik 'Gumnishtë'	Parahistori	Surkish	x	x
11	Kalaja e Ballocit	Antikitet i vonë	Balloc	x	x
B	Kategoria: Trashëgimia Arkitekturore				
A	Nënkategoria: Monument/Ansambël				
1	Kisha e Shën Andrejës	shek.XIX	Qytet		x
2	Shtëpia e Kadri Metehisë	shek.XVII	Metehi		x
3	Shtëpi banimi	1935	Qytet		x
4	Kulla e Xhemail Haxhiut	shek.XIX	Herticë		x
5	Shtëpi banim- Avdullah Avdullahu	shek.XIX	Llaushë e ulët		x
6	Kishëz	shek.XIX	Rakinicë		x
7	Xhamia e Brainës	shek.XVIII	Brainë		x
8	Mulliri Metehi	shek.XX	Metehi		x
9	Pojata e Avdyl Shabani	shek.XX	Metehi		x
10	Flladniku i Avdyl Shabani	shek.XX	Metehi		x
11	Xhamia e Dumnicës	shek.XIX	Dumnicë		x
12	Kulla e Nazif Muratit	shek.XIX	Popovë		x
13	Mulliri i Demë Ahmetit	shek.XIX	Reçicë		x
14	Shtëpi banimi- Sabit Hamiti	shek.XX	Reçicë		x
15	Kulla e Demë Ahmetit	shek.XX	Reçicë		x
16	Shtëpi banimi-Musa Hamiti	shek.XIX	Reçicë		x
17	Shtëpi banimi-Hasan Ramadani	shek.XX	Shajkoc		x
18	Mulliri	shek.XIX	Majac		x
19	Koshi i Basri Rrahmanit		Lladoc		x
20	Ndërtesa e kuvendit Komunal	shek.XX	Qytet		x
21	Mulliri i lagjes Azemi	shek.XIX	Pollatë		
	Të Propozuara nga Komuna				
1	Teqja në Herticë				
2	Xhamia në Herticë				
B	Nënkategoria: Fushat e konservimit arkitekturor				
1	Shishe	shek.II-IV	Vindenis,Gllamnik		x
2	Kupë	shek.II-IV	Vindenis,Gllamnik		x
3	Vazo	shek.II-IV	Vindenis,Gllamnik		x
4	Sarkofag	shek.II-IV	Vindenis,Gllamnik		x
5	Broke	shek.IV-VI	Vindenis,Gllamnik		x
6	Byzylyk	shek.IV-VI	Vindenis,Gllamnik		x
7	Broke	shek.IV-VI	Vindenis,Gllamnik		x

Tabela 6. Lista e Trashëgimisë Kulturore në komunën e Podujevës

Figura 3. Xhamia e Brainës (fotografi nga llapi.info)

Zonat dhe sipërfaqet e mbrojtura të trashëgimisë kulturore janë pjesë të territorit të cilat përmbajnë karakteristikat dhe vlera të posaçme historike, artistike, trashëgimisë kulturore dhe mjedisore urbane. Zonat dhe sipërfaqet e mbrojtura përcaktojnë mbrojtjen afat-gjate dhe konservimin e një zonë gjeografike me karakteristika të veçanta të trashëgimisë arkitekturale dhe arkeologjike, peizazhet kulturore me potencial të zhvillimit social dhe ekonomik të vendit. Zonat dhe sipërfaqet e mbrojtura përfshijnë perimetrin e vend-shtrirjes së monumentit të trashëgimisë kulturore të përcaktuar për mbrojtje dhe zonës mbrojtëse të tij në radius prej 50 m (për trashëgiminë arkitekturore) dhe 100 m për trashëgiminë arkeologjike nga perimetri i monumentit. Kjo zonë e mbrojtjes mund të zgjerohet ose ngushtohet në pajtueshmëri me planin e Institucionit kompetent. Në momentin që ndonjë vlerë e trashëgimisë kulturore hyn në listën për mbrojtje të përkohshme apo të përhershme (shih në ligj procedurat për shpalljen e vlerës në mbrojtje të përkohshme apo të përhershme), ajo regjistrohet në Kadastër (HZK Podujevë 2022 - 2030).

Harta 8. Monumentet e Trashëgimisë Kulturore në komunën e Podujevës (HZK 2022-2030)

Në hartën e lokacioneve të monumenteve të trashëgimis kulturore është paraqitur përhapja hapësinore e tyre.

2.7 Turizmi

Komuna e Podujevës si fokus të veçantë e ka zhvillimin ekonomik dhe po ashtu sektorin e turizmit si pjesë të saj. Pozita gjeografike, territori, resurset ujore, ekologjike, turistike, shëndetësore janë prioritet i komunës së Podujevës. Në bazë të analizave që janë bërë në terren dhe potencialeve turistike që zotëron Podujeva, konstatohet se zhvillimi i sektorit të turizmit do të ndikojë pozitivisht në zhvillimin ekonomik lokal. Duke u bazuar në prioritetet e Komunës së Podujevës por edhe rëndësinë që po i jepet kohëve të fundit turizmit, ky sektor konsiderohet me prioritet për zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik të Komunës së Podujevës. Podujeva ka resurse turistike në secilin nivel si atë: ekoturistik, rural, malor, shëndetësor, historik, fetar, ndërkufitar, etj.. Mangësitë e identifikuara në këtë aspekt kanë të bëjnë me informimin jo adekuat, cilësinë e shërbimeve, infrastrukturën, mbeturinat, etj. Zhvillimi ekonomik i Podujevës mund të mbështetet në zhvillimin e turizmit dhe sektorëve tjerë që ndikojnë pozitivisht si transporti, komunikacioni, kurse ofertat dhe kostot janë të arsyeshme sidomos në sektorin e hotelerisë.

Figura 4. Kulla e Zahir Pajazitit dhe kompleksi memorial (fotografi nga telegrafi.com)

Llojet e Turizmit që zhvillohen në komunën e Podujevës sipas Strategjisë së Turizmit KK Podujevë:

- Turizmi Kulturor;
- Ekoturizmi;
- Ekoturizmi malor;
- Ekoturizmi veror dhe njëditor;
- Ekoturizmi rekreativ dhe sportive,
- Turizmi edukativ dhe shkencor.

Kurse Prej Atraksoneve turistike ujore janë:

- Liqeni i Batllavës;
- Lumi Llap;
- Vrella e Revuqit;
- Banja e Shakovicës;
- Ujëvarat e Popovës;
- Quka e Brainës;
- Bellosica;
- Musinca.

Prej Atraksioneve turistike historike- kulturore janë cekur në tabelën Listës së Trashëgimisë Kulturore në komunën e Podujevës në kaptinën 2.6.2 Trashëgimia Kulturore

Sipas Strategjisë së Zhvillimit të Turizmit në komunën e Podujevës për të përfituar nga përdorimi i burimeve turistike, duke pasur parasysh nevojat e tregjeve kryesore të synuara, zhvillimi i turizmit mund t'i shfrytëzojë në mënyrë të balancuar potencialet e tij dhe të përqendrohet në zhvillimin e këtyre produkteve turistike deri në vitin 2021: -

- Turizmi i Kulturës me të gjitha llojet e tij (Historik/arkeologjik, Trashëgimia kulturore, etj.);
- Turizmi i Natyrës (Malor, Rural, Ekoturizmi, Agroturizmi, etj.);
- Turizmi shëndetësor (Turizmi i ujërave termale, Turizmi mjekësor) - Turizmi i konferencave/biznesi.

Zhvillimi ekonomik i Podujevës mund të mbështetet në zhvillimin e turizmit dhe sektorëve tjerë që ndikojnë pozitivisht si transporti, komunikacioni, kurse ofertat dhe kostot janë të arsyeshme sidomos në sektorin e hotelerisë (SZHT Podujevë 2019-2021).

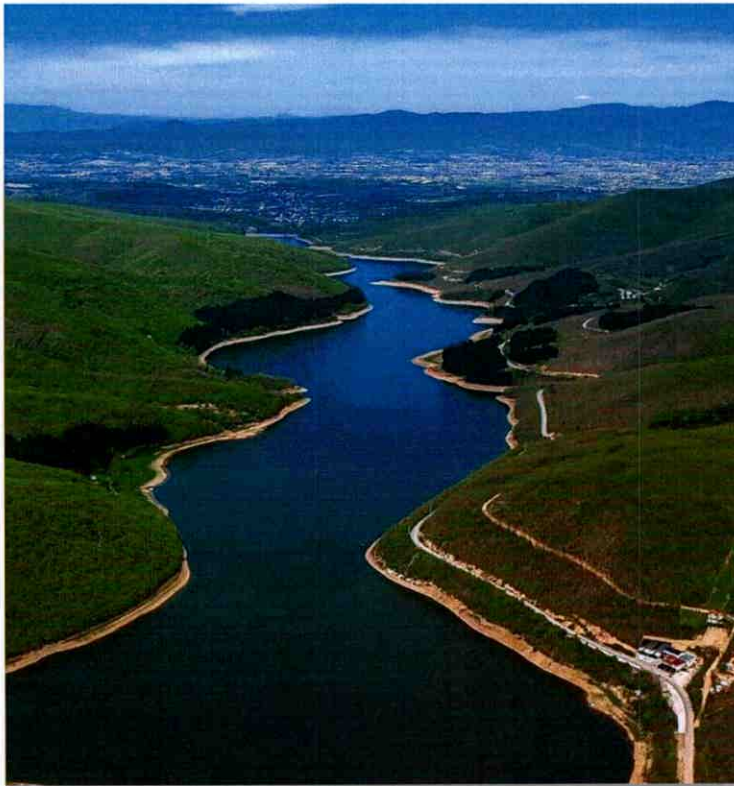

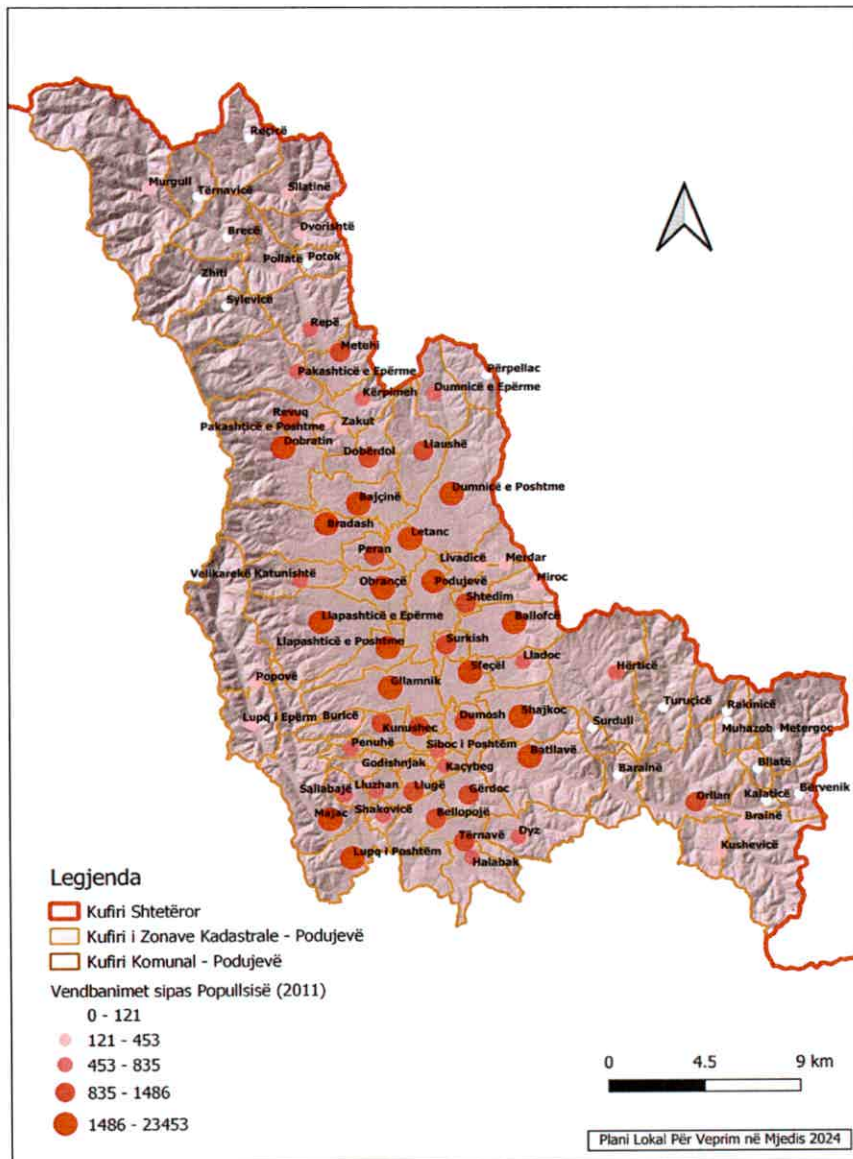
Figura 5. Liqeni I Batllavës (Fotografi nga Arian Mavriqi)

Më vonë është përdorur për ujë të pijshëm ku edhe sot furnizohet një pjesë e madhe e qyteteve të Republikës së Kosovës. Kurse viteve të fundit edhe si atraksion turistik për turistët që vizitojnë Republikën e Kosovës dhe posaçërisht komunën e Podujevës. Më poshtë kemi numrin e numrin e turistëve të cilët kanë vizituar Liqenin e Batllavës për periudhën 2015-2018 gjatë muajve të verës apo (Maj-Shtator) (SZHT Podujevë 2019-2021). Më 2015 rreth 130,000 turistë, 2016 rreth 130,000 turist, në vitin 2017 rreth 140,000 turist, në vitin 2018 rreth 150,000 turist.

Kompleksi i liqenit të Batllavës shquhet për bukuritë natyrore të gërshetuara nga liqeni, pyjet dhe peisazhi që e rrethon me sipërfaqe prej 220 km². Pyjet që e rrethojnë liqenin arrijnë lartësinë mbidetare, prej 800-1000 m. Liqeni i Batllavës paraqet një vend mjaft atraktiv për zhvillimin e ekoturizmit. Liqeni është i krijuar artificialisht në vitin 1959, për nevojat e Korporatës Energjetike të Kosovës për ftohjen e stabilimenteve.

3.Presionet në Mjedis

3.1 Popullsia dhe Vendbanimet

Harta 9. Vendbanimet sipas numrit të banorëve në komunën e Podujevës (burimi të dhënave ASK 2011)

Komuna e Podujevës ka shënuar rritje të konsiderueshme të popullsisë që nga viti 1948 kur kishte 43783 banor. Sipas regjistrimit të vitit 2011 kjo komunë ka 88499 banorë. Kurse sipas të dhënave preliminare të regjistrimit të popullsisë të vitit 2024 kjo komunë ka rreth 71,000 banorë. Por deri këto të dhëna të bëhen publike nga Agjencia e Statistikave të Kosovës ne do të analizojmë të dhënat e regjistrimit të 2011. Kjo tregon se për periudhën 1948 – 2011 popullsia

është rritur për 44716 banorë që do të thotë se për 55 vjet popullsia e Podujevës është dyfishuar. Gjatë kësaj periudhe kohore, popullsia e komunës së Podujevës ka shënuar rritje vjetore rreth 709 banor. Komuna e Podujevës ka 77 vendbanime dhe shpërndarja e popullsisë është e paraqiturën në hartën më lartë. Bazuar në regjistrimin e popullsisë të vitit 2011, dendësia e popullsisë në komunën e Podujevës është rreth 141 banorë në 1 km², që është pak nën mesataren në nivel vendi prej 160 banorë në 1 km². Në disa vendbanime që kanë numër më të madh të popullsisë edhe dendësia është shumë më e lartë dhe e kundërta në vendbanimet që kanë numër të vogël të popullsisë edhe dendësia është shumë më e vogël (ASK 2011). Dendësia më e lartë e popullsisë është në qytetin e Podujevës ku mesatarisht jetojnë rreth 2635 banorë në një km². Gjithashtu ekzistojnë edhe disa vendbanime të tjera të cilat kanë dendësi të madhe siç janë: Letanc (660 b/km²), Obrançë (529 b/km²), Surkish (500 b/km²), Lluge (444 b/km²), Gllamnuk (405 b/km²) etj. Vendbanimet me shkallë më të vogël të dendësisë së popullsisë janë: Rakinice (3 b/km²), Murgulle, Bllatë dhe Tërnavicë (4 b/km²), Metergoc (5 b/km²) etj, derisa Muhazobi, Përpellaci, Radujevci dhe Reçica nuk janë të populluara (DB GIS ASK 2011).

Të dhënat e shtimit natyror për vitin 2011 janë vlerësuar duke i shfrytëzuar të dhënat për lindjet dhe vdekjet nga Enti i Statistikës së Kosovës për vitin 2011 për komunën e Podujevës. Gjatë vitit 2011 në komunën e Podujevës janë shënuar 1653 lindje dhe 326 vdekje. Bazuar në këto të dhëna është llogaritur shkalla e natalitetit, mortalitetit dhe shtimit natyror në promilë dhe në përqindje për komunën e Podujevës. Shkalla e natalitetit në komunën e Podujevës është 18.68 promilë, kurse shkalla e mortalitetit është 3.68 promilë. Në bazë të këtyre shkalleve të natalitetit dhe mortalitetit del se shtimi natyror i popullsisë në komunë është 15 promilë. Megjithatë, si rezultat i migrimit të lartë të popullsisë që komuna e Podujevës aktualisht ka, shtimi i përgjithshëm i popullsisë ka vlerë negative, që do të thotë se numri i popullsisë është në zvogëlim e sipër. Në bazë të vlerësimeve të popullsisë për vitin 2014 të publikuara nga Enti Statistikor i Kosovës, komuna e Podujevës ka gjithsej 86,836 banorë, që është për 1663 banorë më pak krahasuar me regjistrimin e vitit 2011. Në këtë gjendje ka ndikuar sidomos emigrimi nderkombëtarë që preku gjithë Kosovën në fundvitin 2014. Në bazë të vlerësimeve të popullsisë për vitin 2014 të publikuara nga Agjencia e Statistikave Kosovës, komuna e Podujevës ka shënuar bilans negativ të migrimit prej gjithsej 3318 banorë (2596 prej të cilëve të përfshirë në migrim ndërkombëtarë).

3.2 Industria dhe Bizneset

Funksioni primar i zonës industriale është prodhimi industrial prandaj edhe duhet tentuar që rreth 70% të sipërfaqes së saj të përdoret për këtë qëllim, përderisa pjesa tjetër të jetë në dispozicion për aktivitete shërbyese komplementare, në funksion të prodhimit industrial. (HZK Podujevë).

Përdorimi i ujit në industri dhe amvisëri kthehet në shtratin e lumit i pa trajtuar që ka për pasojë ndërrimin e parametrave fiziko-kimik dhe biologjik të ujit.

Shkarkimi i ujërave të zeza prej amvisërisë, bizneseve dhe industrisë, jovetëm në këtë komunë po bëhet problem serioz. Teknologjia e shtrenjtë për trajtim të ujërave të zeza ka ndikuar që edhe me këto pakë veprimtari industriale e biznese tjera të kemi probleme serioze në degradimin e natyrës e sidomos të ujërave (*Pzhk Podujevë 2016-2025*).

Po ashtu Zonë tjetër e cila është e planifikuar për zhvillim komercial është zona Komerciale. Zona ofron hapësirë për zhvillim të tregtisë. Për më shumë, zona do të ofrojë edhe hapësirë për zhvillime tjera të cilat janë në shërbim të zonës (*HZK Podujevë 2022-2030*).

Bazuar në shënimet e Agjensionit për Regjistrimin e Bizneseve, në vitin 2015 në Podujevë janë të regjistruara gjithsej 740 ndërmarrje industriale me 2318 punëtorë, që paraqet 19% të numrit të përgjithshëm të bizneseve të regjistruara dhe mbi 30% të të punësuarve. Kjo tregon se sektori industrial krijon numër të madh të vendeve të punës dhe duhet t'i kushtohet rendësi e veçantë. Numrin më të madh të bizneseve industriale e përbejnë bizneset në sektorin e industrisë përpunuese me mbi 50% të bizneseve dhe mbi 54% të të punësuarve të sektorit të industrisë.

Komuna e Podujevës është e pasur me resurse të shumta minerare dhe prej tyre më të njohura janë mineralet që përdoren në industrinë e ndërtimit si: Silikatet (sh), Karbonatet (ch), Graveli (gs), Kley (cl), pastaj, Nikeli (NI), Plumbi (Pb), Zinku (Zn) dhe Alumini (Al) (KPMM Harta e Mineraleve).

Nga të gjitha bizneset që janë aktive në komunën e Podujevës, tregtia zë vendin kryesor me rreth 45% të pjesëmarrjes në biznese dhe mbi 36% të të punësuarve në biznese. Numri më i madh i ndërmarrjeve tregtare dhe numri i të punësuarve në tregti i përkasin tregtisë me pakicë me mbi 66% të pjesëmarrjes së ndërmarrjeve tregtare dhe mbi 57% të të punësuarve në sektorin e tregtisë.

Bazuar në të dhënat e Pzhk-së Veprimtaritë e eksploatimit minerarë ushtrohen edhe nga 7 operator ilegal të cilët veprimtaritë e tyre i kanë të lokalizuara kryesisht në këto vendbanime, si; Repe, Podujevë, Majjac, Lluzhan, Turiqec dhe Batllavë (2). Këta operator duhet që ti nënshtrohen

legalizimit ose të mbyllët veprimtaria e tyre, por gjithsesi menaxhimi dhe monitorimi i këtyre aktiviteteve në komunën e Podujevës është çështje së cilës duhet kushtuar vëmendje e veçantë (*Pzhk Podujevë 2016-2025*).

3.3 Infrastruktura

Pozita gjeografike e komunës së Podujevës në të cilën kalojnë rrugë të rëndësishme nacionale, i mundësojnë komunikim të mirë dhe mjaft efikas, ku në nivel të komunës administrative janë të shtrira gjithsejtë 1225km rrugë të të gjitha kategorive. Nëse analizohet niveli i mbulshmërisë së sipërfaqes së komunës me rrugë të të gjitha kategorive del se ato janë të shtrira në gjithsejtë 497.7ha.

3.3.1 Transporti

Nga të dhënat të pasqyruara në Hartën Zonale Komune të Podujevës mbetet transporti rrugor është një nga burimet më të mëdha të ndotjes, duke kontribuar në cilësi të dobët të ajrit, zhurmës dhe ndryshimet klimatike. Transporti i mallrave dhe udhëtarëve bëhet me mjete të ndryshme të cilat janë të prirura të ndotin mjedisin duke ndikuar në ndotje të ajrit nga transporti. Ndotësit e ajrit nga transporti përfshijnë oksidin e azotit, grimcat, monoksidin e karbonit dhe hidrokarbure. Të gjithë kanë një ndikim të dëmshëm në shëndetin e njerëzve, kafshëve dhe bimësisë në nivel lokal. Për të lehtësuar gjendjen mjedisore parashihet të realizohet projekti i rrugës transit, i cili e redukton ndotjen nga komunikacioni. Si përparësi Brenda zonës urbane është edhe ndërtimi i rrugës së qendrës, që është me dy korsi, ku lëvizja e automjeteve dhe transportit është dukshëm me i lehtë duke krahasuar me gjendjen e viteve të mëparshme.

3.3.2 Transporti Rrugor

Bazuar në të dhënat e Hartës Zonale Komunale transporti rrugor në komunën e Podujevës ndahen në

- Rruga nacionale N25: Sipas PZHK-së është paraparë zgjerimi i saj me 4 korsi në segmentin nga rreth-rrotullimi ku përfundon Autostrada Ibrahim Rugova deri tek Hotel Besiana në një gjatësi prej 20km, rritja e cilësisë së asfaltit nga kufiri me komunën e Prishtinës deri tek vendbanimi Merdar me gjatësi 18.8km, mirëmbajtja e rrugës, rregullimin e anësoreve, trotuareve, sinjalizimit, kufizimin e aktiviteteve ekonomike përgjatë segmenteve rrugore sipas standardeve etj.

- Rrugët rajonale, sipas PZHK-së kanë nevojë për mirëmbajtjen e rregullt, rregullimin e trotuareve, zgjerimin e rrjetit rrugor, rregullimin e anësoreve, sinjalizimin, kufizimin e aktiviteteve ekonomike etj.
- Rrugët lokale: PZHK rekomandon rregullimin e rrugës tranzit në gjatësi 2.45 km e cila do të lidh Rrugët R126 dhe R127; mirëmbajtja e rrugëve të asfaltuara dhe atyre me mbulesë nga rëra dhe zhavorri, të cilat kryesisht shtrihen në tërësitë Malet dhe Peizazhet e Natyra dhe Turizmi; rregullimin e trotuareve, sinjalizimit, anësorëve si dhe aty ku është e nevojshme apo mungon shtrirjen e shtigjeve për transport jo të motorizuar përfshirë dhe shiritat e gjelbër. Duke pas parasysh që HZK planifikon plotësimin, dendësimin dhe konsolidimin e vendbanimeve kërkohet ndërtimi i rrugëve të reja lokale apo asfaltimi i rrugëve lokale (kryesore, përmbledhëse dhe rrugëve për qasje) ekzistuese brenda vendbanimeve rurale. Rrugët e pa kategorizuara shfrytëzohen për realizimin e aktiviteteve bujqësore, socio-ekonomike dhe të tjera si në brendësi të vendbanimeve, po ashtu edhe në sipërfaqet e tjera të vendbanimeve. Kjo kategori e rrugëve nuk është e asfaltuar, mirëpo rrugët të cilat shfrytëzohen për lidhjen hapësirave në brendësi të vendbanimeve, si dhe ato të cilat i lidhin vendbanimeve në thellësi të komunës, përkatësisht të viseve malore janë të shtruara me rërë dhe zhavorr. Ndërsa rrugët e tjera të kësaj kategorie janë rrugë të cilat shfrytëzohen për aktivitete bujqësore.

Urat- Bazuar në të dhënat e HZK-së në komunën e Podujevës gjithsej janë 102 ura që i përkasin kategorisë së komunikacionit rrugor dhe hekurudhor. PZHK rekomandon rehabilitimin dhe zgjerimin e disa urave, që të jenë më stabile dhe më të sigurta për qarkullim edhe gjatë rritjes së nivelit të ujit në liqenin e Batllavës. Raporti për vlerësimin e zbatimit të PZHK-së, tregon që ka pasur investime në rregullimin dhe zgjerimin e urave. Këto investime bëhen në baza të rregullta vjetore meqenëse komuna ka një numër të madh të lumenjve (*Hzk Podujevë 2022 – 2030*).

3.3.3 Transporti hekurudhor

Me PZHK është paraparë rregullimi i sinjalizimit për vijën hekurudhore, në vendbanime të mëdha dhe të frekuentuara me dendësi të popullsisë e sidomos në qendrat (Podujevë, Surkish, Siboc i Epërm, Lluzhan). Sipas vlerësimit të zbatimit të PZHK-së, ky veprim nuk është realizuar. Në bazë të dhënave nga INFRAKOS, planifikohet të vihet në funksion segmentit të rrjetit hekurudhor që kalon nëpër komunën e Podujevës, ku matjet gjeodezike kanë përfunduar, matjet

gjeomekanike dhe projekti janë në proces. Me projektin e ri traseja e linjës do të mbetet e njëjta dhe do të shqyrtohen të gjitha 29 vendkalimet ekzistuese për mundësinë e vazhimit të statusit vendkalim, eliminim të disa prej tyre, por dhe nëse është e nevojshme hapje të ndonjë vendkalimit (disniveli) të ri. Strategjia Sektoriale dhe Transportit Multimodal 2015-2025 dhe Plani i veprimit 5 vjeçar i Ministrisë së Infrastrukturës, ka përcaktuar rindërtimin e linjës hekurudhore në drejtimet Podujevë-Prishtinë-Fushë Kosovë/Pejë si mundësi për të krijuar një linjë/degë, e cila i shërben aeroportit të Kosovës dhe organizimin e lidhjeve të mira përmes të cilave ofrohen shërbime të qëndrueshme për popullsinë. Ky projekt kap një shumë prej 290 000 000 eurosh. Strategjia promovon intermodalitetit autobus-hekurudhë për udhëtime të pasagjerëve si objektiv afatmesëm/afatgjatë, që do të financohej me mjetet e planifikuara për përmirësimin e rrjetit hekurudhor dhe ngritjen e nivelit të shërbimeve për udhëtarë. Infrastruktura ekzistuese hekurudhore edhe pse në gjendje jo të mirë, paraqet bazë të mirë për modernizimin e saj, e me këtë edhe për ofrimin e shërbimeve cilësore për transportin e udhëtarëve, në kombinim me linjat e autobusëve. Duke u nisur nga kjo, me HZK është propozuar hartimi i studimit të fizibilitetit për ndërtimin e Qendrës multimodale të transportit e cila do të përfshinte stacionin hekurudhor, të autobusëve, rrugën tranzit në afërsi të qendrës komunale për shmangien e kalimit të automjeteve brenda saj, parkingjet, taxit, etj. Propozimi i INFRAKOS për sipërfaqen e tokës në pronësi të tyre përballë stacionit hekurudhor është që të ndërtohet një stacion i autobusëve, vend-parkingjet për biçikleta, taksi dhe eventualisht edhe ndonjë shërbim tjetër transportues. Planet për shfrytëzim të patundshmërisë janë komerciale respektivisht dhënie me qera pas marrjes së pëlqimit për ushtrim të veprimtarisë nga Komuna. Studimi i fizibilitetit duhet të identifikojë ndikimin në transport dhe në shfrytëzimin e tokës, vlerësimin e kostove dhe përfitimeve dhe vlerësimin 'vlerës në para'. Studimi duhet të merr parasysh të dhëna të sakta të udhëtimeve në linjat ekzistuese ndër-urbane dhe parashikimet për numrin e shfrytëzuesve të ardhshëm. Strategjia po ashtu parasheh Sigurimin e vendkalimeve në hekurudha përmes instalimit të sinjalizimit horizontal dhe vertikal, eliminimin e ndërtimeve ilegale në brezin mbrojtës të hekurudhave.

3.3.4 Sipërfaqet e rrjetit të transportit- ajror

Në bazë të HZK në komunën e Podujevë ekziston aeroporti sportiv në Dumosh. Strategjia Sektoriale dhe Transportit Multimodal 2015-2025 e Ministrisë së Infrastrukturës, ka përcaktuar

Renovimin e tij (renovimin e ndërtesave ekzistuese, rregullimin e pistës, vendosjen e një hangari të parapërgatitur, rregullimin e rrethojës) (*Hzk Podujevë 2022 – 2030*).

3.3.5 Ndiriçimi Publik

Në bazë të PZHK-së Ndiriçimi Publik – është evident në zonën urbane të komunës dhe ka gjatësi prej 4150 metra³². Rrjeti i sistemit të ndiriçimit është i përbërë prej 153 shtyllave, prej tyre metalike 80 ndërsa shtylla të drurit 73. Rrjeti është i shpërndarë në rrugën “Zahir Pajaziti” me 35 shtylla të metalta me lartësi (H=8.5 m) dhe me gjatësi 500 metra, rruga e “28 Nëntorit me 15 shtylla të metalta me lartësi (H=8.5 m) dhe me gjatësi 450 metra, rruga “Hakif Zejnullahu” me 30 shtylla të drurit me gjatësi 900 metra, rruga “Skenderbeu” me 30 shtylla të metalta me ndiriçim me lartësi (H=9 m) dhe gjatësi 1000 metra , pjesa tjetër e rrugës “Skenderbeu” me 30 shtylla të drurit me lartësi (H=9 m) dhe gjatësi 1000 metra. dhe rruga “Abdyl Lahu me 13 shtylla të drurit me lartësi (H=9 m) dhe gjatësi 300 metra. Kurse kohëve të fundit kemi shtrirje edhe në disa prej zonave rurale të qytetit (*Pzhk Podujevë 2016-2025*).

3.3.6 Shërbimet e telekomunikacionit

Rrjeti i telefonisë fikse në komunën e Podujevës është i lidhur nëpërmjet fibrit optik, i cili i përket linjës së trasesë Prishtinë–Podujevë. Ky rrjet menaxhohet nga njësia e PTK-së në Podujevë e cila ka vetëm një objekt postar dhe ka centralin e lidhur me fibër optik. Kapaciteti total i centralit të postës në Podujevës është gjithsej 7200 qifte 38, prej të cilave 1771 shfrytëzohen, ndërsa pjesa tjetër është e pa shfrytëzuar.

Operatorët me ndikim më të madh në komunën e Podujevës:

- PTK - Darda NET, nëpërmjet të telefonisë fikse;
- IPKO – ofron shërbime të internetit nëpërmjet të antenave individuale Së fundmi edhe me kabllo dhe
- KUJTESA - ofron shërbime të internetit nëpërmjet të antenave individuale Së fundmi edhe me kabllor.

Radiotelevizioni lokal në komunën e Podujevës është RTV Llapi (*Pzhk Podujevë 2016-2025*).

3.3.7 Ujësjellësi dhe Kanalizimi

Sipas raportit të MAPL për performancën e komunave, Komuna e Podujevës rangohet në mesin e komunave me shtrirje mesatarisht të ulët të ujësjellësit që përfshin 66.58% të vendbanimeve në atë komunë. Në krahasim me komunat tjera, Komuna e Podujevës është një ndër komunat me shtrirje mesatarisht të lartë të rrjetit të kanalizimit (*Instituti GAP 2020*).

Kurse sa i për ketë Furnizimit me ujë të pijshëm të popullatës në komunën e Podujevës e bënë KRU Prishtina. Sistemi i kanalizimit është i shtrirë në pjesën urbane të komunës dhe disa pjesë rurale kurse te disa vendbanime të thella malore nuk kemi sistem të kanalizimit.

Sot komuna e Podujevës furnizohet me ujë nga dy drejtime:

- Nga fabrika e ujit në Shajkofc
- Nga sistemet e pompimit nga pusët e Peranit Nga viti 1983 komuna e Podujevës furnizohet me ujë të pijshëm nga fabrika e përpunimit të ujit në Shajkofc-Albanik, ku prej deponisë qendrore të ujit të pijshëm, uji distribuohet në drejtim të deponisë së ujit të pijshëm në Podujevë përmes tubacionit magjstral me gjatësi 8.22 km, me diametër DN 300 mm, nga materiali daktil dhe me kapacitet $Q=130$ l/sec.33 Në këtë tubacion magjstral janë të kyqur nëntë vendbanime me gjithsej 16136 banorë ose 18.2 % të popullatës së komunës (*Pzhk Podujevë 2016-2025*).

3.3.8 Rrjeti Elektrik

Në rrjetën e furnizimit me energji elektrike të komunës sipas drejtimeve të shpërndarjes së shfrytëzuesve, janë të vendosura gjithsej 237 trafo-stacione të kapaciteteve të ndryshme. Duke u nisur nga ky fakt mund të konstatojmë se nga 237 TS funksionale, 23 prej tyre janë individuale, ndërsa 214 të tjera janë kolektive. Numri i përgjithshëm i shfrytëzuesve të energjisë (bazuar në orë regjistruese) është 14452 shfrytëzues, të cilat e furnizojnë komplet territorin e komunës me energji elektrike. Shikuar nga aspekti i furnizimit me energji elektrike mund të konstatojmë se 100% e popullsisë së komunës kanë qasje në rrjetin energjetik të Kosovës.

Pozita gjeografike e komunës i mundëson një rrjet të rëndësishëm të furnizimit me energji elektrike. Përveç linjave të furnizimit me energji elektrike me kapacitet 35kv, të cilat vijnë nga drejtimi i Prishtinës (Obiliq – Mazgit – Koliq – Besianë), në territorin e komunës kalojnë edhe linjat transite të tensionit të lartë Internacional (Prishtine – Besian – Krushevc 220KV) dhe

Obiliq (Kosova B – Nish me kapacitet 400KV). Furnizimi i qytetarëve të Podujevës me energji elektrike bëhet nëpërmjet të linjës së Prishtinës me kapacitet prej 220KV (Kosova B – Besianë) deri tek trafo-stacionit kryesor, i cili gjendet në komunën kadastrale të Podujevës dhe ka gjatësi prej 30.67 km dhe linja Mazgit – Podujeve 35KV me gjatësi prej 25.88 km (*Pzhk Podujevë 2016-2025*).

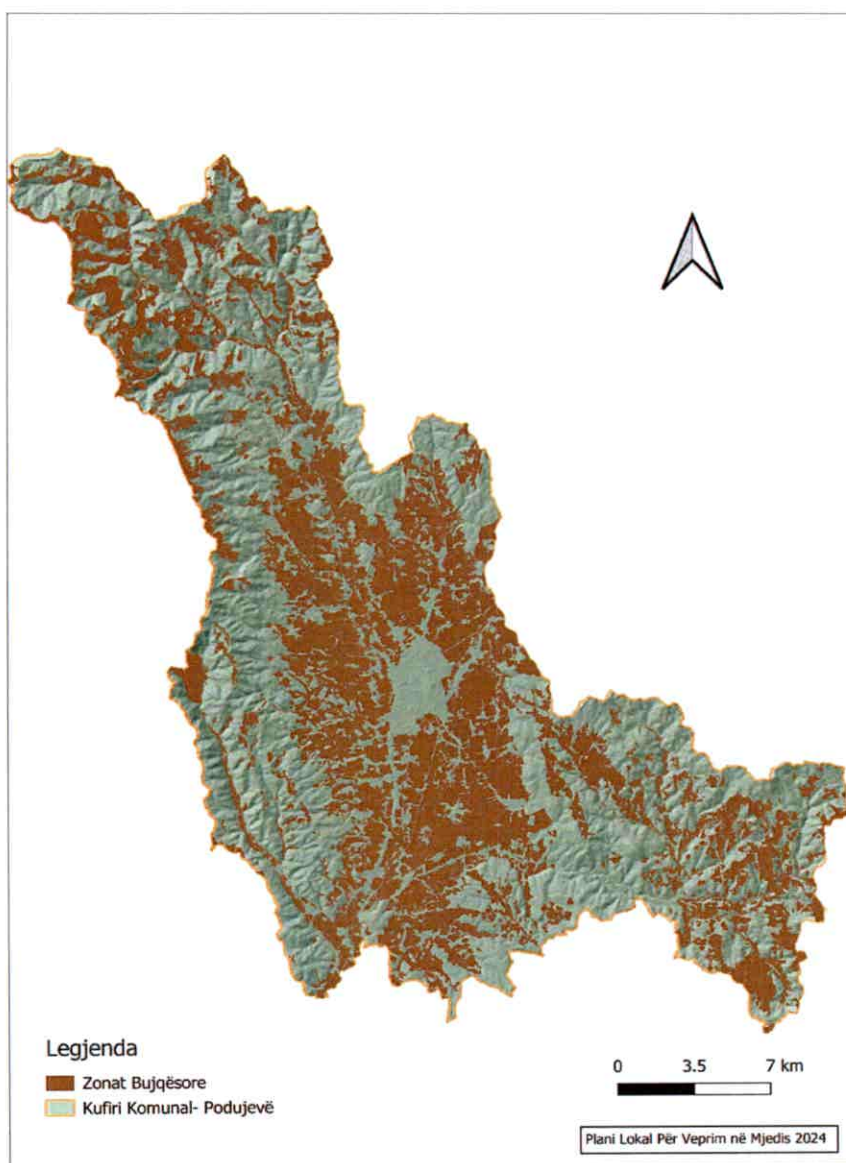
Nr.	Emri I Daljes	Nr-TS	Individuale	Kolektive	Nr. Konsumatorëve	%
1	Batlavë	19	1	18	933	6.45
2	Batlavë - Orlan	18	1	17	487	3.4
3	Podujevë 1	12	1	11	1460	10.1
4	Podujevë 2	7	0	7	1055	7.3
5	Podujevë 3	4	0	4	992	6.86
6	Podujevë 4	6	1	5	788	5.45
7	Podujevë 5	6	1	5	788	5.45
8	Silloi	7	1	6	756	5.23
9	Ballovcit	29	4	25	1437	9.94
10	Fshatrat 1	28	3	25	1222	8.46
11	Fshatrat 2	29	3	26	1050	7.27
12	Livadica	14	1	13	674	4.66
13	Letanci	31	4	27	1575	10.89
14	Llausha	27	2	25	1235	8.54
	Totali	237	23	214	14452	100

Tabela 7. Trafostacionet në komunën e Podujevës

Grafikoni 2. Numri i Konsumatorëve sipas daljeve të trafostacioneve

3.4 Bujqësia

Harta 10. Zonat Bujqësore në komunën e Podujevës

Me hyrjen në fuqi të Hartës Zonale Komunale ruajtja e tokës bujqësore është prioriteti kryesorë. Toka bujqësore është toka e shfrytëzuar për kultivimin e kulturave bujqësore si arë, fëdanishte, pemishte, vreshta, livadhe, kullota, hurdha peshku dhe moçale, si dhe tokat tjera që nuk janë në shfrytëzim për qëllime bujqësore, por që shfrytëzimi optimal i të cilave përfshinë prodhimin bujqësor, duke marrë parasysh vetitë e tyre natyrore dhe kushtet ekonomike (UA mbi Normat Teknike të Planifikimit hapësinor) Sipas PZHK-së (PZHK komuna e Podujevës 2016- 2026),

sipërfaqja bujqësore shtrihet në të tri tërësitë hapësinore të Podujevës që përfshijnë gjithsejt 62.870ha ku 25% e sipërfaqes i përket klasës I-IV, dhe pjesa e mbetur klasës V–VII. Në këto sipërfaqe është rekomanduar të zhvillohen bujqësia dhe blegtoaria. Për periudhën dy-vjeçare, vlerësimi i zbatimit të planit ka vënë në pah progresin në zbatimin e një mori veprimeve të parapara në fushën e zhvillimit të bujqësisë të cilat përfshijnë veprimet të cilat kanë ndikuar në shtimin e numrit të bizneseve në këto lëmi duke mundësuar rritjen e numrit të fermerëve, bletarëve dhe blegtorëve rrjedhimisht rritjen e sipërfaqeve të punueshme dhe produktivitetit. Bazuar në këto zhvillimi edhe HZK e konsideron prioritet zhvillimin e këtyre dy fushave.

Bujqësia tash për tash nuk është ndonjë ndotës i madh në Komunën e Podujevës. Shumica e helmeve që përdoren janë helme kundër barojave të këqija, në sasi të vogël përdoren edhe insekticide për zhdukjen e insekteve të dëmshme.

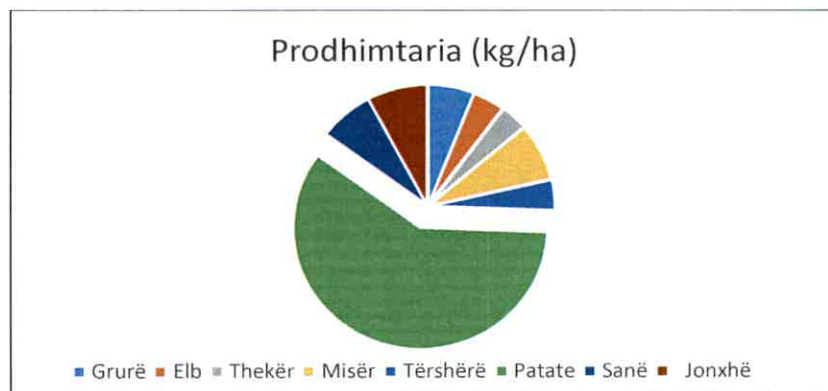
Komuna e Podujevës është komunë kryesisht rurale pasi që mbi 70% e popullsisë jetojnë në zonat rurale. Komuna e Podujevës ka resurse të konsiderueshme që mundësojnë zhvillimin e bujqësisë. Komuna e Podujevës ka fond të konsiderueshëm të tokës bujqësore. Bazuar në Strategjinë e Zhvillimit Ekonomik Lokal (SZHEL) 2011 – 2014 në Komunën e Podujevës janë gjithsej 33,295 hektarë tokë bujqësore.

Rreth 56% apo 18562 hektarë është tokë e punueshme që përdoret për lavërtari. Kullosat përbejnë 16% të tokës bujqësore (5186 hektarë) dhe pjesa tjetër përdoret për perimtari, pemëtari, vreshtari etj.

Kultura	Sipërfaqja ha	Prodhimtaria (kg/ha)
Grurë	4380	5000
Elb	22	3500
Thekër	122	3000
Misër	2928	6500
Tërshërë	1485	3500
Patate	1936	50000
Sanë	3200	6000
Jonxhë	2800	6500

Perimi	Prodhimtaria (tona /ha)
Speci	25-30
Domatja	40-50
Lakra	50-55
Karrota	20
Qepa	25-30
Sallata	15
Spinaqi	15
Trangulli	30
Purrini	30
Lule Lakra	40
Hudhra	8

Tabela 8. Kultivimi i Kulturave lavërtare dhe prodhimtaria Tabela 9. Prodhimtaria e Perimeve

Grafikoni 3. Prodhimtaria sipas kulturave bujqësore kg/ha

Pema	Sipërfaqja ha	Prodhimtaria (kg/ha)
Molla	6	8000 - 10000
Dardha	4	10000
Kumbulla	25	9000
Dredhëza	2	3000
Mjedra	4	6000 - 7000

Kafsha	Nr. I Fermave	Numri I Krerëve
Lopë	374	3740
Dele	70	4500
Dhi	10	520

Tabela 10. Prodhimtaria e Pemëve

Tabela 11. Statistika - mbajtja e kafshëve

Komuna e Podujevës ofron mundësi të mira për zhvillimin e blegtorisë. Bazuar në Strategjinë e Zhvillimit Ekonomik Lokal (SZHEL) 2011 – 2014 në komunën e Podujevës, në gjithsej 454 ferma janë 8760 krerë shtazë. Edhe pse kjo paraqet një numër të konsiderueshëm, gjendja në këtë degë bujqësore mund të jetë më e mirë duke marrë parasysh kushtet e favorshme që ekzistojnë. Gjithashtu pylltaria është pjesë e veprimtarive primare, prandaj ka një rol të rëndësishëm në zhvillimin ekonomik dhe në veçanti në zhvillimin e bujqësisë. Komuna e Podujevës ka një fond të konsiderueshëm të pyjeve. Bazuar Strategjinë e Zhvillimit Ekonomik Lokal (SZHEL) 2011 – 2014, 29,050 hektarë të territorit të komunës është e mbuluar me pyje (*Pzhk Podujevë 2016-2025*).

Në komunën e Podujevës Drejtoriati për Bujqësi Pylltari dhe Zhvillim Rural funksionon përmes dy sektorëve:

- Sektori i Bujqësisë dhe Zhvillimi Rural;
- Sektori i Pylltarisë

Qëllimet kryesore të politikave bujqësore:

- Kalimi nga prodhimtaria në ferma që plotësojnë nevojat e ekonomisë familjare në ferma gjysmë komerciale dhe komerciale;
- Zbutja e papunësisë, varfërisë dhe përmirësimi i cilësisë së jetës për banorët e zonave rurale;
- Objektivat e përgjithshme të DBPZHR;
- Edukimi i vazhdueshëm dhe përcjellja e inovacioneve në sektorin e bujqësisë dhe zhvillimit rural e po ashtu edhe në sektorin e pylltarisë;
- Forcimi i zingjirit ushqimor, mbrojtja e kafshëve dhe menaxhimi i rrezikut në bujqësi;
- Përfshirja sociale, zvogëlimi i varfërisë dhe zhvillimi ekonomik në viset rurale;
- Mbështetja në riaktivizimin e fermave, plantacioneve bujqësore si dhe kapaciteteve ushqimore në komunën e Podujevës.

Kurse fokusi kryesor janë fushat si:

- Pemëtaria – pemët e imëta (mjedra, dredhëza, manaferra, boronica dhe aronia)
- Perimtaria
- Blegtoria
- Bletaria

DBPZHR në vitin 2023 në kuadër të zhvillimit bujqësor të komunës ka bërë Përkrahja e fermerëve në shumë aktere si : përkrahja e fermerëve me fidane të mjedrës, feferona, furnizimi dhe montimi i serrave për fermerë, furnizimi me mekanizëm bujqësor, furnizimi me mësherra, furnizimi me mekanizëm bujqësor për familjet me kushte të rënda ekonomike, përmirësimi i punësimit dhe mundësive për gjenerim të të ardhurave në zonat rurale të Kosovës nga marrëveshja e bashkëpunimit në mesë KK Podujevës dhe IADK- Iniciativa për Zhvillimin e Bujqësisë së Kosovës, përkrahja e fermerëve me mëshqerra, mbjellja e drunjëve dekorativ etj.

Kurse në kuadër të sektorit të pylltarisë si pikë kyçe ka qenë që të zvogëlohet sa më shumë:

- Prerja Ilegale Pyjeve
- Sëmundjet e ndryshme dhe
- Të evidentohen dhe pengohen zjarret pyjore, kullosat ilegale, deponitë e mbeturinave, nxjerrja e gurëve, zhavorr, dheut etj. (DBPZHR 2023)

4. Gjendja e Mjedisit

4.1 Resurset Ujore dhe Menaxhimi I tyre

Bazuar në të dhënat e shkruara më lartë komuna e Podujevës është relativisht mirë e pasur me ujëra sipërfaqësore dhe nëntokësore, në komunë gjendet BD.Akumulimi i "Batllavës", si zonë e mbrojtur më datë 24.04.2013 sipas vendimit 17/127. Kurse si lumë kryesor lumi Llap bëhet monitorimi nga IHMK që nga burimi i tij mbi fshatin Marincë dhe vazhdon pastaj stacioni i dytë në Podujevë në dalje të qytetit dhe stacioni i tretë dhe i fundit në Lumadh para puçitjes së tij me lumin Sitnicë dhe nuk ka tejkalim të vlerës mesatare lumore (AMMK 2020).

Figura 6. Liqeni i Batllavës pamje me dron (fotografi nga gazeta Bota Sot)

Sa i për ketë Furnizimit me ujë të pijshëm të popullatës në komunën e Podujevës e bënë KRU Prishtina (AMMK 2020).

Sipas vlerësimit të zbatimit të PZHK i bërë në vitin 2018, gjatë dy viteve të zbatimit të PZHK ka pasur realizim të pjesshëm të projekteve për zgjerimin e rrjetit të ujësjellësit në fshatin Orllan dhe punohet në vazhdimësi në zgjerimin dhe mirëmbajtjen e rrjetit të ujësjellësit. Rrjeti i “Vrella e Revuqit” ku janë përfshirë gjashtë fshatra është kryer pjesërisht, kaptazha dhe rezervuari nuk janë kryer. Projekti është ndërprerë. Sipas të dhënave nga Kompania Regjionale e Ujësjellësit “KRU Prishtina”- NJOU në Podujevë, ka probleme në furnizimin e vendbanimeve me ujë nga

burimi i Revuqit për shkak të pamundësisë së qasjes nga banorët e pronave përreth si dhe kapacitetit të ulët i cili verës bie deri në 7l/sec përderisa prurja maksimale është 35[l/sec] gjatë muajit Prill. Prandaj HZK propozon që të bëhet analiza dhe punimi i elaboratit për gjetjen e modaliteteve për shtimin e kapacitetit (qoftë në formë të burimeve shtesë apo tjetër) për plotësimin e nevojave të vendbanimit. Për Kaptimin e burimit “Vrella e Zhitisë” duhet të bëhet punimi i elaboratit hidrogeologjik. KUR “Prishtina” ka informacion që potencial për furnizimin e banorëve me ujë është edhe një burim në fshatin Surkish dhe Sfeqël, përgjatë lumit Dumnicë si dhe në Murgull dhe Llapashticë. HZK ka lokalizuar këto burime dhe përcakton punimin e studimit të fizibilitetit dhe më pas të elaboratit hidrogeologjik.

Normat e furnizimit të vendbanimeve, me sasinë e nevojshme ditore të ujit janë si në vijim:

1. Ujë për shfrytëzim për nevojat konsumuese/ ujë për pije dhe amvisëri:
 - për vendbanime $\geq 5001-20000$ banor: $\geq 150-200$ litra/banor;
 - për vendbanime < 5000 banor: $\geq 100-150$ litra /banor.
2. Ujë për shfrytëzim për nevojat jo-konsumuese-rekreacion/ ujë për mirëmbajtje të hapësirave publike (Sipërfaqet e gjelbra, rrugët dhe sheshet): 1.50 litër/m². Duke ju referuar strategjisë së ujërave 2017-2036, kudo që është e përshtatshme dhe e aplikueshme, të aplikohen sistemet e qëndrueshme urbane të drenazhimit në veçanti në zonat e reja zhvillimore dhe gjatë renovimit të sistemeve ekzistuese të rrjetit (*Hzk Podujevë 2022 -2030*).

4.1.2 Menaxhimi Ujërave të ndotura

Ujërat e zeza përmbajnë shumë lëndë që shpenzojnë oksigjenin e tretur, komponime të tretshme të fosforit dhe azotit, baktere dhe viruse patogjene, metale të rënda: Cd, Hg, Zn, Pb, Cr etj., si dhe materie të tjera që prishin cilësinë e ujit. Lumenjtë janë pjesa më e atakuar nga ndotja, ngase dominon logjika se lumi me masën e vet ujore bartë dhe largon gjithçka. Përveç ndotjes kimike të ujërave, është edhe ndotja fizike nga mbeturinat që nuk treten dhe përhapen në shtratin e lumit, e disa transportohen. Mbeturinat e ngurta që janë organike ndikojnë në ndotjen biologjike, që pas dekompozimit të tyre krijohen kushte të përshtatshme për jetesën e mikroorganizmave të ndryshëm, si dhe parazitëve që janë të dëmshëm për shëndetin e njeriut, florën dhe faunën që jeton në lumenj. Të gjitha këto lloje të ndotjeve i zvogëlojnë kushtet jetike për botën e gjallë që jeton në këto ujëra (*Pzhk Podujevë 2016 - 2025*).

Pjesa më e madhe e ujërave të zeza të kanalizimeve derdhen pa asnjë trajtim paraprak në shtratin e lumit “Llap” në lokacionin te lagja Polonicë, që ndodhet në jug të qytetit. Sistemi i kanalizimit të ujërave fekale tani është në menaxhim të njësisë operative të ujësjellësit dhe ofron shërbime në qytetin e Podujevës me lagjet përreth dhe në fshatrat të cilat posedojnë rrjetin e ujësjellësit. Në bazë të dhënave komunale si dhe vrojtimeve në terren, disa sektorë të shtretër të lumenjve janë kthyer në deponi hedhurinash, si ato te amvisërisë, mbeturina tjera urbane dhe rurale, pastaj shkarkimi i ujërave të zeza të vendbanimeve dhe industrisë si dhe nxjerrja e inerteve ka degradua ujin e lumenjëve.

Hedhja e mbeturinave janë prezent në të gjithë lumenjtë e Komunës së Podujevës. Janë identifikuar këto pika degraduese në shtretërit e lumenjve: Repë, Bajçinë, Peran, Obranqë, Podujevë, Sibofc i Epërm, Sallabajë, Lupç i Poshtëm. Këto janë pikat më të degraduara të shtratit të lumit Llap.

4.2 Ajri dhe Zhurma

4.2.1 Cilësia e Ajrit

Njëri ndër problemet kryesore që paraqitet si pasojë e ndotjes nga transporti është emisioni i lartë i gazrave nga lëndët djegëse të automjeteve si: CO₂, NO_x, SO₂, CO₂. Emisionet nga automjetet shkaktojnë pjesën më të madhe të ndotjes me metalet e rënda si: Pb, etj. Koncentrimi më i madh i kësaj ndotje nga qarkullimi i automjeteve është përgjatë rrugës kryesore Prishtinë-Podujevë – Merdare (*Pzhk Podujevë 2016-2025*).

Gjithashtu siç u cek më lartë që transporti mbetet si faktori kryesor për ndotjen e ajrit në komunën e Podujevës, o ashtu edhe industria, pluhurat që shkaktohen si pasojë e aktivitetit ndërtimor dhe punët tjera që krijojnë pluhur. Dihet që Stacione matëse nuk ka në këtë regjion, prandaj mungesa e të dhënave ka ndikuar në një përshkrim të gjendjes të tillë. Në hapësirat ku objekte banimi janë shtëpitë individuale dhe ngrohja është individuale, emetimi i tymit është i lartë dhe në sezonin e dimrit kur shoqërohet me mjegull është tejet i rrezikshëm, ngase në situata të tilla nuk ka erë që do ta shpërndante. (*Plvm Podujevë 2017-2022*).

Po ashtu komuna e Podujevës ende nuk ka Plan Lokal për cilësi të Ajrit prandaj te kjo pjesë mbetet që në të ardhmen të zhvillohen shumë projekte të cilat janë në dobi të shëndetit të njerëzve. Sipas Ligjit për mbrojtjen e cilësisë së ajrit, masat të cilat ndërmerren me qëllim të mbrojtjes dhe përmirësimit të cilësisë së ajrit dhe shtresës së ozonit, nuk duhet të dëmtojnë

përbërësit tjerë të mjedisit, cilësinë e jetës së brezave të sotëm dhe të ardhshëm dhe nuk duhet të jenë në kundërshtim me rregullat nga fusha e mbrojtjes në punë dhe mbrojtjes së shëndetit të njeriut. Masat për përmirësimin e cilësisë së ajrit duhet të jenë në harmoni me objektivat afatgjate të BE të përshkruara në Marrëveshjen e Gjellbër Evropiane, Ekonominë Qarkore e koncepte tjera, të cilat sigurojnë rritjen ekonomike, përmirësimin e cilësisë së jetës dhe përmirësimin e cilësisë së ajrit

4.2.2 Zhurma

Bazuar në çka u tha më lartë shkaktarët kryesor të zhurmës në komunën e Podujevës janë lëvizja e automjeteve, industria, aktivitetet e punës etj. Sipas Ligjit për mbrojtjen nga zhurma – burim i zhurmës është çdo vibracion i detektueshëm nga veshi i njeriut, i shkaktuar nga ndonjë mjet apo aktivitet i njeriut. Në kuptim ligji për mbrojtje nga zhurma, dita zgjat 12 orë dhe fillon nga ora 07:00 deri në 19:00, mbrëmja zgjat 3 orë dhe fillon nga ora 19:00 deri në ora 22:00, kurse nata zgjat 9 orë dhe fillon nga ora 22:00 deri në ora 07:00 në mëngjes. Komuna e Podujevës nuk ka Plan të veprimit kundër zhurmës e po ashtu as hartën strategjike të zhurmës të cilat do të kishin ndihmuar në zhvillimin e projekteve të nevojshme. Kurse Harta Zonale Komunale qartë i ka të specifikuar zhvillimin e aktiviteteve të lejuara në harmoni kundër ndotjes nga zhurma. Në tabelën e mëposhtme janë paraqitur vlerat kufitare të burimit të zhurmës.

Vlerat Kufitare të burimit të zhurmës (dba)	Trafiku Rrugor		Trafiku hekurudhor	
	Ditën Ld	Natën Ln	Ditën Ld	Natën Ln
Zonat industriale	69	59	68	58
Zonat rurale	64	54	65	53
Zonat mikse	64	54	65	53
Zonat e banimit dhe vendbanimet e vogla	59	49	57	48
Institucionet publike dhe sociale	57	47	54	45

Tabela 12. Vlerat Kufitare të burimit të zhurmës varësisht sipas llojit të trafikut.

Po ashtu edhe në rregulloren për mbrojtjen e Mjedisit në komunën e Podujevës janë specifikuar aktivitetet dhe nivelet e zhurmës që nuk duhet tejkaluar dhe gjobat për personat fizik dhe juridik.

4.3 Menaxhimi I Mbeturinave

Menaxhimi i mbeturinave në Komunën Podujevë kryhet nga dy Kompani:

- „Kompania Regjionale e Mbeturinave „Pastrimi”,sh.a. është krijuar nga ndërmarrjet komunale të komunave në regjionin e Prishtinës, në vitin 2006. Në kuadër të komunës vepron Njësia operative KRM „Pastrimi”.
- Kompania Private “Natyra“ sh.p.k. e cila ka filluar punën nga marsi i viti 2015, dhe ka lidhur kontratë me amvisëritë dhe bizneset.

Në tabelën e mëposhtme jepet qartë numri i amvisërive dhe institucioneve të cilat shërbehen nga dy kompanitë në komunën e Podujevës (*PLMMK Podujevë 2017-2022*).

Sipas të dhënave të mundësuar nga kompania KRM “Pastrimi“, e cila ofron shërbimin në Komunë, mesatarisht në të gjithë territorin ku ushtron aktivitetin, grumbullohen rreth 22ton/ditë mbeturina, 400-440 ton mbeturina/muaj.

Nr	Pastrimi Sh.A	Natyra sh.p.k	Gjithsej
Amvisëritë	4553	2301	6854
Institucionet private komerciale dhe industritë e shërbyera	721	52	773
Institucionet qeveritare dhe ato publike	42	13	55

Tabela 13. Amvisërit dhe institucionet të cilat shërbehen me dy kompanitë e menaxhimit të mbeturinave

Deri tani nuk është kryer ndonjë hulumtim në Komunën Podujevë në lidhje me përbërjen mercollogjike të mbeturinave. Në vitin 2011 GIZ në Kosovë ka kryer studim për përbërjen e fraksioneve të mbeturinave dhe në nivel kombëtar mbeturinat organike përbëjnë 43% të rrymës së mbeturinave. Ndërsa fraksione të tjera të mbeturinave si lënda drusore, letra, plastika, qelqi, metalet, materialet e përbëra, tekstilet, mbeturinat tjera, si dhe kategori të tjera të papërcaktuara përbëjnë rreth 37% të rrymës së mbeturinave. Pjesa tjetër e fraksioneve të rrymës së mbeturinave janë fraksione të parikuperueshme (*PLMMK 2017-2022*).

Në tabelën e mëposhtme është shfaqur përqindja e mbulueshmërisë të njësive me shërbimin e grumbullimit të mbeturinave:

Kategoritë	Njësitë
Nuk Ofrohet Shërbim	Brainë, Brecë, Dvorishtë, Hërticë, Kalaticë, Kushevicë, Lupç i Epërm, Metergoc, Miroc, Muhazob, Murgull, Përpellac, Popovë, Potok, Radujevë, Rakinicë, Reçicë, Sllatinë, Surdull, Sylevicë, Tërnavicë, Turuçicë
<10% e amvisërive me shërbim	Batllavë, Dyz, Pakashticë e Epërme, Revuç
11% - 30% e amvisërive me shërbim,	Dobratin, Dumnicë e Poshtme, Livadicë, Metehi, Obrançë, Pakashticë e Poshtme, Pollatë, Siboc i Epërm, Orllan
31% - 50% e amvisërive me shërbim	Bajçinë, Ballofcë, Bellopojë, Bradash, Dobërdol, Dumosh, Gërdoc, Gllamnik, Halabak, Kaçybeg, Kërpimëh, Llapashticë e Epërme, Llapashticë e Poshtme, Llaushë, Llugë, Lluzhan, Majac, Merdar, Peran, Sfeçël, Surkish, Shajkoc, Shtedim, Tërnavë, Letanc
51% -80% e amvisërive me shërbim	Buricë, Dumnicë e Epërme, Kunushec, Lupç i Poshtëm, Lladoc, Penuh, Rep, Sallabajë, Katunishtë, Zakut
81% - 100% e amvisërive me shërbim	Godishnjak, Podujevë, Siboc i Poshtëm, Shakovicë

Tabela 14. Përqindja e mbulimit të njësive në Komunë me shërbim

Bazuar në PZHK-në, ajo ka përcaktuar shtrirjen e shërbimit të grumbullimit të mbeturinave në tri nën-qendrat – qendrat bazike: Kërpimëh, Lluzhan dhe Orllan dhe krahas grumbullimit të mbeturinave njëkohësisht DPUMM duhet të aplikojë masat ligjore në fuqi për mbrojtjen e mjedisit. Plani i referohet edhe largimit të deponive ilegale. Sipas vlerësimit të zbatimit të PZHK gjatë dy viteve të zbatimit të PZHK-së, ka pasur investime në teknologji për grumbullimin e mbeturinave. Sipas Planit lokal për menaxhimin e mbeturinave (PLMM) për periudhën 2017-2022, ofrimi i shërbimit të grumbullimit të mbeturinave në komunën e Podujevës do të trajtohet sipas prioriteteve të prezantuara në tabelën e mëposhtme.

Zona	Njësia	Nr.i popullsisë	Nr. amvisërive me shërbim pa shporta	Nr.i amvisërive në të ardhmen
Zona A Prioritet 1	Bajçinë, Bellopojë, Bradash, Dobërdol, Dumosh, Gllamnik, Halabak, Kërprimëh, Kunushec, Letanc, Lupi Poshtëm, Llapashticë e Epërme, Llapashticë e Poshtme, Obrançë, Peran, Podujevë, Sfeqël, Surkish, Shajkovic, Shtedim, Katunisht, Zakut	57638	5290	3674
Zona B Prioritet 2	Ballovc, Batllavë, Buricë, Dobratin, Dumnicë e Epërme, Gërdoc, Godishnjak, Kaçybeg, Livadicë, Lladoc, Llaushë, Llugë, Lluzhan, Majac, Merdar, Metehi, Orllan, Penuhë, Pollatë, Radujevc, Repë, Revuq, Sallabajë, Siboc i Epërm, Shakovicë, Tërnavë	22182	1125	2188
Zona C Prioritet 3	Bërvenik, Bllatë, Brecë, Dvorishtë, Hërticë, Metergoc, Muhazob, Murgull, Potok, Rakinicë, Sllatinë, Surdull, Sylevicë, Tërnavicë, Turiçicë	8769	196	982
Totali		88589	6611	6844

Tabela 15. Zonat Funktionale për menaxhimin e mbeturinave në komunën e Podujevës

Ka disa aktivitete që bëjnë kompanitë private, ku mund të përmendim riciklimin e plastikës, e cila përdoret për prodhimin e foljes së najlonit, i lokalizuar në fshatin Peran nga kompania “Plastika” sh.p.k. si dhe grumbullimin e kartonit (letrës) nga kompani “Natyra

Në deponit sanitare të menaxhuara nga KMDK-ja: Dumnicë (Podujevë), deponimi i mbeturinave në vitin 2021 ka shënuar një rritje prej 35 000 ton, apo 9.3% më shumë krahasuar me vitin 2020 (AMMK 2021)

Sasia e mbeturinave të grumbulluara bartet në lokacionin e deponisë në Dumnicë, e ndërtuar nga AER në vitin 2005. Ajo menaxhohet nga Kompania e Deponive në Kosovë (KMDK), i cili është një organ shtetëror. Sipërfaqja e deponisë është 18ha. Në këtë deponi depozitohen mbetjet e Komunës së Podujevës (rreth 850 ton mbetje në muaj) që gjenerohen nga amvisëritë dhe

industritë komerciale. Kjo deponi nuk i plotëson standardet, pasi uji rrjedh vazhdimisht në sipërfaqen e tokës (nuk mblidhet dhe as nuk trajtohet), duke paraqitur një rrezik të vërtetë për lokalitetin. Ndërkohë aty nuk bëhet asnjë klasifikim apo ndarje të mbeturinave, dhe gazrat lëshohen në mënyrë të pakontrolluar. Pagesa për këtë deponi është 6€/ton, faturë e cila paguhet nga kompania.

Bazuar në raportin e gjendjes së mjedisit në Kosovë nga AMMK në deponitë sanitare të Dragashit dhe të Podujevës, deponohen mbeturinat e gjeneruara vetëm në komunat gjegjëse. Në deponinë e Podujevës, në vitin 2021 kemi një rritje të deponimit prej 1,598.45 ton, krahasuar me vitin 2020 (*AMMK 2021*).

Kurse sa i përket tarifave të mbeturinave Komuna e Podujevës vazhdon të zbatojë sistemin e tarifave të mbeturinave për kategoritë e konsumatorëve, të përcaktuar më 2013 (duke marrë parasysh vetëm ndryshimet e TVSH-së)

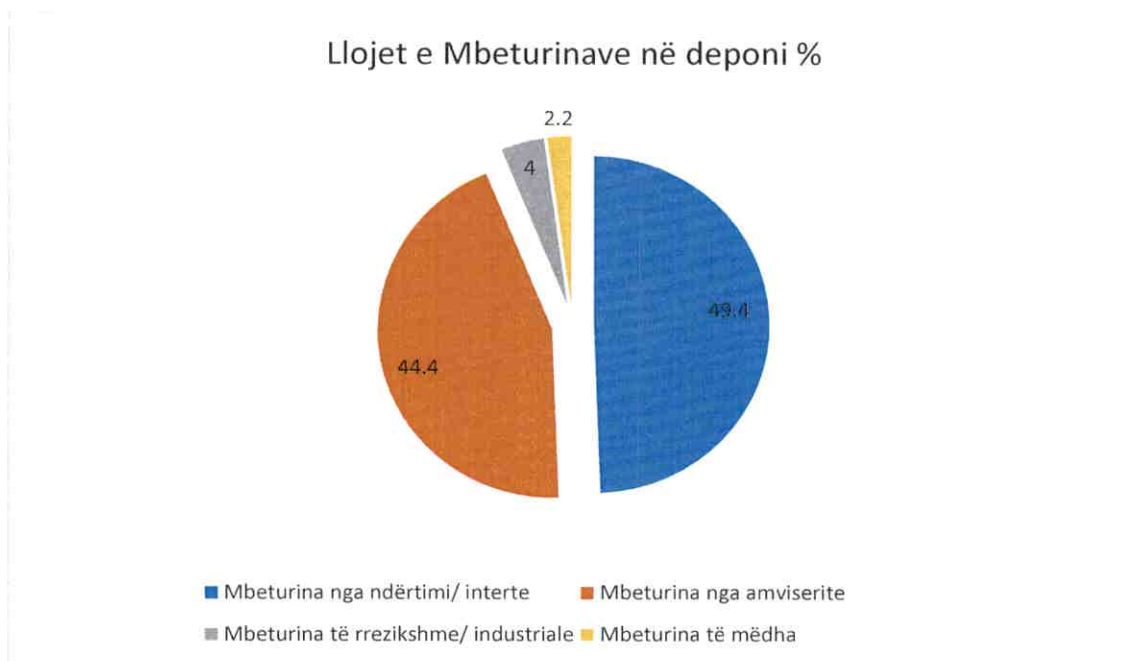
- Amvisëritë – 4.70 €/ muaj;
- Bizneset komerciale – 5.05 €/ muaj;
- Bizneset industrial – 6.51 €/ muaj;
- Institucionet – 12.42 €/ muaj.

Grumbullimi i tarifës kryhet në tre mënyra të ndryshme:

- Grumbullimi derë më derë nga ofruesi i shërbimit;
- Pagesa nga qytetarët në zyrën e ofruesit;
- Zyrtari i inkasimit vjen derë më derë për grumbullimin e tarifës.

Në vendbanimet rurale të Komunës ekzistojnë shumë deponi të egra, shpesh herë nga 2-3 në çdo vendbanim. Nga këto deponi ilegale, edhe pse nuk janë në mbikëqyrje të kompanisë, shpesh herë me iniciativë të Komunës bëhet grumbullimi i tyre dhe bartja në deponinë qendrore ku çmimi për një ton është 6 €/ton. Kjo kosto e pranimit të mbeturinave në deponi paguhet nga kompania. Në rastin e deponive ilegale ato largohen vazhdimisht nga Komuna në bashkëpunim me kompanitë, në aksione të ndryshme, por përsëri ato krijohen nga qytetarë të ndryshëm. Në këtë Komunë ka shumë deponi ilegale të mbeturinave të hekurit dhe baterive, të cilët janë në numër të madh dhe në vende të ndryshme pranë rrugëve magjistrale, afër vend banimeve. Të gjithë këto operatorë nuk kanë leje nga Komuna dhe as licencë nga Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor. Këto lloj deponish (të hekurit dhe baterive) duhet të regjistrohen dhe t'ju nënshtrohen kriterëve të

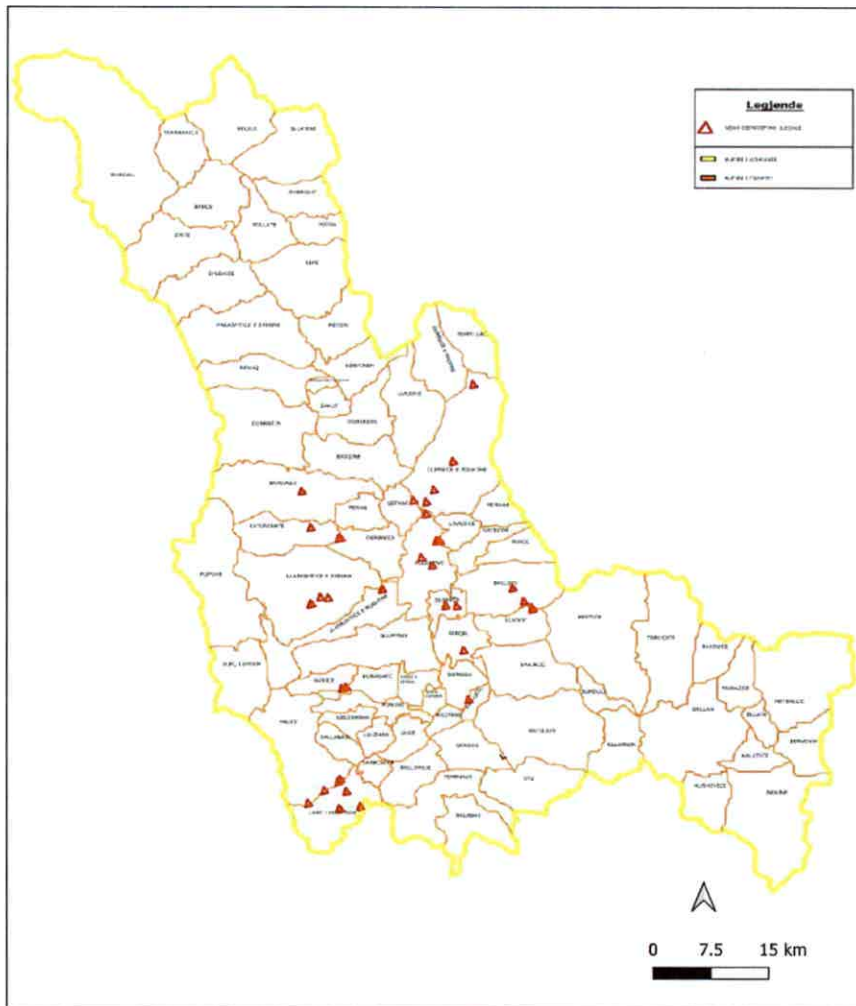
punës, në të kundërt duhet të mbyllet. Nga një studim i kryer nga Komuna Podujevë, janë evidentuar 43 deponi të egra në të gjithë territorin saj. Pjesa më e madhe e këtyre deponive është e përqendruar në pjesën qendrore të komunës (PLMMK Podujevë 2017-2022).

Grafikoni 4. Llojet e mbeturinave në deponitë ilegale në territorin e komunës

Gjatë analizës evidentuese që është kryer, të dhënat për deponi ilegale janë ndarë në tre kategori: i) sipas llojit të mbeturinave që kanë; ii) sipas sipërfaqes që zënë; dhe iii) sipas numrit të qeseve të mbeturinave që kanë.

Bazuar në hartën e përhapjes hapësinore të deponive ilegale në territorin e komunës së Podujevës shihet që pjesa më e madhe e këtyre deponive është në pjesën qendrore po ashtu në pjesën jugore të komunës, kryesisht rreth shtretërve të lumenjve, rrugëve e rrugica publike si dhe sipërfaqe të pa shfrytëzuara aktualisht.

Harta 11. Deponitë Ilegale të Mbeturinave në komunën e Podujevës

Në rastin e deponive ilegale ato largohen vazhdimisht nga Komuna në bashkëpunim me kompanitë, në aksione të ndryshme, por përsëri ato krijohen nga qytetarë të ndryshëm. Në këtë Komunë ka shumë deponi ilegale të mbeturinave të hekurit dhe baterive, të cilët janë në numër të madh dhe në vende të ndryshme pranë rrugëve magjistrale, afër vend banimeve. Të gjithë këto operatorë nuk kanë leje nga Komuna dhe as licencë nga Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor. Këto lloj deponish (të hekurit dhe baterive) duhet të regjistrohen dhe t’ju nënshtrohen kriterëve të punës, në të kundërt duhet të mbyllen.

Hapësirat	ha	%
Pyje	29680.8	47.21
Bujqësia	18764.8	29.85
Vendbanimet	2589	4.12
Varrezat	77.33	0.12
Livadhe	3526	5.61
Kullosa	7293.8	11.6
Deponi për Mbeturina	61.6	0.1
Hapësira të lira	80.06	0.13
Degradim	47.05	0.07
Liqe	257.5	0.41
Lumenjë	77	0.12
Rrugë	415.86	0.66
Gjithsej	62870.8	100

Tabela 16. Shfrytëzimi i tokës në ha

Në këtë territor tani jetojnë rreth 121 000 banorë të shpërndarë në 78 vendbanime, nga të cilat vetëm Podujeva është qendër e karakterit urban. Shumica e vendbanimeve shtrihen në viset e rrafshëta (500-700 metra të lartësisë mbidetare), duke zënë sipërfaqe të rëndësishme të tokës produktive, ndërsa shumë nga ato zgjerohen në mënyrë të pakontrolluar duke mbuluar kështu sipërfaqet më produktive bujqësore. Hapësirat kodrinore-malore kanë pjesëmarrje të konsiderueshme në territorin e komunës por fatkeqësisht pak po shfrytëzohen dhe kohët e fundit gjithnjë e më tepër po braktisen. Kjo tregon për një shfrytëzim joracional të hapësirës në territorin e komunës së Podujevës. Zvogëlimi dhe degradimi i sipërfaqeve bujqësore nga ndërtimet dhe zgjerimi i pakontrolluar i vendbanimeve është brengë e cila kërkon menaxhim dhe zhvillim të qëndrueshëm. Mënyra e shfrytëzimit të tokës dhe destinimi i sipërfaqeve më së miri shihet dhe llogaritet përmes tabelës dhe hartës në vijim. Nëse llogarisim sipërfaqet bujqësore të kategorisë I-IV në raport me numrin banorëve, del se për një banorë në komunën e Podujevës i takojnë vetëm 0.15 hektar, që është diçka mbi mesataren e Kosovës. Varrezat- Në bazë të Ligjit për Vetëqeverisjen Lokale nr. 03/L-040, si dhe në bazë të Statutit të Komunës së Podujevës, është miratuar edhe rregullorja për menaxhimin e varrezave: Rregullorja komunale për menaxhimin e varrezave përmban: kushtet e përgjithshme për ofrimin e shërbimeve të varrimit si dhe rregullimin dhe mirëmbajtjen e varrezave në territorin e komunës. Çdo vendbanim i banuar mund të ketë varreza, Dy ose ma shumë vendbanime mund të kenë varreza të përbashkëta (*Pzhk Podujevë 2016 - 2025*).

4.4.2 Tokat dhe cilësia e Dheut

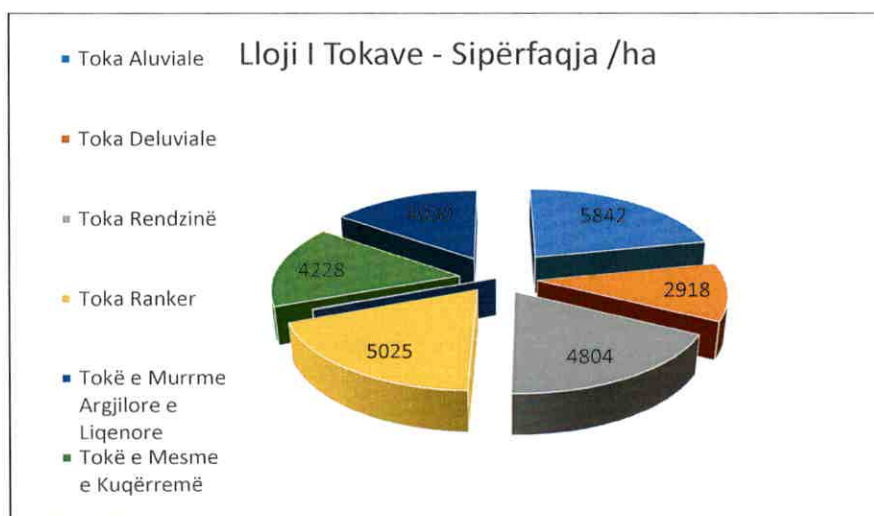
Në bazë të dhënave 15322ha ose 25% janë nën mbrojtje në bazë të ligjit të bujqësisë, ku kategoritë IIV janë nën mbrojtje për përdorim për kultivim të kulturave të ndryshme bujqësore. Rreth ¼ e sipërfaqes së përgjithshme të komunës ka vlera të larta të bonitetit, ato shtrihen kryesisht përgjatë fushëgropës së lumit Llap. Boniteti i klasës V-VI-VII shtrihen në rreth 75% të sipërfaqes së përgjithshme. Janë më pak kualitative për kultura bujqësore e sidomos ato të klasës VII (Pzhk Podujevë 2016-2025).

Klasa	Sipërfaqe / ha	%
I	1683	3
II	5613	9
III	3232	5
IV	4794	8
V	6522	10
VI	38090	60
VII	2936	5
Gjithsej	62870	100

Lloji I Tokës	Sipërfaqja /ha
Toka Aluviale	5842
Toka Deluviale	2918
Toka Rendzinë	4804
Toka Ranker	5025
Tokë e Murrme Argjilore e Liqenore	23
Tokë e Mesme e Kuçërremë	4228
Toka Pseudoglej	4030

Tabela 17. Boniteti I Tokave

Tabela 18. Lloji I Tokave në sipërfaqe

Grafikoni 5. Llojet e tokave në komunën e Podujevës

4.5 Natyra dhe Biodiversiteti

Llojllojshmëria e monumenteve natyrore të karakterit botanik, hidrologjik, gjeomorfologjikë të Komunës së Podujevës, si dhe peizazheve të ndryshme natyrore që kanë përhapje në territorin e Komunës, konsiderohen vlera të një trashëgimie natyrore. Deri më tani nuk ka pas hulumtime të natyrës në këtë Komunë. Vlerat e trashëgimisë natyrore, edhe pse pa mbrojtje institucionale të mjaftueshme, i kanë mbijetuar kohës.

Bazuar në qka u tha më lartë komuna e Podujevës ka biodiversitet të zhvilluar e përhapur në tërë komunën. Kushtet e tokave (pedologjike), klimatike, lartësia e shprehur mbidetare kanë ndikuar që të ketë lloje të ndryshme bimore dhe shtazore. Ky biodiversitet më karakteristik është për pjesën e maleve të Kopaunikut.

Zonat e Mbrojtura ,objektet natyrore, hidrologjike e botanike, peizazhet të cilat janë deri më tani të mbrojtura janë më numër relativisht të mirë gjithsej janë 12 objekte dhe peizazhe , por mbetet që në vazhdimësi të rritet numri i porpozuar I këtyre zonave apo objekteve natyrore.

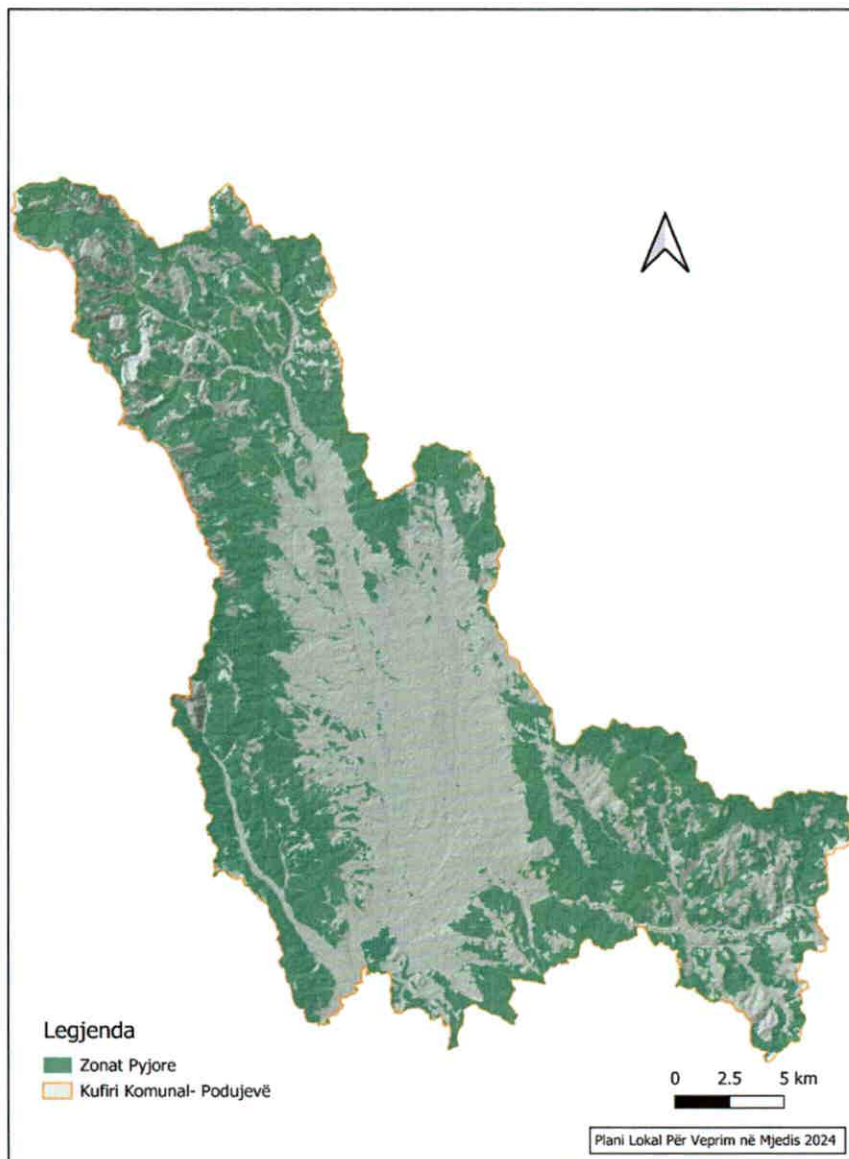
Kurse Sipas Raportit për mbrojtjen e natyrës për vitin 2021 Objektet të cilat duhen të hulumtohen nga profesionistet e IKMN, e të propozohen për mbrojtje janë:

- Trungu i arrës (*Juglans regia*), Herticë;
- Guri në fshatin Tërrnavicë;
- Trungu i dushkut (*Quercus sp.*), Bellopojë ;
- Trungu i dushkut (*Quercus sp.*), Zhiti;
- Lugina dhe Qafa e Kaqanolli, Kaqanoll-Podujevë;
- Burimi i ujit mineral, Kalaticë;
- Trungu i arrës (*Juglans regia*), Murgull;
- Trungu i dushkut (*Quercus sp.*), Obranqë;
- Trungu i dushkut (*Quercus sp.*), Livadicë;
- Trungu i dushkut (*Quercus sp.*), Konushec;
- Trungu i dushkut (*Quercus sp.*), Lluzhan;
- Trungu i dushkut (*Quercus sp.*), Halabak. (DPUMM 2021).

Figura 7. Peizazh Natyror në komunën e Podujevës – Lokacioni “Malet e Kopaunikut” (fotografi nga HikingNjeri)

Në hartën e shpërndarjes hapësinore të sipërfaqeve pyjore shihet që pjesa më e madhe e tyre është në pjesën veriore në malet e Kopaunikut, pastaj pjesa perëndimore dhe ajo lindore e jug-lindore. Bazuar në të dhënat e hartës zonale komunale në komunën e Podujevës kemi rreth 29680.8 ha. Sipërfaqet e konsiderueshme me pyje në këtë zonë mundësojnë zhvillimin e turizmit dhe rekreacionit, duke stimuluar edhe përpunimin e drurit dhe artizanatëve. Mbrojtja e pyjeve nga prerja e pakontrolluar për nevoja të përpunimit, duhet të ndalet dhe të zhvillohen politika profesionale në bashkëpunim me Agjensionin Pyjor të Kosovës për shfrytëzimin racional të pyjeve si dhe realizimi i vazhdueshëm i ripyllëzimit të këtyre zonave

Harta 13. Zonat Pyjore në Komunën e Podujevës

5. Problemet Kryesore Mjedisore

5.1 Ujërat

Problemi	Shkaku(Listë shkaqesh që sjellin problemin, që mund të jenë, fizik dhe njerëzor	Shkalla e ndikimit	Ndikimi (Paraqet ndikim negative në mjedis, shëndet, mirëqenie etj	Prioriteti (I Matur me shkallën *Pak I rëndësishëm **Mesatarisht I rëndësishëm ***Shumë I Rëndësishëm
Lumi - Ndotja e lumenjve	Shkarkimi i ujërave të ndotura Hedhja e mbetjeve Prurjet e ngurta nga përrenjtë	E mesme	Ndotja ujit te lumit deri tek zonat e banimit. Zvogëlimi i oksigjenit ne ujë, me ndikime mbi florën e faunën ujore.	Shumë i Rëndësishëm
Zvogëlimi i sasisë së ujërave nëntokësore duke mos arritur kështu deri në shtresat më të thella të tyre. Ushqimi i dobët i ujërave nëntokësore prej reshjeve atmosferike	Shkatërrimi i pyjeve, prezenca e sipërfaqeve te pjerrëta të zhveshura, shkakton rrjedhje sipërfaqësore në lum.	E Mesme	Ulen te ardhurat nga sektori i bujqësisë Rendimente te ulëta te kulturave qe nuk kane rritje intensive	I Rëndësishëm
Ndotja e lumenjve nga metalet e rënda	përdorimi i llojeve të ndryshme të pesticideve në bujqësi	E Lartë	Inkudrohen në ekosistemet ujore përmes reshjeve (shpëlarjes së dheut) dhe futen në zinxhirin ushqimor deri tek njeriu.	Shumë i Rëndësishëm
Lumenjtë, përrenjtë (ujërat e rrjedhshme Sipërfaqësore) Vërshimi i ujit në periudhën e shirave sezonal dhe të kanaleve të ujërave sipërfaqësore	Devijimi i lumit nga shtrati Mbyllja e kanaleve Përmbytja e tokave bujqësore, dëmtimi i kulturave bujqësore te mbjell Dëmtimi i rrugëve rurale	E Lartë	Përmbytja e tokave bujqësore, dëmtimi i kulturave bujqësore te mbjella Përmbytja e shtëpive Dëmtim i sistemit rrugor Bartja e tokave bujqësore	Shumë i Rëndësishëm

Ndotja e ujit te lumit nga faktorët natyrore dhe erozioni	Dëmtimi brezit mbrojtjes Bartja e dheut	E Lartë	Humbja e fondit të tokës bujqësore Humbja e masës humusore	I Rëndësishëm
Ndotja e Ujërave nga Deponimi i Mbeturinave Ilegale	Deponimi i Mbeturinave nga qytetarët në disa sektor të lumenje	E Lartë	Ndotja e Ujit. Në kohën ë sasisë së madhe te reshjeve vije deri tek dalja nga shtrati apo vërshimet	Shumë I Rëndësishëm

Tabela 19. Problemet Kryesore Mjedisore - Ujërat

5.2 Ajri

Problemi	Shkaku(Listë shkaqesh që sjellin problemin, që mund të jenë,, fizik dhe njerëzor	Shkalla e ndikimit	Ndikimi (Paraqet ndikim negative në mjedis, shëndet, mirëqenie etj	Prioriteti (I Matur me shkallën *Pak I rëndësishëm **Mesatarisht I rëndësishëm ***Shumë I Rëndësishëm
Ndotja e ajrit me gazra te dëmshme dhe aromatike, (amoniak, dioksidet) etj.	Djegia e mbeturinave Numri i madh i automjeteve.	E Mesme	Dëmtohet shëndeti i komunitetit, rritet mundësia e infeksioneve te ndryshme	Shumë I Rëndësishëm
Hartimi i Planit Lokal të Mobilitetit	Mungesa e mjeteve financiare	E Ultë	Numri i masat për reduktimin e shkarkimeve	Shumë I Rëndësishëm
Ndotja e ajrit nga pluhurat	Mungesa e mbi strukturave cilësore te pastrimit të rrugëve . Pluhurat si pasojë e aktivitetit ndërtimor	E Mesme	Ndikon në shëndet	Mesatarisht I rëndësishëm

Tabela 20. Problemet Kryesore Mjedisore - Ajri

5.3 Biodiversiteti

Problemi	Shkaku(Listë shkaqesh që sjellin problemin, që mund të jenë,, fizik dhe njerëzor	Shkalla e ndikimit	Ndikimi (Paraqet ndikim negative në mjedis, shëndet, mirëqenje etj	Prioriteti (I Matur me shkallën *Pak I rëndësishëm **Mesatarisht I rëndësishëm ***Shumë I Rëndësishëm
Dëmtimi, fragmentimi dhe humbja e habitateve të veçanta të florës dhe faunës nga faktori antropogjen dhe dukuritë natyrore	Zvogëlimi dhe rrezikimi i llojeve të veçanta të florës dhe faunës Zhvillimi i infrastrukturës dhe urbanizmi, shfrytëzimi i tepërt i burimeve natyrore, specieve invazive, ndotja, zjarret, sëmundjet biologjike, ndryshimet klimatike	E Lartë	Zhdukja dhe zvogëlimi i numrit të llojeve bimore dhe shtazore, dëmtimi i bimëve mjekësore, dëmtimi i objekteve natyrore që kanë potencial për mbrojtje ligjore në të ardhmen, ndryshimi i raportit të gazrave në ajër, ndikime psiko-sociale, etj.	Shumë I Rëndësishëm
Mungesa e një Planit Lokal për Biodiversitetin Evidentimi jo i plotë i bimëve me vlera të veçanta e me mundësi përdorimi ne mjekësi etj.	Mungesa e fondeve të domosdoshëm për hartimin e dokumentit	E Mesme	Dëmtimi i habitateve Varfërimi i biodiversitetit. Mungesa e një strategjie për ruajtjen e biodiversitetit.	Shumë I Rëndësishëm
Reduktimi i faunës ne territoret Malore të komunës së Podujevës	Gjuetia e pa ligjshme, llojet invazive, ndryshimet klimatike, zjarret etj.	E Mesme	Pakësimi i vlerave ekologjike Prishja e zinxhirit jetësor e ushqyes ne ekosistemin pyll.	Shumë I Rëndësishëm
Mos evidentimi I objekteve të reja natyrore për mbrojtje	Humbja e këtyre resurseve natyrore	E Mesme	Pakësimi I vlerave natyrore të karakterit botanik. Humbja e vlerave natyrore të karakterit botanik	Shumë I Rëndësishëm

Tabela 21. Problemet Kryesore Mjedisore - Biodiversiteti

5.4 Peizazhi dhe Ekosistemet Specifike

Problemi	Shkaku(Listë shkaqesh që sjellin problemin, që mund të jenë,, fizik dhe njerëzor	Shkalla e ndikimit	Ndikimi (Paraqet ndikim negative në mjedis, shëndet, mirëqenje etj	Prioriteti (I Matur me shkallën *Pak I rëndësishëm **Mesatarisht I rëndësishëm ***Shumë I Rëndësishëm
Erozion apo rreshqitje te dheut përgjatë disa rrugëve rurale .	Gërmimet gjatë punimeve dhe mungesa e kanaleve kulluese	E Mesme	Peizazh jo i këndshëm. Prishja e strukturave të rregullta të biotopit, dëmtimi i rrugëve, urave, ndërtesave, zhvendosja e popullsisë etj.	Mesatarisht I rëndësishëm
Dëmtimi brezit mbrojtës të terrenit ne segmente te caktuara,gjatë ndërtimeve	Gërmime për zgjerim te trasesë së rrugës Mos marrje e masave për modifikim te terrenit te dëmtuar	E Mesme	Peizazh jo i këndshëm. Prishja e strukturave të rregullta të biotopit, dëmtimi i rrugëve, urave, ndërtesave, zhvendosja e popullsisë etj.	Mesatarisht I rëndësishëm
Dëmtimi i bregut te lumit Llap në segmente të caktuara nga vërshimet	Mospastrimi i mbetjeve dhe sedimenteve në shtratë të lumit	E Mesme	Ndryshimi i rrjedhjes së lumit e me këtë edhe ndryshimi i konfiguracionit të terrenit Dëmtimi i peizazhit natyror . Humbja e llojllojshmërisë së florës dhe faunës ujore.	Mesatarisht I rëndësishëm

Tabela 22. Problemet Kryesore Mjedisore - Peisazhi dhe Ekosistemet Specifike

5.5 Mjedisi Social dhe Ekonomik

Problemi	Shkaku(Listë shkaqesh që sjellin problemin, që mund të jenë, fizik dhe njerëzor	Shkalla e ndikimit	Ndikimi (Paraqet ndikim negative në mjedis, shëndet, mirëqenje etj	Prioriteti (I Matur me shkallën *Pak I rëndësishëm **Mesatarisht I rëndësishëm ***Shumë I Rëndësishëm
Blegtoria Mungesa e ikave grumbulluese dhe përpunimit dhe tregtimit të produkteve blegtorale.	Mungesa e fondeve për blerje teknologjish.	E mesme	Përfitimet e ulëta dhe prodhime bujqësore të pakta në treg	Shumë I Rëndësishëm
Bujqësia Mungesa për ruajtjen dhe deponim të prodhimeve vendore	Mungesa e infrastrukturës së nevojshme për grumbullimin e tyre Mungesa e certifikimeve si prodhimeve		Mos interesimi për token dhe kultivimin e qëndrueshëm bujqësor Nuk stimulohet bujqësia natyrore që është në harmoni	Mesatarisht I Rëndësishëm
Fruta malit Mungesa e një pike grumbulluese dhe përpunuese	Mungesa e fondeve për blerje teknologjish		Prodhime të pakta në tregun konsumit vendor	Mesatarisht I Rëndësishëm
Fushata të pakta sensibilizuese mjedisore	Mungesa e financimit të aktiviteteve mjedisore si Ditës së Tokës, Ujit dhe Mjedisit		Ndikon negativisht në edukimin e përgjithshëm mjedisor Sjellje jo korrekte të komunitetit ndaj vlerave mjedisore.	Mesatarisht I Rëndësishëm

Tabela 23. Problemet Kryesore Mjedisore – Mjedisi Social dhe Ekonomik

6 Tokat

Problemi	Shkaku(Listë shkaqesh që sjellin problemin, që mund të jenë,, fizik dhe njerëzor	Shkalla e ndikimit	Ndikimi (Paraqet ndikim negative në mjedis, shëndet, mirëqenie etj.	Prioriteti (I Matur me shkallën *Pak I rëndësishëm **Mesatarisht I rëndësishëm ***Shumë I Rëndësishëm
Tokat ndërtimore Përdorim jo racional i tokës ndërtimor	Mos Respektimi I Hartës Zonale, si dhe ndërtimet pa leje (sidomos në vendet rurale)	E Mesme	Prishet infrastruktura rrugore	
Humbja e tokës bujqësore	Ndërtimet e pakontrolluara (pa leje)		Ndikon në uljen e nivelit të zhvillimit të bujqësisë Uljen e kualitetit të tokës bujqësore dhe prodhimeve	Mesatarisht I Rëndësishëm
Përmbytja e tokës bujqësore ne rastet e rënies se reshjeve me intensitet te larte.	Mos pastrimi i rregullt i kanaleve të ujitjes dhe mirëmbajtjes dhe rregullimit të lumenjve		Behet shpëlarja e tokës bujqësore nga humusi dhe lendet e tjera ushqyese. Ulet prodhimi i kulturave bujqësore	Shumë I Rëndësishëm
Prezenca e erozionit ne sipërfaqen e tokave pyjore me bimësi te paket	Prerjet pa kritere teknike Pjerrësia relativisht e larte në disa zona të bjeshkëve		Ndikimi në peizazh	Shumë I Rëndësishëm
Tokat pyjore e kullosat Prezenca e paket e humusit ne tokat pyjore te komunës	Prerjet pa kriter te pyjeve		Pakësohen rezervat ujore ne toke. Shkaktimi i erozioneve	Mesatarisht I Rëndësishëm

Tabela 24. Problemet Kryesore Mjedisore – Tokat

5.7 Turizmi

Problemi	Shkaku(Listë shkaqesh që sjellin problemin, që mund të jenë,, fizik dhe njerëzor	Shkalla e ndikimit	Ndikimi (Paraqet ndikim negative në mjedis, shëndet, mirëqenie etj	Prioriteti (I Matur me shkallën *Pak I rëndësishëm **Mesatarisht I rëndësishëm ***Shumë I Rëndësishëm
Mungesa e sektorit për turizëm. Mungesa e produktit turistik	Nuk ka qendër turistike dhe; - plan afatshkurtër për promovimin e turizmit, fushor, malor dhe kulturor.	E Mesme	-Nuk kemi Zhvillimi të qëndrueshëm turistik	Mesatarisht i rëndësishëm
Mungesa e një planifikimi për zhvillimin e turizmit	Mos Hartimi i strategjisë për zhvillimin e turizmit.		Nuk kemi Përcaktim të zhvillimit turistik të Komunës dhe; -Harmonizim në politikat Zhvillimore.	Mesatarisht i Rëndësishëm
Mungesa e kuadrit promovues dhe menaxhues të ofertës turistike.	Nuk ka Sektor për turizëm në kuadër të administratës komunale; - Mungesa e Guidave turistike për nevojat e promovimit turistik të zonës dhe botime të katalogëve, fletushkave, palosjeve dhe harta turistike.		-Mos Zhvillim i mjaftueshëm i turizmit; - Mos Ngritja e vlerave turistike të Komunës; mos hapja e vendeve të punës dhe; -mos Zhvillim i qëndrueshëm	Shumë i Rëndësishëm
Trashëgimia natyrore, kulturore dhe arkeologjike e pa hulumtuar.	-Mos hulumtimi dhe konservimi i trashëgimisë së pasur arkeologjike të lokalitetit dhe; - Mos hulumtimi, evidentimi dhe ruajtja e trashëgimisë natyrore po ashtu shpirtërore, përmes botimeve të katalogëve dhe xhirimeve filmike me qëllim të promovimit turistik.		Mos Ruajtja e kësaj trashëgimisë të pasur nga degradimi i mëtejme; Mos Rritje e vlerave turistike në vend; - Promovimi i zonës dhe; -Zhvillim ekonomik.	Mesatarisht I Rëndësishëm

Tabela 25. Problemet Kryesore Mjedisore – Turizmi

5.8 Zhurma

Problemi	Shkaku(Listë shkaqesh që sjellin problemin, që mund të jenë,, fizik dhe njerëzor	Shkalla e ndikimit	Ndikimi (Paraqet ndikim negative në mjedis, shëndet, mirëqenie etj.	Prioriteti (I Matur me shkallën *Pak i rëndësishëm **Mesatarisht i rëndësishëm ***Shumë i Rëndësishëm
Shkaktimi i zhurmës nga tejkalimi i mesatares nëpër zona të ndryshme nga burime të ndryshme të veprimtarive ndërtimore, industrial, komercialë	Mos Respektimi I legjislacionit në fuqi kundër zhurmës në disa vende.	E Mesme	Shqetësim i banorëve përreth. shqetësimi e faunës si rezultat i zhurmës	I Rëndësishëm
Shkaktimi I zhurmës në orët të cilat me ligj janë të dedikuara për pushim të aktiviteteve	Mos respekti I normave sipas HZK dhe ligjit kundër zhurmës	E Mesme	Ndikon sidomos në zonat e banuara , ku qytetarëve u shkakton shqetësim	Shumë I Rëndësishëm
Ndërtimi i objekteve pa përfillur kriteret kundër zhurmës	Mos Respektimi I normave të ndërtimit sipas HZK	E Mesme	Ndikon në zonat sidomos afër rrugëve kryesore ku burim I zhurmës janë automjetet	Mesatarisht I Rëndësishëm

Tabela 26. Problemet Kryesore Mjedisore – Zhurma

6. Prioritetet Mjedisore

6.1 Prioritetet mjedisore për periudhën 2024-2029

Përshkrimi i prioriteteve kryesore mjedisore sipas sektorëve

Resurset ujore dhe menaxhimi i tyre

- Mbrojtja e cilësisë së ujërave sipërfaqësore nga ndotja urbane dhe industriale;
- Rritja e kapaciteteve për trajtimin e ujërave të ndotura urbane dhe industriale;
- Rritja e kapaciteteve për furnizim me ujë të pijes dhe mblushmërisë më shërbimin e ujësjellësit dhe kanalizimit (në fshatrat të cilat për shkak të numrit të vogël të popullsisë apo konfiguracionit të terrenit nuk mund të kyçen në rrjetin e kanalizimit do të organizohet sistemi i të vetëpastrimit të ujërave të ndotura me gropa septike individuale dhe kolektive me sistem);
- Mbrojtja nga vërshimet dhe përmytjet;

Ajri dhe zhurma

- Plotësimi i bazës rregullative, programore dhe institucionale për mbrojtjen e ajrit nga ndotja dhe menaxhimin e ajrit;
- Hartimi i planeve për cilësi të ajrit;
- Përmirësimi i cilësisë së ajrit përmes zbatimit të masave për reduktimin e shkarkimeve në ajër;
- Përmirësimi i informimit dhe rritja e vetëdijesimit për mbrojtje nga ndotja e ajrit;
- Reduktimi i zhurmës përmes zbatimit të masave dhe hartimit të planeve përkatëse;

Shfrytëzimi i tokës dhe cilësia e dheut

- Mbrojtja e tokës bujqësore nga ndërtimi, aktivitetet ekonomike dhe ulja e kontaminimit të tokës nga burimet direkte dhe jo-direkte;
- Mbrojtja e tokës nga erozioni dhe përmytjet.
- Përmirësimi i tokave të degraduara;
- Rehabilitimi dhe restaurimi i tokave të ndotura;

Menaxhimi i mbeturinave

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Përmirësimi i sistemit për grumbullimin e mbeturinave dhe rritja e mbulueshmërisë me shërbimin e grumbullimit të mbeturinave; ➤ Mbulueshmëria me grumbullim të mbeturinave në tërë territorin e komunës së Podujevës; ➤ Eliminimi i deponive ilegale të mbeturinave komunale dhe industriale; ➤ Rritja e kapaciteteve dhe mundësive për ndarjen, riciklimin dhe kompostimin e mbeturinave; ➤ Organizimi i fushatave të vetëdijesimit për mbeturina.
<i>Natyra dhe biodiversiteti</i>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Identifikimi dhe studimi i zonave të natyrës që plotësojnë kriteret për tu shpallur zona të mbrojtura; ➤ Promovimi i vlerave natyrore dhe zhvillimi i turizmit malor; ➤ Parandalimi i veprimeve që dëmtojnë natyrën, biodiversitetit dhe pyjet; ➤ Ripyllëzimi i zonave të shpyllëzuara;
<i>Të përgjithshme</i>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Parandalimi i ndikimeve negative në mjedis që vijnë nga zbatimi i projekteve dhe planeve sektoriale; ➤ Ngritja e vetëdijes mjedisore dhe nxitja e pjesëmarrjes shoqërore në vendimmarrjen mjedisore; ➤ Fuqizimi i inspektoratit për implementimin e legjislacionit në fushën e mjedisit ➤ Promovimi I Turizmit Lokal

Tabela 27. Prioritetet mjedisore për periudhën 2024-2029

8. Plani i monitorimit të zbatimit të PLVM

Nr	Prioriteti	Aktivitetet	Indikatoret e Suksesit	Ndikimi I Pritshëm
1	<ul style="list-style-type: none"> Mbrojtja e cilësisë së ujërave Sipërfaqësore 	<ul style="list-style-type: none"> Përgatitja e studimit për ndërtimin e impiantit për trajtim të ujërave të zeza; Përgatitja e studimit për impiantete e trajtimit të ujërave të zeza me kapacitete të vogla për ato pjesë që nuk përfshihen në impiantin e ujërave të zeza. Pastrimi i deponive të mbeturinave dhe mbeturinave industriale në brigjet e lumit Lepenc dhe rrjedhat tjera ujore Mbikqyrja e zbatimit të UA për normat e shkarkimeve të ujërave të ndotura nga operatorët ekonomik; 	<ul style="list-style-type: none"> Studimi për ndërtimin e impiantit për trajtim të ujërave të zeza I përgatitur; Studimi për impiantet e trajtimit të ujërave të zeza me kapacitete të vogla i përgaditur; Numri i deponive të pastruara në brigjet e lumit Lepenc dhe rrjedhat tjera ujore; Numri i rasteve të zbatimit të normave të shkarkimeve të ujërave të ndotura nga operatorët ekonomik; 	<ul style="list-style-type: none"> Studimi për ndërtimin e impiantit për trajtim të ujërave të zeza i finalizuar; Studimi për impiantet e trajtimit të ujërave të zeza me kapacitete të vogla i finalizuar; Deponitë e mbeturinave në brigjet e lumit Lepenc dhe rrjedhat tjera ujore të pastruara; Udhëzimi për normat shkarkimeve nga operatorët I zbatuar.
2	<ul style="list-style-type: none"> Mbrojtja nga vërshimet dhe 	<ul style="list-style-type: none"> Rregullimi i shtretërve të lumenjve të Komunës së 	<ul style="list-style-type: none"> Gjatësisë e shtretërve të lumenjve të 	<ul style="list-style-type: none"> Shtretërit e lumenjve të

	përmbytjet	<p>Podujevës;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ngritja e vetëdijes për rastet e përmbytjeve; 	<p>rregulluar;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Numri i qytetarëve të përfshirë në fushatat e vetëdijesimit dhe numri i materialeve vetëdijesuese të shpërndara; 	<p>rregulluar;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vetëdija për përmbytjet e ngritur;
3	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rritja e cilësisë dhe sasisë së ujit të pijes 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Përgatitja e infrastrukturës për kyqjen e burimeve të reja të ujit të pijes në rrjetin e ujësjellësit. ➤ Rregullimi i rrjetit për mbledhjen e ujërave të ndotura dhe atmosferike; ➤ Rritja e numrit të ekonomive familjare me qasje në rrjetin e ujësjellësit; ➤ Rritja e numrit të ekonomive familjare me qasje në rrjetin e kanalizimit të ujërave urbane. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Infrastruktura për kyqjen e burimeve të reja të ujit të pijes në rrjetin e ujësjellësit e përgaditur. ➤ Gjatësia e rrjetit për mbledhjen e ujërave të ndotura dhe atmosferike; ➤ Numri i ekonomive të reja familjare të kyçura në rrjetin e ujësjellësit; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Burimet e reja të ujit të pijes të kyçura në rrjetin e ujësjellësit; ➤ Rrjeti për mbledhjen e ujërave të ndotura dhe atmosferike I rregulluar; ➤ Ekonomitë familjare të kyçura në rrjetin e ujësjellësit; ➤ Ekonomitë familjare të kyçura në rrjetin e kanalizimit
4	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Përmirësimi i cilësisë së ajrit 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zbatimi i masave për reduktimin e shkarkimeve në ajër; ➤ Zgjerimi i sipërfaqeve të gjelbra në zonat urbane të qytetit; ➤ Finalizimi i projektit për ngrohje qendrore të institucioneve publike në zonën urbane të Podujevës; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Numri i masave për reduktimin e shkarkimeve në ajër të zbatuara; ➤ Sipërfaqja e zonave të gjelbra të reja në zonën urbane; ➤ Projekti i për ngrohjen qendrore të institucioneve publike i finalizuar; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Shkarkimet në ajër të reduktuara/Cilësia e ajrit e përmirësuar; ➤ Zonat e gjelbra të zgjeruara; ➤ Projekti i finalizuar dhe I gatshëm për mbështetje
5	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Plotësimi i bazës 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hartimi i Planit Lokal të 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Plani Lokal i Veprimit 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Planit Lokal i

	rregulative, programore dhe institucionale për menaxhimin e ndotjes së ajrit	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Veprimet për Cilësi të Ajrit; ➤ Hartimi i rregullores për menaxhimin e cilësisë së ajrit; ➤ Hartimi i masave për reduktimin e shkarkimeve në ajër; ➤ Hartimi i Planit Lokal të Mobilitetit; 	<p>për Cilësi të Ajrit i finalizuar;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rregullorja për menaxhimin e cilësisë së ajrit e përgatitur; ➤ Numri i masat për reduktimin e shkarkimeve në ajër të hartuara; ➤ Plani Lokal i Mobilitetit I finalizuar. 	<p>Veprimet për Cilësi të Ajrit i miratuar;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rregullorja për menaxhimin e cilësisë së ajrit; ➤ Numri i masave për reduktimin e shkarkimeve në ajër të hartuara; ➤ Plani Lokal i Mobilitetit I miratuar;
6	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Përmirësimi i informimit dhe rritja e vetëdijësimit për mbrojtje nga ndotja e ajrit. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Blerja e ekranit (monitorit) që tregon cilësinë e ajrit në kohë reale dhe vendosja e tij në oborrin ose objektin e Komunës; ➤ Sensibilizimi i opinionit lidhur me përfitimet që krijohen me aplikimin e masave efçiente në objektet e banimit; ➤ Nxitja dhe mbështetja teknike e ekonomive familjare për renovimin e objekteve dhe përmirësimin e izolimit termik. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ekranit (monitori) që tregon cilësinë e ajrit në kohë reale ivendosur e në oborrin ose objektin e Komunës; ➤ Numri i qytetarëve të përfshirë në fushatat e vetëdijësimit, numri i materialeve vetëdijësuese të publikuara apo numri i broshurave; ➤ Numri i ekonomive familjare që kanë përmirësuar izolimin termik. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Informimi i qytetarëve për cilësinë e ajrit i përmirësuar. ➤ Vetëdija për efçiençën në objektet e banimit e ngritur; ➤ Izolimi termik në objektet e ekonomive familjare i përmirësuar dhe kërkesa për konsum të energjisë e zvogëluar.
7	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Reduktimi i zhurmës 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hartimi i Planit Lokal për Reduktimin e Zhurmës; ➤ Vendosja e barrierave përreth zonës industriale dhe përreth auto udhës për reduktimin e zhurmës; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Plani Lokal për Reduktimin e Zhurmës i përgatitur; ➤ Gjatësia e barrierave të vendosura për reduktimin e zhurmës; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Plani Lokal për Reduktimin e Zhurmës i aprovuar dhe I zbatuar; ➤ Zhurma në zonat e caktuara e reduktuar;

8	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mbrojtja e tokës bujqësore nga ndërtimi, aktivitetet ekonomike dhe ulja e kontaminimit të tokës nga burimet e ndryshme . 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mbikëqyrja e ndërtimeve në token bujqësore sipas kriteve të Hartës Zonale; ➤ Fushatë vetëdijesimi dhe informimi për mbrojtjen e tokës bujqësore nga ndotja; ➤ Rehabilitimi i tokave bujqësore nga deponitë e mbeturinave komunale dhe mbeturina tjera . 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Numri i ndërtimeve në token bujqësore; ➤ Numri i aktiviteteve dhe I materialeve për vetëdijesim dhe informimi për mbrojtjen e tokës bujqësore nga ndotja; ➤ Numri i deponive të mbeturinave të pastruara në tokat bujqësore ose sipërfaqja e tokës bujqësore e pastruar nga mbeturinat. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ndërtimet në tokën bujqësore i reduktuar; ➤ Vetëdijesimi dhe informimi për mbrojtjen e tokës bujqësore nga ndotja i ngritur; ➤ Tokat bujqësore të pastruara nga deponitë e mbeturinave komunale dhe nga llojet tjera të mbeturinave.
9	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eliminimi i deponive ilegale të mbeturinave 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pastrimi i deponive ilegale të mbeturinave komunale dhe deponive të mbeturinave nga makinat e vjetra; ➤ Aplikimi i gjobave për personat fizik dhe juridik që hedhin mbeturinave në vendet jo adekuate; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Numri i deponive ilegale të mbeturinave të pastruara; ➤ Numri i gjobave për personat fizik dhe juridik që hedhin mbeturinave në vendet jo adekuate; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Deponitë ilegale të mbeturinave të pastruara; UA për gjobat manadatore për mbeturina i zbatuar.
10	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Përmirësimi i sistemit për grumbullimin e mbeturinave 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hartimi i PLMMK të ri 2025-2030; ➤ Rritja e numrit të ekonomive familjare në sistemin e grumbullimit të mbeturinave; ➤ Shtimi dhe modernizimi i kapaciteteve teknike të KRM Pastrimi. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hartimi në detaj I ri I Planit Lokal për Menaxhimin e Mbeturinave Komuanle ➤ Numri i ekonomive të reja Familjare në sistemin e grumbullimit të mbeturinave; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Plani i Menaxhimit të mbeturinave komunale të Komunës së Podujevës 2025-2030 i aprovuar; ➤ Numri i ekonomive familjare në sistemin e grumbullimit të

			<ul style="list-style-type: none"> ➤ Numri i pajisjeve dhe kontejnerëve të shtuar. 	<ul style="list-style-type: none"> mbeturinave i rritur; ➤ Kapacitetet teknike të KRM Pastrimi përmirësuar.
11	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rritja e nivelit dhe mundësive për reciklimin dhe kompostimin e mbeturinave komunale 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Shtimi i kapaciteteve teknike për ndarjen e mbeturinave në vendburim; ➤ Shpërndarja e komposterëve familjarë për kompostimin e mbeturinave organike. ➤ Fushatë vetëdijesimi për ndarjen dhe kompostimin e mbeturinave komunale 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Numri i shpërndarë I kontejnerëve për ndarjen e mbeturinave në vendburim; ➤ Numri i shpërndarë I komposterëve familjarë për kompostimin e mbeturinave organike. ➤ Numri i qytetarëve të përfshirë në fushatat e vetëdijesimit. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kapacitete teknike për ndarjen e mbeturinave në vendburim tështuara; ➤ Sasia e mbeturinave organike që dërgohen në deponi e zvogëluar. ➤ Vetëdija e qytetarëve për reciklimin e mbeturinave komunale e ngritur
12	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mbrojtja e tokës nga erozioni dhe përmbytjet dhe përmirësimi i cilësisë së tokave 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Identifikimi i tokave të ndikuara nga erozioni; ➤ Pyllëzimi i sipërfaqeve të tokës të ndikuara nga erozioni dhe sipërfaqeve të zhveshura (Seç është, zona ndërkuftare, etj). ➤ Aplikimi i subvencioneve dhe stimulimeve për fermerët që punojnë tokat djerrina; ➤ Zgjerimi i rrjetit të ujitjes 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sipërfaqet e tokave të ndikuara nga erozioni; ➤ Sipërfaqet e tokave të pyllëzuara; ➤ Numri i rasteve të fermerëve të subvencionuara dhe të stimuluar nga komuna; ➤ Sipërfaqet e tokave të përfshira në rrjetin e ujitjes. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tokat e ndikuara nga erozioni të identifikuar; ➤ Erozioni i reduktuar dhe pyllëzimet; ➤ Subvencionet dhe stimulimet për fermerët që punojnë tokat djerrina të realizuara; ➤ Rrjeti i ujitjes së tokave bujqësore i zgjeruar.
13	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Identifikimi dhe studimi i zonave të natyrës që plotësojnë 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Identifikimi i zonave të natyrës që plotësojnë kriteret për tu shpallur zona të mbrojtura; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Numri i zonave të natyrës të identifikuar që plotësojnë kriteret për tu shpallur zona të 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zonat e mbrojtura që plotësojnë kriteret për tu shpallur zona të mbrojtura të

	<p>kriteret për tu shpallur zona të mbrojtura;</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Studimi i vlerave natyrore të zonave të natyrës që plotësojnë kriteret për tu shpallur zona të mbrojtura; ➤ Shpallja e zonave të mbrojtura të natyrës në territorin e Komunës së Podujevës. 	<p>mbrojtura;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Numri i studimeve për vlerat natyrore të zonave të natyrës që plotësojnë kriteret për tu shpallur zona të mbrojtura; ➤ Numri i zonave të mbrojtura të marra në mbrojtje ligjore në territorin e Komunës së Podujevës. 	<p>identifikuara;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Studimet e vlerave natyrore të zonave të natyrës që plotësojnë kriteret për tu shpallur zona të mbrojtura të realizuara; ➤ Zonave të mbrojtura të natyrës në territorin e Komunës së Podujevës të shpallura;
14	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Parandalimi i veprimeve që e dëmtojnë natyrën, biodiversitetin dhe pyjet. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hartimi i Programit Lokal të Veprimit për Biodiversitetin; ➤ Implementimi i masave për parandalimin e zjarreve; ➤ Kontrollimi i gjuetisë ilegale së llojeve të faunës së egër; ➤ Mbrojtja e pyjeve nga degradimi dhe prerjet ilegale. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Plani Lokal të Veprimit për Biodiversitetin i hartuar; ➤ Numri i masave për parandalimin e zjarreve; ➤ Numri i aksioneve për ndalimin e gjuetisë ilegale; ➤ Numri i aktiviteteve për parandalimin e degradimit dhe prerjeve ilegale të pyjeve. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Programi Lokal i Veprimit për Biodiversitetin i aprovuar; ➤ Numri i rasteve të zjarreve në pyje i zvogëluar; ➤ Gjuetia ilegale e faunës së egër e zvogëluar; ➤ Pyjet e mbrojtura nga degradimi dhe prerjet ilegale
15	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Promovimi i vlerave natyrore dhe zhvillimi i turizmit malor; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Shenjëzimi i zonave të mbrojtura të natyrës; ➤ Fushatë vetëdijësimi për mbrojtjen e natyrës dhe promovimin e turizmit malor; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Numri i zonave të mbrojtura të natyrës të shenjëzuara; ➤ Numri i qytetarëve të përfshirë në fushata vetëdijësimi; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zonat e mbrojtura të natyrës të shënuara; ➤ Vetëdija për mbrojtjen e natyrës dhe promovimin e turizmit malor i

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ripyllëzimi i sipërfaqeve të zhveshura të tokave pyjore; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sipërfaqja në hektarë ose ari e tokave pyjore të pyllëzuara. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ngritur; ➤ Tokat pyjore të pyllëzuara
16	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Fuqizimi I inspektoratit mjedisor 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zbatimi i stimulimeve për inspektorët e komunës; ➤ Përmirësimi i kushteve të punës për inspektorët. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Numri i formave dhe i stimulimeve të zbatuara/Numri i inspektorëve të stimuluar; ➤ Numri i pajisjeve dhe mjeteve të punës. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Inspektorët të stimuluar dhe të motivuar për punë më efikase; ➤ Kushtet e punës për inspektorët të përmirësuara;
17	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ngritja e vetëdijes mjedisore dhe nxitja e pjesëmarrjes shoqërore në vendimmarrjen mjedisore 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Organizimi i fushatave vetëdijesuese për mbrojtjen e mjedisit në shkollat fillore; ➤ Bashkëpunimi me OJQ dhe Shoqërinë Civile për procesin e vendimmarrjes mjedisore; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Numri i nxënësve dhe shkollave të përfshira në fushatat vetëdijesuese; ➤ Numri i OJQ dhe pjesëtarëve të Shoqërisë Civile të përfshirë në procesin e vendimmarrjes mjedisore; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vetëdija e nxënësve të shkollave fillore për mbrojtjen e mjedisit e ngritur; ➤ Bashkëpunimi me OJQ dhe Shoqërinë Civile për procesin e vendimmarrjes mjedisore I ngritur;

Tabela 29. Plani i monitorimit për zbatimin e PLVM, indikatorët e suksesit dhe ndikimi i pritshëm

9. Referencat dhe Burimet e Informatave

9.1 Referenca

Sh. Bulliqi, Disertacion i Doktoraturës, Prishtinë 2006;
R. Pllana, Hidrologjia e lumit Llap, Buletini i FSHMN, Prishtinë, 1981;
Instituti I Kosovës për Mbrojtjes së Natyrës, Vlerat e trashigimisë Natyrore ,Publikime 2005;
Komuna Podujevë, Plani Zhvillimor Komunal Podujevë 2016 - 2025;
Komuna Podujevë , Harta Zonale Komunale Podujevë 2022 - 2030;
Agjencia Për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës, Raport i Gjendjes së Ujërave, Publikime 2020;
Komuna Podujevës, Plani Lokal Për Veprim në Mjedis Komuna e Podujevës 2012-2017;
Instituti Gap, Leternjoftimi i Komunave (Podujevë), publikime 2020;
Komuna Podujevë, Drejtorja e Arsimit, Informata nga Broshurat 2022;
Komuna e Podujevës, Plani Lokal Për Menaxhimin e Mbeturinave Komunale 2017-2022;
Agjencia Për Mbrojtjen e Mjedisit të Kosovës, Raport vjetor për gjendjen e mjedisit, Publikime 2021;
Komuna e Podujevës, Drejtorati për Bujqësi Pylltari dhe Zhvillim Rural, Raport I Punës;
Komuna e Podujevës, Drejtorati për Shëndetësi dhe Mirëqenie Sociale, Raport I Punës 2023;
Komuna e Podujevës, Strategjia e Zhvillimit të Turizmit 2019 – 2021;
Librin e Kuq të Faunës së Republikës së Kosovës
Komuna e Podujevës, Drejtorati Për Planifikim Urbanizëm dhe Mbrojtje e Mjedisit, Raporti për mbrojtjen e natyrës për vitin 2021

9.2 Burimet e Informatave:

Data bazë nga KPMM Harta Pedologjike e Kosovës 1:200,000

Data bazë nga KPMM Harta Gjeologjike e Kosovës 1:200,000

Data bazë nga ASK

Të dhëna kadastrale nga AKK

Të dhëna nga KRU Prishtina

Të dhëna nga KRM Pastrimi

Ueb faqja e komunës së Podujevës: <https://kk.rks-gov.net/podujeve>

Ueb faqja e Ministrisë së Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës: <https://mmphi.rks-gov.net/>

Ueb faqja e Institutit GAP: <https://www.institutigap.org>

Ueb faqja e Agjencia Europiane të Mjedisit: <https://ëëë.eea.europa.eu/en>

Gjeoportali shtetëror nga AKK : <http://geoportal.rks-gov.net/search>

Ueb faqja e ASK: <https://ask.rks-gov.net/>

Ueb faqja e KRU Prishtina: <https://kru-prishtina.com/rz/>

Ueb faqja e IHMK: <https://ihmk-rks.net/>

Ueb faqja e AMMK: <https://www.ammk-rks.net/>

Ueb Faqja e KPMM: <https://kosovo-mining.org/>

Ueb Faqja e AEM: <https://www.eea.europa.eu/en>

Fotografi nga grupi I ecjës HikingNjeri

Fotografi nga gazeta Bota Sot

Fotografi nga Neturale.com

Fotografi nga Arian Mavriqi

Linku I hartës online të zonave të mbrojtura të komunës së Podujevës:

<https://www.zonatembrojtura-podujeve.com> (Ende nuk është aktiv)